DANISH-DUTCH ARCHAEOLOGICAL EXPEDITION
TO THE ANTILLES 1922-1923.

HET HUIDIGE NEGERHOLLANDSCH

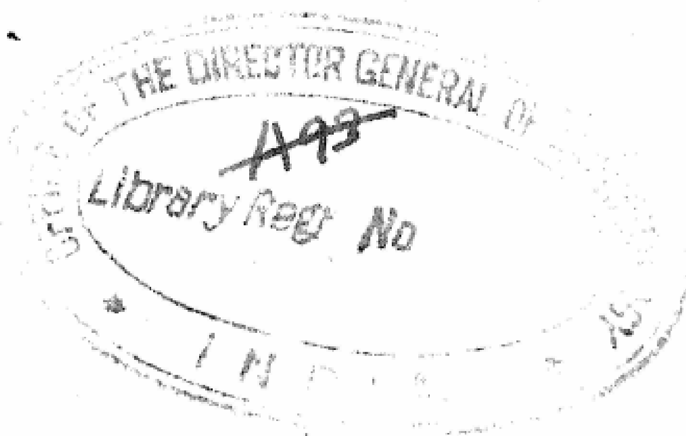
(TEKSTEN EN WOORDENLIJST)

DOOR

J. P. B. DE JOSSELIN DE JONG

VERHANDELINGEN DER KONINKLIJKE AKADEMIE
VAN WETENSCHAPPEN TE AMSTERDAM
AFDEELING LETTERKUNDE
NIEUWE REEKS, DEEL XXVI, N° 1

UITGAVE VAN DE KONINKLIJKE AKADEMIE
VAN WETENSCHAPPEN TE AMSTERDAM 1926

Aan D. C. Hesseling

INLEIDING.

De teksten die hier volgen, opgeteekend in de eerste maanden van 1923 op St. Thomas en St. Jan, twee der voormalige Deensche Antillen (thans „Virgin Islands of the United States"), geven niet alleen een, naar ik hoop betrouwbaar, beeld van het thans snel uitstervende Negerhollandsch, maar tevens wel eenig denkbeeld van den eigenaardigen beschavingstoestand der nog niet geheel aan deze taal ontgroeide samenleving. Wie naar nog onbekende Afrikaansche „sprookjesmotieven" speurt of in de losse mededeelingen over weerwolven en geesten iets anders dan den nagalm van, overigens nooit specifiek Westafrikaansche animistische voorstellingen hoopt te vinden, moge zich de moeite van het doorlezen besparen. Voor ethnologen wier cultuurhistorische belangstelling begint en eindigt buiten den direct waarneembaren invloedsfeer der „moderne beschaving" valt hier niets te halen. Maar wie in de studie van cultureele reactie-typen een veelbelovend hulpmiddel der historische volkenkunde ziet, zal ook in deze schamele gegevens nog wel wat van zijn gading vinden.

Aan een groepeering der proza-verhalen naar ethnologische gezichtspunten valt niet te denken. Weliswaar onderscheidden alle vertellers in theorie tusschen „old-time stories" en andere vertelsels, die als „stories from books" of „school stories" betiteld werden, maar deze in abstracto overgeleverde tegenstelling bleek als ethnologische wegwijzer onbruikbaar. Zoo werd mij het sprookje van de Bremer stadsmuzikanten, goed naverteld uit Grimm, als een „old-time story" voorgesteld, terwijl sommige der bekende spinverhalen (Anānši-cyclus) klaarblijkelijk niet meer als Afrikaansche sprookjes werden herkend. Te verwonderen behoeft ons dit niet. Vooreerst was de toch al van den beginne vrij heterogene overlevering op den duur niet bestand tegen den bekeeringsijver der zendelingen, die in de oude, naar Europeesche begrippen bovendien dikwijls aanstootelijke volksvertellingen en gezangen slechts uitvloeisels van het heidensch geloof vermochten te zien en, waar hun invloed zulks gedoogde, elke uiting van belangstelling in de oude verhalen ten strengste veroordeelden. De zoo voordurend slinkende verhalenschat verloor echter ook meer en meer zijn stam-eigen karakter naarmate de inhoud van Europeesche sprookjesboeken (vooral Grimm, maar zelfs ook Andersen) gaandeweg ook bij het oudste geslacht een meer cosmopolitische belangstelling voor „het sprookje" wekte. Natuurlijk is gemakkelijk aan te toonen, dat de ongeschreven literatuur dezer negerbevolking van den beginne af den invloed der Amerikaansch-Europeesche omgeving heeft ondergaan, maar vele der thans opgeteekende verhaaltjes zijn klaarblijkelijk rechtstreeks uit Grimm naverteld. Trouwens ook van typisch-West-Afrikaansche verhalen die nog in omloop zijn valt

niet altijd met zekerheid te zeggen, dat zij uitsluitend door mondelinge overlevering bewaard zijn gebleven: „Uncle Remus" bleek ook bij de negerbevolking, althans bij haar meer ontwikkelde leden, welbekend en hoogst populair te zijn.

Met de theoretische onderscheiding van „old-time stories" en „stories from books" hangt een andere groepeering samen, die echter alleen de gezangteksten betreft. Als een bijzondere groep beschouwt men namelijk de rijmpjes en dansliedjes die alleen bij zekere gewichtige gelegenheden gezongen worden en wier ritueel karakter dan ook soms nog duidelijk herkenbaar is. Vermoedelijk hebben zij vroeger deel uitgemaakt van vaste crisis-ceremoniën, maar in den laatsten tijd zijn zij als gelegenheidsliedjes alleen in gebruik geweest bij het ceremonieele geboortefeest en bij nachtelijke samenkomsten in sterfhuizen.

Den vierden nacht na de geboorte van een kind begint de vader uitnoodigingen rond te sturen naar familieleden en vrienden voor het feest, dat in den achtsten of negenden nacht, in tegenwoordigheid van de kraamvrouw, die dan nog met het kind in bed ligt, gevierd wordt. De kraamvrouw heet dan buiten gevaar te zijn, maar het kind wordt belaagd door boosaardige geesten, die het doodelijke stuipen bezorgen als men verzuimt hen door middel van phallische dansen en groot spektakel gedurende dien nacht op een afstand te houden. Het is gebruik, dat zulke dansen worden uitgevoerd door den vader met een der aanwezige vrouwen, maar het staat ook anderen vrij zich op deze wijze verdienstelijk te maken. Of alle dansen, die gedurende zulke nachten plaats hebben, van denzelfden aard zijn als de vertooning die ik heb bijgewoond (zie blz. 63), valt uit de gezangteksten en de weifelende en verwarde inlichtingen van mijn zegsman niet met zekerheid af te leiden. Vele der dansliedjes bevatten echter min of meer duistere erotische toespelingen en het staat wel vast, dat het gezongene steeds in gebaren en dansbewegingen veraanschouwelijkt werd. Het is mogelijk, dat deze dansstukjes afwisselden met gewone kinderspelletjes, zooals bijv. een soort pandverbeuren (zie blz. 64), maar volgens mijn zegsman, die zich op dit punt steeds met groote beslistheid uitliet, behoorden de echte kinderrijmpjes („school-songs" of „children's games") niet tot het geijkte répertoire van zulke samenkomsten. Wel werden deze door kinderen bijgewoond en het was vooral bij deze gelegenheid, dat het opgroeiend geslacht de oude verhalen hoorde voordragen, waarmee het rumoerige gezelschap zich tusschen het dansen door placht te ontspannen. Van denzelfden aard als dit ceremonieele geboortefeest was het samenzijn in een sterfhuis gedurende den nacht volgend op een overlijden. De geest blijft tot den derden dag in het lijk, dat gewoonlijk binnen 24 uur begraven wordt. Dan keert hij terug naar zijn woning en brengt den nacht door op zijn eigen bed. Heeft men verzuimd, dit bed behoorlijk op te maken, dan is de geest ontstemd en hooren de huisgenooten hem mopperen. Den volgenden morgen, zoo werd mij verzekerd, kan men altijd duidelijk zien dat het bed beslapen is geweest. In 't algemeen denkt men zich den geest

als een lichtgeraakt en afgunstig wezen, dat iedere tekortkoming van de zijde der nabestaanden wreekt door hen 's nachts op allerlei manieren te komen plagen. Men beschouwt thans het nachtelijk feest als een daad van hulde en piëteit jegens den overledene. De geest, die, in het lijk vertoevend, tegenwoordig is, geniet mee en verheugt zich over het groote aantal gasten dat is saamgekomen om hem te eeren. Wie naar huis wil, gaat zonder afscheid te nemen zwijgend heen, anders zou hij, thuisgekomen, niet kunnen slapen. Men noemt deze samenkomst in het sterfhuis: „sitting up". De woning waar men bijeenkomt, hetzij voor het geboorte-, hetzij voor het overlijdensfeest, heet „story-house" en de bij die gelegenheid gebruikelijke dansen en liedjes worden als „story-(house) dances" en „story-house songs" betiteld. De verhalen die in aanmerking komen om dan verteld te worden vat men wel samen onder den term „ninth night stories". Vermoedelijk waren het vroeger alleen „old-time stories" die, naar de uitlatingen van mijn zegslieden te oordeelen, bij beide gelegenheden voorgedragen werden, maar zooals ik reeds zeide, is deze onderscheiding weinig meer dan een phrase.

Volgens Roberts (zie beneden) had de laatste „story-dance" op St. Jan plaats gehad na een sterfgeval in October 1922, dus een klein half jaar tevoren. Alleen het oudste geslacht voelt nog iets voor deze gebruiken. De jongeren lachen er om en willen er niet over spreken. Wel leeft nog de oude gewoonte om bij lichte maan elkaar te bezoeken, en groeit uit dit gezellig samenzijn, wanneer vele bezoekers elkaar bij een pretlustigen gastheer treffen, nog vaak een rumoerig nachtelijk feest, waarbij ook de rijpere jeugd zich niet onbetuigd laat, — maar de ritueele achtergrond der echte „story-dances" en „moonlight-songs" ontbreekt daarbij geheel. Het ontbreken van Negerhollandsche termen, zoowel voor de samenkomsten zelf als voor al wat er gebeurt, wijst trouwens reeds op een zekere moderniseering, minder wellicht naar den vorm dan naar den geest. Want wat aan eigen traditie nog in het oudste geslacht *leeft*, vindt, meer dan in de gedragswijze, zijn uitdrukking in het spontaan gebruik van het Negerhollandsch, voor dit geslacht nog de stervende moedertaal.

Ofschoon geen mijner donkere vrienden en leermeesters deze bladzijden zal lezen, wil ik toch niet nalaten, hunne namen te vermelden en ieders bijdrage tot deze teksten zoo nauwkeurig mogelijk aan te geven.

I—XIII zijn mij gedicteerd door William Anthony Joshua (Nisky, St. Thomas; geb. 1858); XIV—XVI door Prince (Nisky, St. Thomas); XVII door Emil Francis (Smiths Bay, East End, St. Thomas; geb. 1854); XVIII—XXII door John Abraham Testamark (St. Jan; geb. 1859, omgekomen in den orkaan van Sept. 1923); XXVIII—XXIX door Robert George (St. Jan; geb. 1845); XXX—XXXI door Anna Catharina Testamark (St. Jan; geb. 1841); XXXII—XXXVII, LXXXIII—LXXXVIII door Ludwig Joseph (St. Jan; geb. 1858); XXXVIII—XXXXIV door Albert Christian (St. Jan; geb. 1850); XXXXV—LXXXII, LXXXVIII—C, CII—CIII door William Henry Roberts (St. Jan; geb. 1863).

De mededeelingen over medicinale gewassen (CI) zijn afkomstig van Joshua, Testamark en Roberts.

Inlichtingen van verschillenden aard heb ik te danken aan Aristea Benedetti (St. Thomas; geb. 1850) en Helena Mitchell (St. Thomas; geb. 1844) en alle genoemde personen hebben bijgedragen tot de woordenlijst, die veel meer woorden bevat dan in de teksten voorkomen.

Aan een opsomming van de zeer vele anderen, blank of donker, wier hulpvaardigheid mijn onderzoek ten goede is gekomen, kan ik niet denken. Eén naam evenwel zou ik niet gaarne onvermeld laten, dien van Rev. A. B. Romig, Presbyter der Broedergemeente op St. Thomas, in wien ik, behalve een kundig raadsman, een trouw vriend gevonden heb.

Ten slotte zij hier met dankbaarheid herdacht de bemoedigende belangstelling der Deensche en Nederlandsche genootschappen, wier financieele steun onze expeditie mogelijk heeft gemaakt.

J. P. B. DE JOSSELIN DE JONG.

SPELLING.

Ofschoon het tekstmateriaal afkomstig is van negen verschillende personen, en het gevaar, individueele uitspraak-eigenaardigheden niet als zoodanig te herkennen, dus niet heel groot was, zou ik niet gaarne voor de volstrekte juistheid van onderstaande tabel willen instaan. Ieder die op dit gebied eenige ervaring heeft, weet, hoe moeilijk het is, normale klankwaarden vast te stellen. Dit geldt van elke taal, maar in het bijzonder van een uitstervend creoliseeringsproduct als het Negerhollandsch, al blijkt het klanksysteem dezer taal een opmerkelijk weerstandsvermogen te bezitten. Dit weerstandsvermogen tegenover het reeds lang overmachtige Engelsch berust trouwens niet op phonetische starheid in het algemeen. Uit de gepubliceerde gegevens is gemakkelijk aan te toonen, dat het klanksysteem gedurende de laatste halve eeuw aanmerkelijk veranderd, maar slechts weinig verengelscht is.

De grootste moeilijkheid bij het registreeren van een taal als het huidige Negerhollandsch schuilt m.i. in de zeer hechte phonetische eenheid van den zin. Niet alleen is het woordaccent bijna volkomen ondergeschikt aan het zinsaccent, maar het phonetisch complex van het afzonderlijke woord wordt zoozeer overheerscht door de rhythmische klankenreeks van den zin, dat een phonetische beschrijving van afzonderlijke woorden en klanken slechts een gebrekkige voorstelling kan geven van het klankstelsel als geheel. Zoo zijn zelfs de quantiteiten der vocalen bijna uitsluitend afhankelijk van het zinsrhythme, dat op zijn beurt, naar mij wil voorkomen althans, buitengewoon variabel is.

VOCALEN.

a : variabele a-klank, schommelend tusschen ndl. m*a*n en ndl. st*a*.
ā : ndl. st*a*.
e : variabele e-klank, schommelend tusschen ndl. k*i*nd en ndl. *ee*n; een enkele maal zweemend naar ndl. m*e*nsch.
ē : ndl. *ee*n.
ê : dezelfde e-klanken, maar langer.
i : variabele i-klank, schommelend tusschen ndl. k*i*nd en ndl. d*ie*.
ī : ndl. d*ie*.
o : variabele o-klank, schommelend tusschen ndl. *o*p en ndl. b*oo*t.
ō : ndl. b*oo*t.
u : ndl. *oe*.
y : ndl. *uu*.
ə : ndl. d*e*.

ö : ndl. p*u*t.
ou : ndl. *ou*.
ei : ndl. *ei*.
vocaal +ⁿ : genasaleerde vocaal.
ʳ beteekent zeer zwakke, nauwelijks hoorbare *r*.

CONSONANTEN.

De consonantteekens p, t, k, b, d, h, l, j, w, m, n, s, z duiden dezelfde klanken aan als in het Nederlandsch.
g : eng. *g*ood.
ṅ : ndl. jo*ng*.
š : eng. *sh*ip.
ž : fr. *j*e.
dž : eng. *j*ay.
tš : eng. *ch*ild.
De Engelsche en Spaansche en op Engelsche, resp. Spaansche, wijze uitgesproken woorden in de teksten zijn gecursiveerd.

I.

Di hā ēn juṅ. Am a nām Tišas. Ši mā a wōn a ēn lan. Weni am a wēs aktin jā hou, ši mā a drā am a di templ. Ham a se am: ris də stēn. Ham na kan ris də stēn. Ši mā a lō mi am bini də templ werā́. Ham a se ši gobét. Ham a drā am a hus werā́. Weni am a wēs twintik jā, ham a drā am werā́. Ham a sē am: ris də stēn. Ham na kan. Ham a lō bini də templ werā́. Ham a sē ši gobét. Ham a lō a hus werā́. Weni ham a wēs twentik mi twē jā hou, ham a drā am werā́. Ham a sē am: as ju nu kan ris, mi no wēt, wa ju gut fo. Den am a lō. Am a ris, am a *move* də stēn. Am a ris werā́. Ham a drāi di ōbu. Ham a skrēw mi ēn sterək stem. Am a rapṓ di skun mi di *machete*. Am a kurí dē di bus leik en wilit fergí. Am a fin ši mā. Am kā kri di. Ši mā a bos krīs. Ši mā a nē am bu di bergi. So am a wis am di andi ši fan di lan. Ham a frā am, as am a wēs kiniṅ fan di lan, wa am sa du. Ham a se, a^{n} sa du suwē frāi fu ši fulək sendr. Sen' sa hā fo wel am. Ši mā a sē am, am fo lō: a^{n} sa fin ši popā́ a di andə ši dā. Am a sē, am maṅkḗ lō *by* lan o *by ship*. Am sē, am diṅ bētē lō *by* lan. Ham a *start by* lan. Ham a klim ōbu bergi. Ham a sak doṅgót. Am a wandə di *level*. Ēgē gut am fin am mata tē am a rak a ši pupā́. Ham a rup ši pupā́. Am a hā ši baṅglá. Am a bli bi ši pupā́ ses mān. En man a kō fan di andə lan. Am a kō fo kō nē slāvun. Am a sē: lu wē fa hi, ju huṅgusḗ. Di man a sē: mi na huṅgəsḗ, ju fu wēs ēn *stranger* fu wēt wa bagin oṅ kā mā [1]). Wa bagin ju kā mā? Ju pupā́ hā fo gi siwun juṅ mi sēwun mi^{n}ši. Den am a sē: mi sa wēs ēn. So am a lō mi sini. Wini sinə a rak a lan, sinr a lō a Filjas. Am a sē am lō bak, lō wērán a ži tā́. Am a sē: nēn, am hā fo ki, wa sendr lō du mi di fulək sendr. Den senə sē am, senə lō lō goi sendr a di moṅsta. Am a sē am fo lo goi am abini fo Filjas a sē slot am op. Den di duṅku di kiniṅkin a ki am. Am a du di wakman fo slāp. Den di mē^{n}ši hā sē, am sa kri am fri bot am hā fo lō mi am. As am bli, ši tā sa mata am. Den am a gi də juṅ ēn *machete*. Mē am a gi di juṅ ēn ril fa katún. Am a sē: mi kā du di wakman fo slāp, so nu kom it en lō. Wini ju drāi, kō a mi. Ju no kan listā́ mi; mi tā sa mata mi. Den də juṅman a lō. Am a mata di bēs. Am a drāi werā́. Am a nē ši folək senə mi di mē^{n}ši. Am a lō mi senə a ši lan. Wen ši tā a ki senə lō kō, am a fāl a gron, am a brēk ši nek. Den də juṅman a nē am. An a grāf ši tā en am a nē di ple. Den am a kan figiti mi ši baṅglá. Ši bēn a wēs mē grōt mē a ēnəstə man bēn. Ju kā kābā́.

---

[1]) Letterl. vertaald: je moet een vreemdeling zijn te weten welke koop wij gesloten hebben, d. i. je staat als vreemdeling tegenover onze zaken (je kunt niet op de hoogte zijn).

II.

Ēn hou kiniṅ ham a wēs forflúk. Ham a ha ēn lan. Am a wēs so lilik. Ham a ha ēn mē^{n}šikin. Di grōtnom a sē am, *by* di han fa ši grōtkin a^{n} sa dōt. So am a mā ēn klēn hus ondə gron. Ham a du də mē^{n}ši bini di hus ondə gron fo won, dat ēntēn man nə kan lō apẽ am bē. So Got kan du mē a man. Də mē^{n}ši a kri ēn kin. Am a nē də mē^{n}ši mi di kin. Am a du am bini ēn grōt kaší. Ham a puz di a zē. Di a flōt feif duṅku en feif dag. Di a kri a ēn lan. Di a lō slā kan də stēn a di klip. Də mē^{n}ši a skrēw fo help. Ēn man a wēs lō faṅ sprat. Am a nam fādə Jusiəs. Də man a hāl də kaší bō di stēn. Am a hā twē tenā̃ lō drā ši makutu. Də mē^{n}ši a ki a ēn man wa glik leiki am a wēs ēn haləf kiniṅ. An di hou man a ki bō di mē^{n}ši. Am a sē: wa kā briṅ ju hi? En di mē^{n}ši a sē, ši tā kā pus am mi di kin it fa ši ple. Den di hou man a sē: mi nə ha kin, ju sal wēs mi kin en di klēn juṅ sa wēs mi grōtkin. Də mē^{n}ši ha sē, am ka mā alga sōt gut. Də hou man a nē seni a ši hus. Am a wēs di hou man kin an di kin a wēs ši grōtkin en di juṅ ha gurí ēn grōt man. Am a lō drāi matrō̃s, ham a listā̃ di mā mi fādə Jusiəs. Di kiniṅ mi fādə Jusiəs a wēs twē butjí. So di kiniṅ a *claim* algā di lan. So fādə Jusiəs a hā fo lō fes: So weni di juṅ a kā lō zeil, di kiniṅ ha maṅkẽ nē di mā fan fādə Jusiəs. Də frou nā wel *consent*. Sa am a nē am *by* sterək en sē: as ju no wel, mi sal mā ju slāún. Am a nē di frou it fa fādə Jusiəs hus. Ham a drā am a fa ám hus. Ham a mā am slāún. Di juṅ a kā lō zeil fo sēun jā. Ēn dag ham a lō slap, ham a drom, am a ki ēn frou kā stan lō ki bō am. Də frou a sē am, am ha ēn grōt werək fo am fo du. Am fo lō a hus lō du wa bin da lo wak fo am. Wen am a wākə fa slap am a ki intin fulək. Ham a sē: wa di bē? So ham ha *start* fo hus. Weni am a rak, am a lō a fādə Jusiəs hus. Fadə Jusiəs a sē am, də kiniṅ kā nē ši mumā̃. Am ha *start* fo di kiniṅ hus. Am ha lō ret abini. Am a ki intin fulok. Am ha fin ši mā lō set a gron. Am a ris am op. Am a sē: folək mi. Weni am a lo kom it, am a fin di kiniṅ. Am a ris am, am a slā am a gron. Am a nē di mata fo stam ši kop. Di mumā̃ a sē: nə mata am. Fādə Jusiəs ha sē: tā am lō. A mi ha rēl ju, listə a mi. So di juṅ a nē ši mā. Am ha du am bini də templ fo fik di. Am wēt, di kiniṅ nə kan lo a di templ. Am ha lō a zē wērán fo sēun jā. Weni am a drāi, də kiniṅ ha mā ēn frokós. Ēkē juṅman fo briṅ sóṅgut. Am wēt Prisjas nə ha ēntēn gut, am bi pubu. Alga fa sini a lō abini. Prisjas a lō okā, bot am ha stān a di dō. Di kiniṅ a frā, apē fa ám gut wa am kā briṅ. Am sē, am nə hā. Sini sē, am a fo lō briṅ. Am sē: o, di Džogjans kōp. Kiniṅ Jusiəs hā sē: lō lō briṅ di. Am a lō tē a di klip. Am ha stān. Am ha skrēw it fo Atīnja, də seləf frou wa am a ki a ši drom. Dan am ha ki ēn *cloud* lō kō. Weni di ha rak, di a wēs twē fulək. Sinə ha stop a di fut fa^{n} di klip lō ki bō am. Sinə ha ki bō am *as if* sinə lō ki bini am. Dan di frou ha sē: mi kā kō. Mi maṅkẽ ju du də werək wa mi a sē

ju *'bout*. Am ha sē: jā, bot huso mi fo lō? Di juṅman sal gi ju sābəl en sal gi ju də sapatā̂. Də sapatā̂ ha twē flegn. Weni sen' du di a gron, di skrēw liki kikintši. Am ha sē: nē də sābəl; dan lō lō briṅ də gut wa mi a wis ju. Prisjas ha sē: mi nə kan lō, húsō mi fo lō? Adinja sē: nē də sapatā̂ en di sābəl en briṅ di Džogjans kōp. Bot wēs putiklá: es *not*, di sa drāi ju a ēn stēn. Dan Prisjas sē: húso mi fo briṅ di? Ham a gi am ēn kabritá-fel. Ju fo du di obu ši kōp. Sō nu lō. Prisjas sē: tā mi lō se mi mumā̂ adiō̃, mi fādə Jusiəs. Adinja sē: nēn, mi sal hou sini tē ju kō. Am ha stān bō di klip. Am ha mā ēn džum. Am ha flig ōbu di zē, obu di lan. Ham kā lō. Ham ha fin dri šiši. Di dri fa zinə mi blin, sini ki dē ēn hōgō. Ham ha frā sinə ape də Džogjans wōn. Sinə sē, sinə nə kan ki. So sinə sē, ham prāt liki di kin fa man. Ēn sē: imā̂talə. Ēn sē: gi mi di hōgō. Am ha kri di hōgō en am ha gi am. Am a sē: jā, a di kin fa man. Di andə ēn sē: gi mi di hōgō. Am ha gi am. Am sē: jā, a di kin fa man. Di andə ēn sē: gi mi di hōgō. Am ha ki am. Am sē: jā, a di kin fa man. Di ērstə ēn ha sē: gi mi di hōgō. Prisjas ha fas ši han. Sinə a du di hōgō bini ši han. Prisjas sē: mi ha di hōgō, wa ju sal du nu, mi ha di hōgō. Sē mi api di Džogjans wun. Sini sē: lō, ju sal fin di *imps*. Sini a ēn hofi. Frā sini. Prisjas ha flig. Am ha fin sini lō dā^{n}s, lō siṅ. Weni sini ha ki am, sini ha *stop*. Sini ha sē: a ēn kin fa man. Prisjas a frā sini, apē də Džogjans wun. Sini wēt. Am na wel lō. Sini a sē am: kliṁ bō di bergi, api di sterək man bi lō fas di himul mi di gron fa ēn mi di andə. Dan Prisjas ha lō bō di bergi. Ham ha fin də sterək man. Ham a frā am, api də Džogjans bē. Də man ha sē: mi lō ki am nu. Am kā lei a gron lō slap mi ši twē kin. Də man a sē: ju no kan lō da sō; sondə ju ha ēn hut fa duṅku, sondə sini sal ki ju. Prisjas ha sē: husō mi lō lō? Də man sē: mi lō lō gi ju də hut fa swatnis. Sini kan no ki ju. Am a gi am də hut. Am a sē: weni ju mata am, ju fo drāi hi wērán, da mi kri res: mi lō werək *too* tai. Mi maṅkē drāi ēn stēn. Dā mi ki di kop fa di Džogjans. Dat mi sal drāi ēn stēn. Dan Prisjas ha sē: jā. Am ha flig lō. Weni am a rak, am a fin di Džogjans lō slap mi ši twē kin. Ham a du án di hut fa swat. Ham a sak. Ham a kapáf ši kōp. Ham a flig wērán rēt fo di bergi. Dan də sterək man a ki di kōp. Ham a drāi en stēn. Dan Prisjas a flig fo hus. Ham a lō ōbu lan, ōbu zē. Ham a kri hulkán, ha fin am a pat, ha jak am bak. Ham a flig ōbu di zē. Ham a wēs dos. Ham na kan kri watə, ham na kan kri ēntēn. Am ha sē, Adinja na kan sē am ēntēn lik: di fo ha sómgut am maṅkē am fo du. Mā am nə kan kri fo lō apē ham maṅkē fo lō. Ham a lo. Ham a sē ši gobét. Ham a rup Adinja, bot am na anturt fo dri dag. Dan am ha lo wērán. Am ha hō watə lō kuri. Am a sak. Am a drin ši big ful. Am a lō wērán *'cross* di zē. Ham a ki sóṅgut ondə di klip wet. Am a kō kan fo ki wa di bē. Am a ki a ēn mē^{n}ši. Sini ha kā ketiṅ am fo di zēgot ko jit. Am a lo kan. Ham a frā: wamā ju bi hi, widi kā du ju hi? En də mē^{n}ši a sē: tā mi bli. Am sē: nēn, mi sal fri ju. Də mē^{n}ši sē: sini sal mata ju. Am sé: nēn, mi ha

ēn sābəl fa ēn imâtal, widi kan stān gēnz di! Den am a los də me^{n}ši. Dan am a stān bō di klip. Də mē^{n}ši sē: də got lō kō. Weni am a ki fo di got, am a ki də zêwatə lō flig leik smōk. Am a sē: mi lō lō mata am mi di seləf Džogjans kōp. Ham a flig. Ham a lō mi di Džogjans kōp. Ham a sē də mē^{n}ši: tu ju hōgō weni mi listâ ju. Ham a flig ōbu di zē. Am a lō mi di Džogjans kōp. Am ha hou di fo di got. Am a drāi am, am a drāi am ēn guṅgu stēn. Am a drāi kō an di mē^{n}ši wērán. Ham a nē di mē^{n}ši. Ham a flig bō di klip wērán. Alga də fulək sini a wēs bini də bus lo ki wini də got lō lō jit am. Wini sini a ki Prisjas ha flig mi am bō di klip, sini ha lak, di tā mi di mā. Ham a kō fin sini. Dan sini a sē, huso a^n kā mata sin got. Am ha sē, fa sini got a fes, fa ám got imâtalə. So di mā mi di pupâ a nē sinə kin. Sini a drā am a hus. Prisjas ha lō mi am oka. Prisjas sē: a^n hotú fa mi, a mi kā mā am mi lēf. Mi lō lō trou a am. Di pupâ a sē: ju nə kan nē am nu. A am alê o^n ha. Ju fo bli ēn jā mi o^{n}s, fo ju nē am fa o^{n}s. Prisjas ha sē: jā. Di a hā ēn juṅ a lō fri də mē^{n}ši. Weni am a hō di mē^{n}ši kā ko a hus wērán, ham a lō a ši mumâ. Ham a sē, am lō lō fo di mē^{n}ši. Də mē^{n}ši a kā blōf am fo trou mi am. Den am a stāt fo di tā hus. Weni am a lō, ham a fin Prisjas. Ham a sē: mi kā kō fo mi fristə. Prisjas ha sē: wa sōt fa fristə ju bē? Ju kā listā sini nē am fo mata am. Mi ka nē am. A^n hotu fa mi. Den di juṅ sini a maṅkê figiti mi Prisjas. Prisjas a nē di Džogjans kop. Ham a drāi sini alga stēn. Ham a rup də fulək sini mi laṅ stok. Ham a tumbl sini fa bini də hus. Den di dómni ha *grumble*, sē, am kā mata di zêdibəl; nu di *queen* lō lō kri kwāt. Sini na kan prāt hād: sini a baṅ də Džogjans kōp. Prisjas ha bli dā en jā mi di mē^{n}ši. Ham a trou di mē^{n}ši. Ham a nē am lō lō suk fu ši mā mi fādə Jusiəs. Weni am ha fin ši mā a di tempəl, ham a fin fādə Jusiəs dā. Am a lo a kiniṅ Jusiəs hus. Ham a sē am: ki di Džogjans kōp hi. Am a kā set ron di tául mi ši grōt man sini. Sini a ki bōnō di Džogjans kōp bot sini na kan hōpō: ēkərēn fa sini a drāi stēn. Ham a gi də ple a fadə Jusiəs. Kiniṅ Jusiəs hus ha bli da frot mi di guṅgu stin sini abini di. Prisjas a lō wērán. Ham a lō a ši grōtâ. Ham a fin di juṅ sini lō spēl lō hāl kroṅ [1]). Di a wēs feif kroṅ. Prisjas ha lō abini di spēl. Ēkē fulək maṅkê wēt awidi am be. Ēntēn fulək no wēt am. A^n džum, am kurí, a^n hāl mē sterək a sini alga. Ham a win fi fa di kroṅ. Ham a sē: di ha ēn mē fo win. Weni am a win di, ham a lō du di bō ši grōtâ skot. Ši grōtā ha kā set fo di dō. Prisjas lō ki bō di hou kiniṅ. Am a sē, weni a^n win di andə kroṅ, am sa drā di a ši grōtā. Weni am a hāl, də win a kō hōk. Am a hāl átəvē sterək. Də kroṅ a džum. Di win a gōi di bō di grōtā futú. Di pin fa di ha mata am dōt. Den Prisjas a kurí lō fas am. Ham a fin di hou kiniṅ kā dōt. En Prisjas a sē: di got sini mi wārgeit a sē *by* fa mi han mi grōtā sa dōt. Prisjas ha grāf ši

[1]) Welk spel dit is, kon mijn zegsman mij niet duidelijk maken; vermoedelijk wist hij het zelf niet. Het woord *kroṅ* is mij eveneens duister.

grōtā. Ham a lō fo ši mumā̃. Ham a du ši mumā̃ bini də hus. Dan ham a sē̃ də fulək sini widi am bē. Də hēlə lan a wēs bli fo ki am mi ši frou. Ēn duṅku am a lō slap. Adinja a drōm am. Ham a sē̃ am, am maṅkē̃ də sābəl mi di sapatá mi di hut fa swatnis, tā a^{n} gi di a sini eigən eigənā. Weni Prisjas a wakə di frufru, di na ha wēs ēntēn drōm, di a wēs də wārgeit: am a ki ēntēn sābəl, ēntēn hut, ēntēn sapatá. Adinja a kā̃ nē̃ di. Am a sē̃ am, am ka^{n} hou di Džogjans kōp. Am fo du di bini di tempəl.

III.

Ēn dag ēn *rabbit* a du án ši bruk. Ham a lō a taphús lō kōp jit fo ši mēstər. Weni am a drāi, ham a gi di koki. En di koki ha mā di frokos en di mēstər ha jēt. Am a gi də *rabbit* ēntēn. Am a du di hon astər am. De *rabbit* a kurí fo ši lif.

IV.

Ēn man a ha dri juṅkin. Am na ha ēntēn gut bot ēn hou mulā̃. Di houstu ēn a nē̃ di mulā̃, di andə ēn a nē̃ di hus. Di lās en am a kri ēn puší. So di andə twē̃ kan slā di ēn wa ha di puši. So am a kan sit an kris. Də puší a sē̃ ā̃m: mā ēn pā skun fo mi. Am a mā di skun. Də puší lō a bus ēgē̃ dag. Kā ma ši net a faṅ *rabbit*, skweril, almā di klēn bēs senə wa am kan kom ā̃n. A^{n} drā sendr ēn prəsént fo di kiniṅ. En di kiniṅ a sē̃ am: ēn fa di dak mi ha fo lō lō ki ju mēstər. Wa ju mēstər nam? A nam mēstər Fa də Kerebí. Den də puší a lō a hus. Am a sē̃ ši mēstər, də kiniṅ lō kō ki am. Dan ham a sē̃ dəpén bō am. Ši mēstər ha sē̃: alma ret, a frāi. Džomp ini di ríva lō was ju lif. Di kiniṅ lō kō. Də puši lō skrēw, difmán kā dif ši mēstər duku. Dan di kiniṅ a stop. A frā̃ am, wa di bḗ. Ham sē̃, sinə kā dif ši mēstər duku. Di kiniṅ ha drāi twē̃ fa ši man lō briṅ dugu fo am. Am a nē̃ ám bini ši karoší. Sinə lō lō nu a di hus. Də puší a di goi. Am lō kurí a fo fan di karoší. Eke foluk am fin, am sē̃, wenə di kiniṅ frā̃ am fa widi də ple hotú, fo sē̃, mēstər Fan də Kerəbí. An am a lō op də bergi api di hus bē̃. Am a sē̃ di man: ju nu kan drāi ēn *lion*. Də mān a du sō. Am a kri skrik, am a lō undu də stul. Am a sē̃: ju nu kan drāi ēn miší. Di man a drāi en miší. Am a *leap* abō am. Am a brē̃ ši nek. So ši mēstər a kō də mēstər fan di hus. So puši am ha di *happy* alga di dak fa ši lif.

V.

Di a ha ēn juṅ, a nam Ebí. Ši mā a ha ēn plantái. Sinə a ha muši kabái. Ēn dag ham a lō a di sabán. Ham a faṅ ši mā klēn kabái. Ham a džumb bō ši rigí. Di kabái a lep op op a himúl. Am a fāl a gron wērā̃. A^{n} no kan kri di juṅ fa bō ši rigí. Am a fāl dōt a di seləf ple. Den də juṅ ha lō a hus a ši mā. En di mā a frā am: ju ha wēs a di sabán fandá? Ham a sē̃: jā, mi ha wēs da. Den di mā a sē̃: huso di

klēn kabái? Ham a anturt di mā: a^{n} kā dōt. Huso a^{n} kā dōt? Mi a faṅ ham. Mi a kryb bō ši rigi. Ham a drep dōt. Den di mā a kwāt. Ham a sē: mi mi kwāt, wa ju kā prāt də walgēt [1]). Am a sē: a mi kā mata am.

VI.

Ēn tid da ha ēn nolí. Am ha kā kō hou, am na kan werək. Ši mēstər a lō lō mata am. Am a maro. Am a sē a^{n} lō lō a Briment. Weni am a rak a pāt, am a fin ēn hon. Am a sē: wamā ju lō blās sō? Də hont sē: mi mēstər lō lō mata mi. Di nolí sē: kō lō mi mi a Briment. Den di twē fa sinə a wandə maṅkandə. Sini a fin ēn puši. Sini a frā am, wa am lō du. Am sē, am mi *too* hou. Am nə kan faṅ roto numḗ. So di noli sē: kō lō mi o^{n}s a Briment, ju sal mā siṅman. So di dri fa zinə a lō. Sini a fin ēn hunduhān bōnō di *farm* hekn. Sini ha frā am, wa am lō du. Am lo skrēw mi alga ši stem. A^{n} sē, ši mēstə ha ēn frokós. Am lō lō mata am. Noli a sē: kō lō mi o^{n}s a Briment. Dan di fir fa zinə ha *start*. Duṅku a faṅ sini a pát. Sini a kri ondə ēn bōm. Də hunduhān a flig bo di bōm. Ham a rup ýt a sini: di ha en le ni mi fer wḗ fa o^{n}s. Di noli a sē: tā ons lō api di le bē. Weni sini rak, sini a *peep* dē ēn ve^{n}stə^{r}. Sini a ki di difman sini lō jēt. Di noli ham a wēs di grostə. Sini a mā am *peep* dē də ve^{n}stə^{r}. Am a sē, am kā ki twenti mi fi man lō jit ront ēn tāwul. Am a sē di hon: džumb bō mi rigi. Di puši a klim bo di hon rigi. Di hunduhān a flig bō di puši kōp. An sini a siṅ ēn saṅ. Di difman sini a kurí stā sin hus mi sin jit. Di noli a hōpō di dō. Am a lō abini. Am a mā di le. An sini a begin jit alda di jit. Weni sini a kabá, sini a it di le. Di noli a lō midəl i plāts. Di hon a lei fo di dō. Də hunduhān a flig a də *roof*. Də puši a lō a də fíplē. Də difman sini a sti ēn. Am a kō bini də hus. Am a lō a də fíplē. Am a ki də puši hōgō. Am a sē: a stiki fi. Am a stēk di kēs a di. Də puši a flig a ši geség. Am a stāt kurí. Am a fin də hon a di dō. Di hon a bit am a ši bil. Am a fin di noli bini də plās. Di noli a gi am ēn skop. Də hunduhān a skrēw. Am a drai a di andə sini en sē: di ha ēn wizád a di fiple. Di ha ēn man mi ēn mes a di dō. Di ha ēn man mi ēn baṅglā bini di plās. Də polísman a skrēw: briṅ di difman ko.

VII.

Di ha ēn frou. Ham ha wōn a ēn ple. Di na ha ēn folək a wun da. Ham alḗ ha wun. Ham a ha ēn klēn plantái. Ēn frufrú ham a lō a di plantái. Ham a ful ši bik ha lō pin am. Ham a sē, wamā ši bik lō pin am. Ham a sē: ēntēn fulək nə bi hi. Ham a sē: mi alḗ wun hi. So am a kri ēn juṅkin. Ham a sē: hosō di sō a kō, as di mi so, mi sa ha fo nē^{m} di sō. Ham a sē: hosō mi lō lō drā mi makutu mi di kasáw maṅ-

[1]) Deze zin is niet duidelijk. Mijn zegsman vertaalde: „I am angry, but you have spoken the truth". Mogelijk is het woordje *a* tusschen *prāt* en *də* mij ontgaan. Dan zou de vertaling moeten zijn: wat je gezegd hebt is de waarheid.

kandə mi di kin? Di juṅ a sē: wa^{n}də fo mi, mi sa briṅ di. Di mumā̂ sē; ju na ēn dak hou, hoso ju kan drā ēn makutú? Ham a sē: ju lō afo fa mi. Di mā a nē afo am. Di juṅ a ris di makutú astə ši mā. Sinə a lō a hus. Di juṅ a sē: mi na kan wun hiso mi ju. Mi lō lō suk api sterək man wun. Di mā a sē: ju na twē dak hou, wa werək ju kan du? Ham a sē: gi mi soṅgút fo jit. Ham a bran ēn grōt kasáw. Ham a gi am. Ham a nē^{m} di. Ham a lō a taphus. Sinə a rup fo fikití. Ēnandə naši a kā kō fo figití mi sinə. Sinə a lō figití fo ris ēn grōt ru fo du bō də bā̂rək. Sinə na kan kri di. Ham a sē: sowē fa sinə na kan ris ēn klēn ru. Sinə a sē am, am mi so klēntjí, wa am kan du. Ham a sē, am sa ris di. Di govənē̂ a sē, as am nə ris di, am sa kap ši kōp. Ēkē man a listā̂ də ru a am. Ham a ris di ru. Ham a du di bō di bā̂rək. Di govənē̂ ha frā ham, wa am frā. Ham a sē: ēntēn gut, bot gi mi di hou ru da. Tā mi mā ēn klēn stok fo mi wa^{n}də wini mi lō lō a kérək. Di govənē̂ a sē: di da na ēntēn bitālə. Ham a sē: ju gi mi, wa mi kā frā fa. Am a sē, am nə kan wun hi. Ham a nē ši stok, ham a lō. Ham a wa^{n}də tē am a fin ēn sterək nom lō pus twē bergi fa ēn mi di a^{n}də. Ham a frā am, wa am lō du. Am a sē, so laṅ am bi hi, am nōit kā ki ēn man liki ám. Wa kā briṅ am hi? Ha^{n} a sē, wa am lō suk tē hi, wa am nam. Am a sē: mi nam Džanwus Filibe Bétapoél. Tā ēnēstə man rup am so, am sa mata sinə dōt. Den də man ha rup am so. Ham a drāi ši stok. Ham a gi di man ēn. Am a kapáf ēn fa ši hō. Den am a sē: kō lō mi mi. Ju wēt husō ju nam: Pusbergi. Ham a sē: wa^{n}də astə mi. Di twē fa sini a lō. Am a fin ēn andə sterək nom. Ha steki plaṅ lō tumbl grōt houtú. Lō gōi a gron. Di nom a sē: Džanwus Filibé Betapoél, wa kā briṅ ju hiso? Sowē dak mi sowē jā mi bi hi, mi nōit kā ki ēn man liki ju, wa kā briṅ ju hi? Am a džum bono am. Am a gi am twē fa ši plaṅ. Ham a gi am ēn fa ši stok. Ham a kapáf ēn fa ši hō. Ha^{n} a sē: kō lō mi mi. Ha^{n} sē: jā. Wa^{n}də astə Pusbergi. Ju wēt huso ju nam: Plaṅ. Wen sini lō, ham a fin ēn andə nom. Am ha steki hou kapmés, lo slā houtú, lo goi a gron. Weni am a ki am, ham a sē: Džanwus Filibé Betapoél, wa kā briṅ ju hisó? Sowē dak mi sowē jā mi a wēs hi, mi nōit kā ki ēn man liki ju. Wa kā briṅ ju hi? Ham a džum bō am. Ham a gi am twe fa ši hou kapmés. Ham a drāi ši stok. Ham a gi am ēn. Ham a kapáf ši hō. Ham sē: kō lō mi mi. Ju wēt husō ju nam: Kapmes. Ha^{n} sē: jā. Wandə astə Plaṅ. Ham a lō wērán. Ham a fin ēn dibəl. Ham a rup am: Džanwus Filibé Betapoél, sowē jā mi sowē dak mi bi hi, mi ne kā ki ēn man leiki ju. Di dibəl a ha tīn kōp. Ham a drāi ši stok. Ham a gi am ēn. Ham a kapáf ēn fa ši kōp. Di dibəl a kuri. Ham ha folək di blut. Ham a fēn di kā lō bini ēn dip gat. Ōbu di gat a hā ēn haləf tôno apē di dibəl ha kan sak. Ham a sē: mi lō lō ki wa am lō du amolē̂ da. Am a sē: sak mi bini di gat. Du mi stok bini di tono. Sini a sak am bini di gat. Weni am a rak, am a fin dri mē^{n}ši. Di dri fa sini ha wēs dri kiniṅkin. Sini a frā am, wa am ka kō suk hisō amolē̂. Di dibəl lō lō matá am. Am a sē:

api am bē? Sini sē: am mi a ši bēdḗ. Wis mi api am bē. Am a lō abini. Ham a kapáf di nēgən kōp. Am a šiní et di nēgən toṅ. Ham a drāi abidí. Am a fin di mē^{n}ši sini. Sini a frā am api am be. Ham a sē: mi kā mata am. Mi lō lō sti jinə a hus. Ham a du ēn bini di tono. Ham a sē: ris. Di dri nom ha ris. Sini ha ki a ēn mui mē^{n}ši. Den Pusbergí a sē: diso a fa mi. Sini a frā az di ha mē. Am a sē sini: jā, twē mē. Sini a sak di tono wērán. Ham a du ēn andə mē^{n}ši abini. Sini a hāl abōbō. Plaṅ a sē: di so a fa mi. Sini a trē am fa di tono. Sini a sak di wērán. Am a du di andə mē^{n}ši abini. Sini a ris. Weni am a rak abōbō. Kapmes a sē: di so a fa mi. Sini a sak di tono wērán. Am na a kri abini. Am a du ši ru abini di tono. Sini a ris haləf pat. Den sini a los. Sini a fal amolḗ wērán. Sini a sē: ons kā mata am. Di dri fa sini a nē sin dri mē^{n}ši. Sini a lo a di kiniṅ hus mi sini. Sini sē, sini a figitē mi di dibəl, sini kā mata am. Di dri fa sini a fortróu mi ēn fa sini mē^{n}ši. Džanwus a bli bini di gat. Am na kan kom ít. Am a bli dā fo ēn jā. Di difi sini am a kan goi mais mi ris gi sini. Di mais mi di ris a kā kabā́. Sini a bli dā lō ki bini di gat. Am a rup sini frā sini as sini kan kri am abít. Sini a sē: jā. Som a fās ši kop. Som a fās ši hemetḗ. Den sini a flig mi am it fa di gat. Bot sini na kan briṅ ši stok. Am a lō a di kiniṅ hus. Am a frā as sini maṅkḗ ēnēstə koki. Sini a sē am: jā. Am a kri di koki werək. Ēn dag am a lō bran stiki flēs. Am a stik ši han a ši sak. Am a trē ēn sakunēstúk. Am a fig ši gəsí. Ham a šikl di nistúk. Sini a ki di mē^{n}ši nam bō di nistúk. Sini a drā am fo di kiniṅ. Sini sē, am a ēn difman, am džis kā kō; hosō an ka kri də mē^{n}ši nistúk. Də kiniṅ a frā am, hoso am ka kri di. Di mē^{n}ši lō lō trou morək. Di dak fo sini trou sini a rup am: huso ju kā kri di nistuk? Am a sē: frā di mē^{n}ši. Di kiniṅ a rup di mē^{n}ši, as am wēt enestə gut fa di nistuk. Ham sē, am nə kam diṅkṓ. Di juṅ a sē a frā am widi a nē am fa di dibəl han. Am a sē, am nu wēt. Džanwus a sē: rup di dri man. Frā sini, api si dri hō. Sini sē, sini ha gibṓ sō. Dan Džanwus ha goi di bō di taúl. Džanwus a sē: frā sini apé də dibəl kop. Sini sē: di mi abíti dā. Ham a sē: briṅ sini kō. Am a sē də kiniṅ: ki as di ha toṅ bini sini. Dan Pusbergi a sē: api kop bē, toṅ fo wēs dā. Weni di kiniṅ am a sē: hōpṓ di mun fa di dibəl kop, di na ga ēntēn toṅ bini di. Džanwus a stik ši han bini ši sak. Ham a goi di tin dibəl toṅ bō di taúl. Di kiniṅ a sē: husō di da kā kō? Džanwus a sē, am a figiti mi am en mata am en am a sti di dri mē^{n}ši it fa di gat. Den di kiniṅ a o^{r}də ses wílit kabái it fa di sabán. Ham a bin sini han mi fut a di kabái stēt en los di kabái dē di sabán mi sini. Di kabái a slēp sini dē bus ōbu stēn tē am a mata sini.

VIII.

Ēn fa bō ēn tid di a ha ēn klēn mē^{n}ši. Ši grani a wel am. Ham a gi am ēn rō karbús. Ēkē folək sini a kan rup am Rōkarbús. Ēn dag ši

mumā́ a sē, am lō lō mā ēn džindžambukuki mi ēn pan mi bōtu fo am drā fo ši grani. Am fo wakə fru morək frufru. Am ha fo lō a ši grani. Weni a lō lō, am no fo prat mi ēntēnfulok a pat. Am a sē: jā. Weni ši mumā́ a sē am lō, am a nē di gut sini fo ši grani. Am a lō. Weni am a rak half pat, ham a fin ēn wuluwuluk. Ham a frā am: ape ju lō lō? Am a kā frugḗt, ši mumā́ a sē am ne prat mi ēntēn fulok a pat. Am a sē di wuluwuluk: mi lō lō a mi grani. Ju wēt ape am wun? Am a sē: nēn. Am wun aobu di bergi, bini də bus, ondu ēn grōt bōm. Də wuluwuluk ha sē: jā, mi wēt ape. Ju lō hi a di ši, mi sa lō a di andə ši. So di wuluwuluk a nē ši eigən pat en di klēn mē^{n}ši a lō fa am pat. Də wuluwuluk a rak a di grani hus fo di mē^{n}ši. Am a rup a di do. Də grani a na [1] anturt. Sa am a brin ši stem mē sok. Am a rup wērán. Di grani a sē: widi ju be? Ham a sē: a mí, Rōkarbús. Mumā́ kā sti ēn džidžambubrōt mi ēn džidžambukuki mi ēn pan mi bōtu fo ju. Di grani a sē: hāl də tou a di do^{r}, di do^{r} sa hopo. Am a hāl di tou. Di do a hōpō. Am a flig bini di hus. Am a slok di grani. Am a kri bini di bedi. Ham a du án də hou frou karbús. Ham a hāl di duku ōbu ši futu. Ham a lei. Am lō wak fo di mē^{n}ši. Weni di mē^{n}ši a rak, ham a fin di do hōpō. Am a sē: grani mē sterək fandā́, am kā hopo ši do. Di mē^{n}ši a lō abini. Am a lō kan di grani. Grani a sē: kō lei a bedi. Am a lō lō. Am a lei kan də grani. Am a lō ki bō di grani. Am a frā di grani: wamā ju hō mi sō laṅ? Də grani sē: di mi bétə fo hō ju. Ham a frā am: wamā ju hōgō mi sō grōt? Ham a sē: di betə fo ki ju. Wamā ju han mi sō laṅ? Di betə fo ful ju. Wanā ju mun bi so laṅ? Di betə fo rik ju. Wamā ju tān bi so laṅ? Di betə fo jēt ju. Dan di islik wuluwuluk a džum bō di mē^{n}ši. Di mē^{n}ši a flig undə di bede. Ham a skrēw: mo^{r}d! Ši pupā́ ha lō kap houtu. Am nā wēs tu fe fa di hus. Am a hō də mē^{n}ši. Ham a kurí mi ši aks. Ham a kapóp di islik bēs. Ham a šiní ši big hopo. Ham a tre də grani abiti lēf. Də wuluwuluk na hā tit fo mata də grani. Də mē^{n}ši ha ki di blut. Ham a kurí. Kā kabā́.

IX.

Ēn fa bō ēn tit da a ha ēn juṅ. Ham a wun mi en hou mulá. Də mulá a ha am fa ēn klēn juṅ. Am a werək mi di mulá tē am a kō ēn grōt nēgə^{r}. Ēn dag am a sē də mulá: mi kā wēs mi ju laṅ gənú, a tid fo mi lō dē də werən fo lō suk fo ēn lēf. Də hou mulā́ a sē: ni lō, hoso mi lō lō mak it. Ham a sē: mi sa ha fo lō. Ham a nē ēn plim. Ham a goi di abōbō. Di plim a drāi a am. Di hou mulā́ a sē: ju ki, di a lilik glik. Ham a sē: nēn, di dā a frāi glik. Den də mulā́ ha rup am. Ham a gi am ši stibo bini ēn guṅgu saku. Ham a sē: mi kā lō. Di hou mulā́ a stan. Am a ki bō am tē am a kā lō it fa ši hōgō. Dan di hou mulā́ a skrēw. Weni di juṅ a rak half pat dē də bus, ham a

[1]) Foutief in plaats van *nə a* of *na* (desnoods *na a*); in idiomatisch Negerhollandsch gaat de ontkenning altijd aan de verbale partikels vooraf. Vgl. ook blz. 21, reg. 28.

ki ēn man lō kō mi ēn laṅ sabəl bini ši han. Də man a sē: gi mi wa ju ha, es *not*, dōt! Ham a gi də man ši duksak mi ši stibo. Də difman a ki bo am. Am a sē: mi na sa mata ju. Mi sa hou am fo drā wātə en pek houtu fo mi. So də difman a kā bwā ši stibo. Am a ha am lō kōk ši jit, lō pik houtu, lō drā wātə fo am. Ēn dag ham a fra ši gizín, ēn difman liki am self, fu kō jit mi am. Am a gi də juṅ twē poletji fo bran fo am mi di difman jit. Di juṅ sa kri di bēn. Weni di juṅ a ha sini bini də pot, ham a drāi sini ōbu mi ši han. Ham a lik ši han. Ham a sē: di mi lekə! Ham a drāi sini wērán. Ham a lik ši han. Ham a sē: di mi frai! Ham a ske ēn fa di flegən. Ham a jit di. Ham a drāi di wērán. Ham a tre di andə flegən. Ham a jit di. Ham a drāi di ōbu wērán. Ham a ske af ēn fa di bil. Ham a jit di. Ham a drāi di ōbu wērán. Ham a ske af di andə bil. Ham a sē: mi lo lo jit alga fa ju. Ham a jit ēkē stiki fa di ēn. Weni am a kabā́, ham a sē: api ju kā lō, di andə ēn ha fo lō dā oka. Am a jit də twē. Weni də difman a kō, ham a kō suk fo skon di mes fo am mi ši frin difman jit. Dan di andə difman na kō mi am. So am a wēs bini də plās lō skerp də mes. Di andə difman a kō. Də juṅ a sē: hō am abini dā lō skerp di mes. Am a sē, am lō lō šiní ēn fa ju hō. Də difman a drāi, ham a *start* ēn kurí. Dan di andə ēn a kō mi ši mes a ši han. Am a rup fo di twē hundu. Di juṅ a sē: di man wa ju kā briṅ fo kō jit mi ju, a kā dif di twē hundu. Ki am lō kurí lō lō! Den am a nē astə am lō skrēw it: gi mi ēn, númē ēn! Han skrēw werá: gi mi ēn! So weni am a kā kurí astə di andə ēn, Hans (di juṅ) a rapó ši.duksak mi ši stibo. Am a kurí di self pat ape am a kō, ret a di mulā́. Am a lō werān. Am a sē də mulā́, wa am a du. Də mulā́ a wēs bli fo ki am. Ham a sē də mulā́, də twē fa sini lō kurí, tumés sini na sa stop kurí fo twē jā. Kā kabā́.

X.

Ēn fa bō ēn tid di a ha ēn juṅ. Am a nam Hans. Am a kā lō a skōl. Am a kan wandə dē di pat, skop di los gron, mā ši duku fil. Ši mumā́ a kā gerá. Weni rign fal, am kā lō dē di baba mi ši skun. Am a wēs en fil juṅ. Ēn dag am a sē, am lō lō a ši grani. Di mumā́ a gi am en ril katún fo gi ši grani. Am a bli dā di helə dag. Astumē^{n}da, weni am a lō lō a hus, də grani ha gi am en put bōtə. Am a du di bōno ši kop. Də *sun* a melt ā́f ēkē dröpl. Al ōbu ši lif am ha də bōtu. Weni am a rak a hus, ši mumā́ a frā am, wamā am stan so. Am sē, ši grani a gi am ēn put bōtə. Am a du di bō ši kop. Di mumā́ sē: ju dom bēs! Ju sa kā drā di a ju han. Ēn andə dag di mumā́ ha sti am a di grani. Am a gi am kuki fo gi də grani. Am a lō a də grani. Ham a gi am də kuki. Am a bli di hēlə dag. Də grani ha gi am ēn nāl fo gi ši mumā́. Ham a nē di nāl. Ham a du di bō ši kop. Weni am a rak a hus, də mumā́ a frā am, wa ši grani sē. Ham a sē: grani a gi mi ēn nal. Mi a du di bō mi kop. Mi nə ka^n fin di. Den di mumā́ se: wamā ju mi so

dom, wamā ju na stik di bini stiki pa^{m}pi en du di bini ju sak. Ham a sē: jā, weni mi lō werán, mi sa du di bini mi sak. Den am a lō werán a di grani. Də grani a gi am ēn klēn hon fo gi ši mumā́. Weni am a rak a pat, ham a pus di klēn hon bini ši sak. Am a pus am en pus am tē am a kri am bini di sak. Weni am a rak a ši mumā́, ši mumā́ a frā am, wa ši grani sē. Ham a sē: grani a gi mi ēn klēn hon. Mi kā du am bini mi saku. Am a kā dōt. Ši mumā́ se: wamā ju mi so dom, wamā ju na bin stiki tou a ši nek, so slep am aastə ju! Ham a sē: jā, weni mi lō werán, mi sa du ēn stiki tou bō sini. Weni am a lō werán, grani a gi am en stiki flēs. Am a du en tou bō di. Am a slep di astə am dē də pat. Də hont sini a ki am mi di fles. Sini a nē^{n} di we fa am. Am a lō a ši mumā́. Ši mumā́ a sē: wa ju grani sē? Am a sē: grani a gi mi en stiki fles. Mi a bin di a ēn tou. Mi ha di lō slep. Di hont sini a nē^{n} di fa bo di tou. Ši mumā́ sē: wamā ju mi so dom! Ju sa kā du di bini ēn stiki pa^{m}pi en fas di a ju han. Dan am a sē: mi sa du bētə^{r} ēn andu māl.

XI.

Ēn fa bo ēn tit di a ha ēn juṅ. Am a nam Hans. Am a wun mi ēn hou mulā́ sins am a wēs ēn klēn juṅ tē am a ko ēn grōt nom. Ēn dag am a sē di hou mulā́, am maṅkē̂ lō a ši mumā́. Di hou mulā́ a gi am ši stibo. Də hou mulā́ sē, am kā werək frāi fo ši stibó. Am a gi am ēn grōt stiki gout, grōt liki ši kop. Ham a du di bini ēn duksak. Ham a lō lō a ši mā. Weni am a rak a pat, am a sē: də gout mi atəvē swā. En *hard* gut fo man ha fo drā sowēl ladíṅ. Ham a ki ēn man lō kō bō ēn kabái. Ham a sē: di dā a ēn fet kabái. Hoso frāi di glik fo ēn man lō ri bō ēn kabái. So am a stan lō ki bō di man. Də man a ki bō am. Di man sē: ju wel di kabái? Ham a sē: jā. Ju bètə^{r} kō mā ēn reil. Ju nē mi gout, mi sa nē də kabái. En də man a sak fa bō ši kabái. Am a gi Hans di kabái. Ham a nōit kā ri kabái sins ham kā gibṓ. Ham a gi də man ši gout. Də man a du am bō di kabái. Də man sē: weni ju maṅkē̂ am lō gou, ju fo sē am: „*hurry up*"; weni ju maṅkē̂ am stop, ju fo sē: „dži"! So Hans a lō. Am a rak a pat. Am a se: *hurry up!* Di kabái a nē ēn klēn kuri. Hans a tumbl bini di baba. Ham a sit a gron lō skrēw. Ham a ki ēn man lō kō mi ēn drok kui. Ham a frā am, as am nē maṅkē̂ ēntēn reil. Də man a sē: mi sa reil ju də kui fo də kabái. Am a sē, di kui sa gi am melək fo am driṅ mi ši brōt. Weni am a lō, am a rak midl di pat, am na ha ēntēn kanintši fo melək də kui. Am a nē ši karbus. Ham a lo ondə di kui. Am a hāl, am na kan kri ēn dröpl milək. Də kui a wēs ēn drok kui. Am a bigin gerá. Am a ki ēn man lō kō. Am a ha ēn skap. Am a sē, am lō lō reil də kui fo də skap. Də man sē: jā, a ēn frāi gut ju sa du fo reil fo di skap. So sini a reil. Di man a nē di kui, a gi am də skap. Am a sē, am sa kri melək fa də skap. Weni am a rak a pat werán, am a lō ondə də skap mi ši karbus

werán fo lō melək də skap. Də skap na ha ēntēn melək. Am a stāt werán mi di skap. Ham a ki ēn man lō kō. Ha ēn klēn fergi. Am a sē: kō reil, gi mi di fergi an nē də skap. Də man sē: jā, a ēn frāi gut. Də man a nē də skap, a gi am də fergi. Ham a lō. Weni am a rak a pat, am a fin ēn man mi ēn wil lo mulā́ stēn a di pat. Am a frā am: wa ju lō du? Am a se: mi lō mulā́ stēn. As mi bos sini, stibo flig fa bini sini. Ham a se: gi mi də mulā́, nē də fergi, tā o^{n}s reil. So am a nē də mulā́. Də man a nē də fergi. Də man a lō mi di fergi. Hans a bli a di pat lō mulā́ stēn. Nit ēn kopú am na kan kri kom it, it fa di stēn. Ham a ful dǫt. Am a pus də mulā́ kan di pit. Weni am a rak, ham a bök fo driṅ. Di twē grōt stēn wa kan hou də mulā́ doṅ a fal ōbu bini di pit. Hans a se: di a di lās fa di. Mi kā mu mi di. Am a listā́ di a di self ple. Am a lō tret a ši mumā́. Am se: mumā́, mi kā kō. Ape, də mumā́ a frā am, apē ju stibo? Am a sē: mi a reil di fo ēn kabái en di man kā lō mi di. Api di kabái? Mi a reil am fo ēn kui. Ape di kui? Mi a reil am fo en skap. Api di skap? Mi a reil am fo en fergi. Api di fergi? Mi a reil am fo ēn greiná. Api di greina? Də stēn wa lō hou di doṅ, di kā *tilt* ōbu bini də pit. En mi kā listā́ di džis dā a di pit.

XII.

Ēn tid di a ha ēn frou. Ham a ha dri kin. Di estə ēn ham a ha ēn hogo. Di twēdə ēn am a ha twē hogo. Di dridə ēn ham a ha dri hogo. Di ēn wa ha ēn hogo mi di ēn wa ha dri hogo sini na wel di ēn wa ha twē hogo. Sini a kā gwen hou am bini fil duku. Sini na kā gwen fo gi am ēntēn gut grōt fo jēt. Sini a du am fo pasó kabrita. Ēkē frufru am a ha fo drā di kabrita sini a sabán. Ēn frufru sini a gi am di brotkrom wa a drep fa bō di taul. Am na wel jet di. Am a jak di kabrita sini a sabán. Ham a wēs huṅgu. Am a set lō kris. Ēn frou a frā am wa am lō kris fa. Am a sē am, am nə kan jet ēntēn gut fa frufru. Di frou a sē am, am lō lō mā di le fo am. Ham a sē am: rup di klēn kabrita. Am fo sē di kabrita: blit, mi klēn kabrita, blit! Am sa kri me jit as am maṅkē. Di frou a lō. Də frou na kā wel lō, ham a sē: blit, mi klēn kabrita, blit! Am a kri me jit a wa am kan jit. Am a se: diso ēn frāi mani fo hou hus. Am a jet ši big ful. Am a jak kabrita sini lō a hus. Am na wel jet di jet wa sini ha listā́ fo am. Am a lō slap. Frufru werá ham a jak ši kabrita sini a sabán. Ham a sē: blit, di klēn kabrita! Ši taul a kō ful mi jet. Ham a jēt, ham a sē: blit, di klēn kabrita, blit! Di taul a lō. Ham a lo a hus. Ham na wel jet di jet wa sini a gi am. Di ēn wa ha ēn hogo ha sē: som fulək gi am jet. Am lō lō hou wak fo am. Di frufru mi lō lō mi am a sabán, mi sa ki awidi lō gi am jet. Sini a lō mi di kabrita sini a sabán. Am a jak di kabrita sini ape di hok gras be. Am a sē: Ēn-hogo, ju lō slap, Ēn-hogo, slap: Ēn-hogo, ju lō slap: slap, Ēn-hogo, slap! Ēn-hogo a slap. Am a sē: blit, di klēn kabrita, blit! Ši taul a kō. Am a jet ši big ful. Am a

rup Ēn-hogo. Am a sē: fo ju alē̃ alga di kabrita sa kā maro, ju no wēt entengut fa sini. Kō ons lō a hus. Weni am a lō a hus, Dri-hogo a frā widi kā gi am jēt. Am no wel jet di jet. Ēn-hogo a sē, am nə kā ki enten fulək. Am sē: jā, jā, som fulək kā gi am jet. Morək mi lō lō. Di dag astə^r Dri-hogo a lō. Am a jak di kabrita bini di hōk gras. Am a sē: Dri-hogo, Dri-hogo, ju lo slap; Dri-hogo, Dri-hogo, ju lo slap; Dri-hogo, ju be wakə; Dri-hogo, ju lo slap; Twē-hogo, ju lo slap; Twē-hogo, ju bi wakə. So am a sē: blit, di klēn kabrita, blit. Klēn taul a kō ful mi jet. Am a jet tē am na kan jet numē^r. Alma di tit Dri-hogo twē hogo lō slap. Di ēn afo ši kop di no slap. Di lō ki ēkē gut, wa am lō du. Weni am a kabā̃, am a se: blit, di klēn kabrita, blit! Ši taul a kō. Ham a jet tē ši big a ful. Am a sē: klēn taul, lo! Dan ham a rup Dri-hogo. Ham a sē: kō lō a hus, ju no kā help mi pasó di kabrita sini, hopo, tā on^s lō! Sini a lō a hus. Sini a frā Dri-hogo, wa Twē-hogo kā jet. Ham a sē: ham a du twē fa ši hogo fo slap, bot di ēn fo ši kop na lo slap. Ham a ki ekegut, wa am a du. Den sini a sē: a^n nə kan ha di betə as sini fodetma am mi islik, am glik andə fulək. So di mumā̃ a sē: lō mata di kabrita. Ham a set, ham a kris. Də frou a ko werán. Ham a frā am, wa du am. Ham a sē am, ši mumā̃ kā mata ši kabrita. Ham a sē am, lo a hus, sē ši mā, gi am di hāt fa di kabrita. Di mā a sē: numē di dā ju mańkē̃, dan ju kan ha di. Ham a nē di. Ham a graf di kan di do. Weni sini a wakə di frufru, sini a fin ēn bōm; ha gout apl bō di. Ēn-hogo sē, a fa am. Dri-hogo sē, a fa am. Di frufru Ēn-hogo a lō fo lō pek ēn. Weni am a rak ši han fo fas di, di sprih fa am. Dri-hogo a sē: tā mi pek en. Weni am a fas ši han, sini sprih fa am. So ēntēn fa sini na kan pik di. Ēn dag di kiniṅkin a ko pasé. Ham a ki di apl bō də bōm. Ham a frā fo gi am ēn. Ēn-hogo sē, a fa am də bōm. Dri-hogo se, a fa am də bōm. Ham a sē: pik ēn gi mi. Ēn-hogo a klim bō di bōm. Am na kan rak ēn. Weni am a rak ši han, di flig it fa ši han. Dri-hogo a mā am sak en sē: tā mi klim. Am a klim bō də bōm, bot ham na kan pik ēn. Den di kiniṅkin a sē: huso də bōm a fa jini, a jini nə kan pik ēn fa di apl? Api di eigəna fa di bōm? Dan En-hogo a sē: di ha ēnandə šiši. Am ha twē hogo liki alga fulək. Am nə wēt as am kan pik. Am ha fo stikói fa fulək foditma am nə a frāi duku. Də kiniṅ ha sē: briṅ am ko. Sini a ham ondu en hou tono. Sini a briṅ am abidi. Ham a klim bō də bōm. Weni am a rak ši han, di apl sini lo flig lo ko fin am. Am a sak fa bō də bōm. Di kiniṅ a sē am, wa am frā fo di apl. Ham a sē ēntēn gut bot am we^{n}s am kan drā am lo fa da, fodetma sini no wel am. Den di juṅman a nē am bo ši kabái. Am a lo a ši pupā̃ hus mi am. Am a trou mi am. Di frufru, weni am a wakə, di aplbōm a wēs undə də we^{n}stə. A kā kabā̃.

XIII.

Ēn fa bo en tid, di a ha ēn hou man mi en hou frou. Di hou man

am na wel werək. Di frou a kā nē də bēzəmstok. Am slā am mi di. Muši duṅku am slap bini di kabái-stal. So am a mā ēn klēn trap en set di dē də bus en am a faṅ difi en *rabbit*, ēnēstə sot fa klēn bēs wa am kan faṅ. Weni am na faṅ ēntēn, di frou sa slā am mi di bēsəmstok, am ha fo lō a di kabai-stal lō slap. Weni am a faṅ ēn *rabbit* o ēn skweril, am kri jet di duṅku dā. Weni am a faṅ ēntēn gut, am nə kri ēntēn jēt. Am kri ēn frāi trašināf. Ēn duṅku am a set ši strop. Ham a rambl alga fa sini. Sini na ha ēntēn gut. Ham a lo a di lāstə ēn. Ham a fin ēn grōt kren. Ham a se: hā, mi ha ju, mi nə sa kri slā di duṅku. Mi lō lō mata ju nu. Də kren a sē: nə mata mi. Mi a di kiniṅ fa kren. Mi sa du soṅgut fo ju. Ham a los də kren. Də kren a flig a lō. Am a briṅ ēn duksak bini ši mun. Ham a sē am: nē^{n} di. Weni ju maṅkē enestə gut fo jet, ju fo sē: twē it fa bini di saku! Ju mi ju frou sa wun frāi. Am a nē di sak astə^{r} də kren a flig a lō. Am na kan wak. Am a sē: twē fa bini di saku! Twē swat juṅ ha džum fa bini di saku mi di taul mi alga sot jet bō di. Ham a set, am a jet ši big ful. Den am a sē: twē bini di saku! Gou liki wilik di taul a kā lō. Den am a nē di duksak. Am lō lō fo ši frou a hus. Weni am a rak a pat, am a fin ēn frou ha twē menšikin. Ham a sē sini ko jet mi am. Ham a lō bini di hus. Am a sē: twē fa bini di saku! Sini a ho am en sini a jet sini big ful. Bot sini na ho, weni am a se: twē bini di saku! Den am a nēm wandə bini di hofi mi di mumā́. Ham a listā́ di saku mi di twē menši bini di hus. Ham a lo a di hofi. Weni am a lo a di hofi, di me^{n}ši sini a sē: twē it fa di sak! Twē swat juṅ a džum abit. Di taul a wes *ready* mi di jet. Sini a jet. Sini a nē də mansak, sini a stikói di. Sini a mā ēn džis liki fa am. Sini a du di dā. Am a kō, ham rapó di. Am a lo a ši frou. Am a sē: mi kā briṅ soṅgut frāi fo ju. Di frou a sē: briṅ di kō. Weni am a lo bini, am a du di saku a gron. Am a sē: twē fa bini di saku! Entengut na kom it. Di frou a slā am. Ham a kuri lo a di kabái-stal lo slap. Am a sē: mi kā gwen mi di. Am a lo a də bus werán. Am a fin di kren. Di kren a sē: wa ju kā du mi di saku wa mi a gi ju? Ju kā listā sini dif di fa ju. Am a gi am ēnandə ēn. Am a sē am: as ju wēt huso fo werək di, ju sa kri di andə ēn. Wen di kren a lō, am a se: twē fa bini di saku! Twē swat juṅ a džum abit. Sini a slā bō am mi sini šip; mē am skrēw, mē sini slā. Den am a diṅk a də wo^{r}d. Am a se: twē bini di saku! Sini a lo abini. Am a rapo di. Am a lo a di self frou. Am a du di a gron. Am a se: huso di hofi? Sini sē, am kō lō ki. Di mumā́ a lo mi am, di menši sini a bli a di hus. Sini a lo a di duksak. Sini a sē: twē fa bini di sak! Di twē swat juṅ a džum abit. Sini a slā sini. Sini skrēw, lō rup fo di hou man fo ko stop sini. Weni am a ko, am a sē: gi mi də saku wa ju a dif di andə dag. Sini a gi am di twē saku. Ham a nē ši saku. Ham a lō a ši frou. Ham a sē: mi kā fin mi saku. Am a du di a gron. Ham a sē: twē fa bini di saku! Twē swat juṅ a džum abiti. Sini a mā ēn taul fo twē. Alga sot jet a wes bo di. Ši frou a jet ši big ful. Ham a blōf di hou man na fo slā am werá.

Ham a se: ki di andə saku, nə ha sout fo du mi di. Astə^{r} di man a drāi ši rigi, də frou a lo a di sak. Ham a sē: twē fa bini di sak! En di twē swat juṅ a džum abiti. En sini ha slā am. Am a skrēw mo'd fo də man en də man a lo ho, bot am na wel lo tē am a kri gənú. Dan am a lo. Am a sē: twē bini di sak! Den di frou a sē: ju kā sorək mi lef. A kā kabā́.

XIV.

Wenə mi wis ēn juṅ *'bout* sēvəntin jār, ēn dag mi pupā́ ha sti mi fo gi ši kabái watər. Am a sē mi lo 'n mā gou drāi mi ši kabái. Am a wes ēn hāsti man: nu mā twē fo slā ju. So mi a lōp. Astər mi gā gi ši kabái watər, mi a lo astər mi eigən bəstél, listā am lo wak nabóno di kabái. Wanə mi a drāi, am a frāg mi, ápē mi kā kom it mit di kabái nu. So mi a sē am: mi a lo as *far* as frou Dornə. Am no wak fo ho númē. Ham a ēn tou a ši han mi ēn grōt konóbə. Ham a gi mi twē fan di tou benə mi rigi. Am a sē na mi: ju *goodfornothing*, ju kā listā́ mi lo wak nabono ju en kā lo nabono ju eigən bəstél.

XV.

Mi popā́ wēs ēn meskene nabono də plantái. So də bláṅku a kā *'low* am for hou som skap for am self. Elkēn niw mān am ha for lo 'n kapún almāl di juṅ bokn senr. Də mēstər fan di plantái šini steki fan di skap sin hō fo merək di dā wa hotu fan am, sodat wenə sendu kom fo faṅ fo frufruko, di mēstər nu sa faṅ wa hotə fan mi popā́.

XVI.

Ēn man wēs nabono di plantái, a nām Net. En am a kan dif də blaṅku si kalkún. Ēn dag, wene ham ha lo werək, ham a sē di andə sendr, am kan jit kalkún, wanə am maṅkē̂. So mi pupā́ ha wēs meskene. Ham a ho fan di en a lei wak for am. So ēn dag ham a lo. Ham faṅ ēn kalkún en mi pupā ha fen am mi di. Ham a drā 'm na də mēstər fan də plantái. So də mēstər ha sē: Frḗdərik, du wat ju wil met ham; drā 'm na fort o gi am ēn frāi skiriṅ. So də man ha sē: nēn bās, mi sa ḗdər ju slā mi, nafo ju drāg mi na fort. Ef ju drāg mi na fort, sel lo slā mi en du mi na strāt for werək. So mi pupā́ ha bēn ham na ēn bōm, ha du ēn frai skiriṅ nabono ham en los ham. So am a sē: də slā kā pin mi, bot mi ēdə di dā dan fo lo na fort. Alma də wérəkman sendə^{r} ha stān dā *and* a hi di almā ret.

XVII.

Də dómnē wa a dōp mi si nām a *Mr.* Wit, domni fa Hernhut.

Mi a lo lo a skōl a di jā 1871. Di skōlhus a kā fal. So ons a ha fo

hou skōl a di kérək. *And* da di ótkwēk a fin o^{n}s an ons a ha fu kurí abít it fa di kérək. An mi mā a lo drā melək a Kwati an mi di ótkwēk am a kri di stibn.

Astə di *gale* di seləf jā di a ha kálara. Muši fulək wa mi wēt a dōt. Ons na kan lo we it fa Kwati. Də dómnē na listā ons lo ēntēn pat abiti it fa di plantai.

XVIII.

Tekoma am a kā lo a si nom plantái lo dif ēkē dag. Si nom a du ēn hēlə hōp fa wakman fo faṅ am. Am na kā kri fo faṅ am in gəhêl. Wa si nom a du? Ēn dag si nom a kri mi di andə fulək sini fo sē, am kā dōt. Də andə fulək sini a kō kō was si nom lif, du an si swat duku. Dan bint si kāk li wani fulək kā dōt. Dan sini a ti lo rup Tekoma. Sini a sē, si nom kā dōt. So am fo ko sē am adiô fo sini grāf am foma am no ki si nom werán. So wani am a ko, am a tan abiti a-də ve^{n}stə. Də fulək sini a sē am ko abini di hus, nu stan abiti a di venstə. Ju nom no kan du ju ēngut foma am kā dōt. Tekoma a sē: a wāwā mi nom kā dōt? Sini a sē am: jā, ju nom kā dōt. Sini se: ko bini di hus. Am a stā a di venstə. Am a sē: ju wēt wa Got a sē? Got a sē, as ēn man ka dōt siki, am fo mā ēn frāi win. Wani si nom a ho so, am a ma: pûûû^{p}! Dan Tekoma a sē: awi a sē, dōt man kan mā pûûû^{p}? Dan am a stāt kurí foma am a wēt, si nom na kā dōt. Si nom alê am a kā dōt fo kri am fo slā am foma am a ka dif si plantai altəvēl.

XIX.

Di gobnê a ha ēn bal ēn dag. Am a frā skilpat mi hunduhān fo ko a di bal. Wani sini lo di duṅku, skilpat a sē, am kan da^{n}s mē mōi a hunduhān. So sini a mā en *bet* ma^{n}kandə. Di gobnê a ha ēn mōi menšikin. Wani di gobnê a hō sini, am a kō amél sini en dan am a sē sini, di andə wēk am lō mā ēn andə bal foma skilpat mi hunduhan a lō wōn fawe fa api di gobnê a wōn. So di gobnê a ma en bet mi sini. So am a sē sini, di ēstə ēn fa sini kā rak di ēstə trap fa di do, sa trou ši menšikin. Skilpat a lei ēn hōp mi eier en ekeren fa di eier a wēs ēn klēn juṅ skilpat. Hunduhan a ha fo flig ōbu də lan. Skilpat a ha fo lō undə wātə. So sini a bəgín plan pos *along* di zēwatə fo wani hunduhān stāt, fo am res wani am kā mu. Di twē fa sini a stāt. Wani hunduhān a flig fa hi tē a Kruzbai, am a kā mu. Dan am a res bō ēn fa di pos wa kā plan a zēwatə. Alma di tit am bi nabō di pos lō res, skilpat bi naundu watə a di pos lō wak. Wani hunduhan a kri bō di pos, am a se: kukuriakô salamandê ō salamandê! Dan skilpat a anturt: ziṅkaiô dahô amali wēlô marifomí marigêl! [1]) Hunduhan, wani am a ho skilpat, am a

[1]) Volgens den verteller hebben deze woorden geen beteekenis; hij heeft in zooverre gelijk, dat zij voor een deel zeker onomatop. zijn; overigens vermoedelijk sterk verbasterd

flig. Am a lō lō tē am a kri mu werán. Am a set bō di pos werán. Wani am a set, am a sē: kukuriakṓ kukuriakṓ salamandḗ salamandḗ! Skilpat a anturt undu di watə: zin̉kaiṓ dahṓ ago amaniwḗl marifomigḗl maribumbi! [1]) Hunduhān *start*. Wani am a kri fa hi tē a Mahobai, am a kā mu. Di tit skilpat kā rak a di gobnḗ hus. Wani skilpat a rak, am a wandə rek abini di grōt hal. Am a gui si han ret run di mē^{n}ši nek. En di twē fa sini a set bini di grōt hal fa di gobnḗ hus. Wani hunduhān a hopo fo flig, am na top tē am a rak bo di galdri. Dan am a se: kukuriakṓ kukuriakṓ salamandḗ salamandḗ. Wani skilpat a ho di, am a dis nē ši hou krom flegn, am a huk də mē^{n}ši, am a wandə ret abiti fa di hal, dan bəgín da^{n}s. Wani hunduhān a ki di, am a dis flig ret op en bos si self a gron brē si nek, brē di kot af foma skilpat a kā win am. Skilpat a kri di mē^{n}ši.

XX.

Da a ha en sikferki. Am a ha ēn hōp mi ferkikin. Ham a kā lō a sabán a lō pekpek. Ham a lāstā də kin sini lō slap. Wani am a ko, sini a man̉kḗ tete. Ham a lei a gron a gi di kin sini tete. Wani di kin sini a kā kabā̃ tete, dan sini a lāstā di mamā̃ tete. Sini a ko ron di ma kop lō rik di mā mun. Twē fa sini a sē: mā, wamā ju mun mi so lan̉? Di mā anturt a sini: *never mind*, mi kin, wani ju ko li mi, ju sa wēt wamā ju mā mun mi so lan̉.

XXI.

Mi lō sē ju diso nu. Bru Anā^{n}ši a ha si kabritafleis. Ham a ha ferkifleis. Ham a ha honfleis. Da a wēs Anā^{n}ši sougut fo am jet mi si tania mi batá. Am a lō a dun̉ku a di fulək sini plantai lō dif. So am a ha ēn grōt dip gat kā *dig* undu gron a da am a ha si sougut kā stikúi. Bru *Rabbit* a lō ēn dag. Anā^{n}ši na wēs a hus. Am a lō bini Anā^{n}si hus. Am a nē ēkē broki fan di man sougut. Am a lō stikúi di ēnandə plek. Wani Anā^{n}si a ko, am na fin ēn steki. Am a bəgin gera. Am a sē: na ēn me^{n}s sondə Bru *Rabbit*. Anā^{n}ši hat a kō sō bran, am a nē ši steki kotlés. Am a hou *straight* a Bru *Rabbit* hus. Wani am a rak, am na fin Bru *Rabbit*. Bru *Rabbit* a wēs bō ēn klēn bergi ki wani Anā^{n}ši a lō kō. Am a lō *straight* lō stikúi. Wani am a lō, am a fin dō kā tu. *Rabbit* na wēs a hus. Am a drāi lō werán *along* də pat lō lō. Wani am a rak half pat api *Rabbit* a kā stikúi di sougut, am a slā ši fut a ēn fan di kabritahorən. Kabritahorən a wes so lan̉, dat *Rabbit* na kā kri di gron fo tu ōbu di horən. Ēkē tit Anā^{n}ši pasḗ dā a seldə plek, si fut slā di horən fa di kabrita. Am a pasḗ dā drimāl wani am a lō fo ki a

[1]) Volgens den verteller hebben deze woorden geen beteekenis; hij heeft in zooverre gelijk, dat zij voor een deel zeker onomatop. zijn; overigens vermoedelijk sterk verbasterd.

Rabbit kā kō a hus. Di fi māl wani am a slā si tetsi werán, am a bök a gron, a rapṓ ēn stēn. Am a sē: slā di tom abiti wa lō slā ši tetsi so. Wani am a gi di ēstə sla bō di kabritahorən, kabrita dis ma: 'm! Wani am a nē də stēn werán, am a *hit* bō də kabritahorən di dri māl, kabrita a sē a Bru Fergi: mi lō krēw! Bru Fergi a sē: nēn, mi no krēw! Wani Anấ^{n}si a hit di kabritahorən fo di fi māl, kabrita sē: Bru Horən, Bru Horən, mi lō krēw! Bru Horən sē: nēn! Wani am a hit di horən werán, kabrita a mā: bêêê! Dan Bru Anấ^{n}si a sē: a hiso di goudif wa kā dif mi sougut kā ko stikúi! So am a mā hopo di guṅgu dip gat. Am a nē ēkē broki steki fan si sougut. Am a lō *straight* mi di a fa am ēgən hus lō bwā di. Wani alma i tit am a lō lō mi si duksak mi fleis, am a bā lo fluk *Rabbit* fo goudif. *Rabbit* a wes a ē^{n} ši nabini di bus lō hō Anấ^{n}si ēkē gut wa Anấ^{n}si a lō fluk am. *Rabbit* a sē: ēn goudif rup ēnandə fo ēn goudif.

XXII.

Nu mi lō sē ju ēn fa di hou tit gut sini. Da ha ēn man, ši mā a kā dōt. Ham a kri ēnandə ēn fo ko help am *dig* ši mā graf. Wani sini a *dig* di graf kabấ, di ēn a sē a di andə: man, di gat nó mē dip gənú! Dan di andə ēn a sē: jā, i mē dip gənú! Am a sē: nēn, nōit a di sondəg werən, i nu mē dip gənúg in gəhḗl! Den di ēn a sē a am: kō tā ons lō lō briṅ mi dōt mā. Kō tā ons du am abini di gat, dan ju sa ki, wa mi lō sē ju, mi ret. Wani se a lō di twē fa sini, sini a rapṓ di dōt mā a briṅ kō a di graf. Di ēn a fas di twē han, di andə a fas di twē fut. Wani sini a du am abini di graf, sini a dis goi am nē bini di gat. Di andə ēn a fal bini di gat. Am a bli abini di gat stēndōt. Di mā wa kā dōt a hopo kuri. En di andə ēn wa wēs lif, dis a tu di man bini di graf. Wani sini a lō fo suk fo di mā a hus, di mā kā lō a bus welt. Si nə kā ki si hogo tē fandấ werán.

XXIII.

Mi sa sē ju nu. Bru Anấnši mi Bru Tekoma ēn dag twē fa sini a lō lō suk steki flēs. Sini a fin di blaṅku hēlə hōp mi kui a sabán kā lei undu di bōm sini. Bru Anānši a wa^{n}də tē am a kri api di grōstə *bull* a wes a gron kā lei. Wani am a lō, am a sē Bru Tekoma fo wak fo am tē am kō. Wani am a lō, am a pasḗ a di astə *part* fa di kui. Am a lō abini di kui bik. Am a ha ši klēn sak mi si mes. Am a wes abini di kui big. Di *bull* a wēs *well-fed*. Am a šini alma di fet fa biniši, a ful ši klēn sak. Alma di tit Tekoma bi nabitiši lō wak fo Anānsi. So wani Anấnsi a kom it, am a gi Tekoma haləf fa wa am a kā kri. Tekoma a sē: i no gənú! Anấnsi a sē am: jā, i gənú! Tekoma a sē: nēn! Am a lō lō abini di kui lō suk fo fa am egən. So Anấnsi a sē: pasṓ, ju lō mata di kui! Tekoma se: no mi sa mata am! Anấnsi sē: ki,

he ha ēn grot gut so ful mi fet, no šini ēntēn fet it fa bo di fomā ju sa mata di kui. Am a sē: nēn, mi no lō šini ēntēn it fa bo di. Anânsi sē: ju wēt wamā mi kā sē ju so? Foma mi wet, ju mi glos. Anânsi a nē fa am sak, a lō a hus. Tekoma a lō bini di kui bik. Di *very* gut wa Anânsi a se Tekoma, di a wes di ēstə gut am a du. So am a lo abini di kui bik. Am a ki di guṅgu fet a kā haṅ a di *heart-string* fa di kui. Am a nē ši mes. Am a mā en šini, mata di kui stēndōt. So dan am a bli abini dā, am na kan kom it. Wani sini a kō kō fin di kui kā dōt, sini na kan māk it, wa a kā mata di kui. Wani Bru Anânsi a ho, da ha ēn fa di kui kā dōt, am a sē: wel, a di glos nêgəman kā mata di kui. Bru Anânsi a nē ši saku. Am a kō fo help fel di kui. Alma di tit am wēt, Tekoma bi nabini di kui darm. Weni sini a kabâ fel, Anânsi a nē di darm, a lō mi di a di zē fo lō skon di. Tekoma a wes abini di grōt darm kā stikúi. Wani Anânsi a nē di mes, am a šini di darm. Am a drāi di obu bini di zêwatə. Tekoma a drāi obu bini di zêwatə. Dan am a họpo tan op. Mā en fosíkəl pistâkəl. Sē, am lō lō a di kiniṅ lō *complain* fo am a wēs da a di zêwatə lō nē ši bat, dan sini kā kō goi ēn hêlə hōp mi kuikaka bo am, kā mos am *upside down* [1]) me kuikaka. So am a sē, i nōit sa du, am mut lō a di kiniṅ. Wani Bru Anânsi nu a hōr am lō gera, am a sē: du no mā ēn gut fan di, foma sini sa du mi a foˑt. Wani di andə folək sini a kurí ko, dan am a mā mē pistâkəl. Dan Anânsi a ho fo lō bet padún fo sini du am a foʳt. Am alma di tit wet a Tekoma a mata di kui. Anânsi a wēt, bot am na wel prāt. Anânsi a sē, du am a foʳt, am nōit sa prāt sē a Tekoma a mata di kui.

XXIV.

Nu mi sa gi ju ēnandə: Bru Roto mi Bru Puši. Bru Puši a ha ši hus. Am a ha kās mi rezə a ka du bini ši bufét. Bru Roto a lō. Am a šini ēn gat a di rigi fan di kās. Am a lō abini di kās; am a jit Bru Puši kās; am a jit ši rezə skon skon. Wani Bru Puši a ko, am na fin ši kās, am na fin ši rezə. Am a frā Bru Roto: wa kā bikóm fa mi gut sini mi ha abini di kās? Bru Roto se Bru Puši am no wēt ēngut fan di. Bru Puši a lō kōp mē kās, am a kōp rezə, am a du da werán. Bru Roto a lō lō sē twē fa si māt roto: Bru Puši ha kās mi rezə abini ši hus. Bru Puši a lō it abiti hēl dag, tu ši hus. Bru Roto a nē ši twē māt roto a ko jit ēkē broki fa Bru Puši kās mi rezə. Wani Bru Puši a ko tāventit, ham a wes huṅgu mi ši twē kin. Wani am a lō a di kas hopo di, na ha ēn steki kās, brōt, rezə; ēkēgut a lō fjup. Bru Roto a kā du alma di gut da. So Bru Puši a se: wel, am lō mā ēn guṅgu bāl fo ki as am ka kri də hēlə fa di roto sini fo mata. Di hus wa Bru Puši a lō won abini, a dis ha twē veⁿstə mit ēn do. So Bru Puši a ti lō frā alma di roto sini fo ko sito sito sito. Am lō mā ēn bal, ēkērēn fa di roto sini fo ko a di duṅku. Am a sē, ēkērēn fa di manroto sini fo ha se frakot

[1]) Bedoeld wordt: van onder tot boven.

an. En di froufolk sini undusaja fo wes pa braiderí en sini fo ha di kā his op api sini kan ki sin sajastet wani sini wil ron. Wel, Puši a se, di duṅku da i na ha ēn roto lō wes lif werán. Ekeren fa roto sa mata di duṅku da. Puši a mata kabrita, ferki, am a ha bakfes, am a ha kās, am a ha twē demidjan supi, di pi giawbeie-sopi. Sini a begin di bal sēvən i di taventit. Bru Puši am a ha di finjol, am a haṅ ēn le a di bobove^{n}stə, am a haṅ di andə ēn a di molẽve^{n}stə. Am a nē ši finjol, am a bəgín slā op di finjol. Dan am a bəgin də siṅ: lelik o frāi fana-duṅku fo mi rezə. Dan ekeren fa di roto sini bəgin ko. Ekeren a ha fosikəl frákot a sin lif. It fa ēn haləf i də hus a wes tšakful mi roto, man mi frou. Di da^{n}s a lō flig *'bout*. Akt i di duṅku som fa di man-roto sini sini a kā driṅk fa di sopi. Sini a wes druṅk, kā lei mel i flu, bot di finjol lō flig alẽn. Di froufolk sini frakstet, wani sini drāi ron, di frakstet sē: twē man stibə, twē man stibə. Wani Puši a kā kri di hus ful mi roto, Puši a dis mā ši han a di molẽdo. Di andə puši am a wes a di ve^{n}stə. Di andə ēn a dis hāl di do vlam tu di. Am a tu di ve^{n}stə. Dan di twē puši a bigin fo mata eke roto wa wes bini di hus. Ēn klēntji am a kom it it fa undu di do. Wani am a kom it, am a kurí. Wani am a ha di kurí lō lō, am a fin op twē roto lō kō a di bal. Dan sini a frāg am huso di gut lō lō a di ši da. Am a sē sini: o, man, di gut mi frāi! Sini a frāg am: api ju lō lō nu? Am a sē: mi dis lō lō fo mi steki stāl [1]). Am a sē: lō, di gut mi frāi! Wani sini a rak, hus a kā tu ret ron. Sini a ho abini fa di hus: kraw kraw! Di tit puši a lō brē di bēn fa di roto sini wa sini a kā mata. Sini a slā a di do. Puši a hopo di do haləf pat. Di twē roto sini na wak fo wet wa kan giskít o wa nē kan giskít. Sini a flig ret abini. Puši a dis hāl di do tu, da fat di twē fa sini, mata sini reitáf.

XXV.

Da ha ēn tit ēn meskene. Di meskene Mānda frufru am a rup di bumba, sē də bumba api fo lo mi di *gang* lō werək. Wani sēvən i a ko, sini a blās di tutu fo di *gang* lo werək. Bumba a nē di *gang* afor am. Sini a lō a werək. Nēgən i di frufru di *gang* a rup fo watə. Sini maṅkẽ watə fo driṅg. Də bumba a rup di watətapman, sti am lō briṅ watə fo di *gang*. Wani di watətapman a lō, am a rak a di pit, wa am a fin? Am a fen tendifi dans. A ha ēn fosikl da^{n}s. Sini ha finjol, sini ha gumbẽ, sini ha tamrín. Lō slā ēn hēlə hōp fa sini. Də watətapman du di tubu a gron bo di pit. Lō *straight* lō da^{n}s. Di bumba wak, wak, am no a ki di watətapman. Am a nē ēn fa di man sini fa di *gang* fo lō briṅ di watətapman ko. Wani di man a lō, am a lō fin di da^{n}s. Am a džum abini, bəgin da^{n}s oka. Bumba bin da lō wak, ne kan ki ēntēn fa sini rak. Am kā ti ēnandə ēn fo lō briṅ di twē ko fo sini bin lo wak, sini dos fo watə. Bumba ha fo nē ēnandə ti werán fo lō briṅ di andə

[1]) Om muziek mee te maken namelijk.

dri ko mi di watə fo sini kri fo driṅ. Wel, di dri kā lō; ēntēn kā drāi kō. Nu di bumba sē, am sa ha fo lō amself. Bumba a nē ēn laṅ watəpanə. Am a lō mi di fo slā sini tē am kri sini a di kamina. Wani di bumba lō, am a fin di da^{n}s so sut, am a skit we di watəpanə, dan džum abini di da^{n}shus amself, a bəgin dans lāstā di *gang* dā lo werək. Am a da^{n}s, am a da^{n}s tē am a kri stokdruṅ. Lāstā di *gang*. Di hēlə *gang* nu goi di hou a gron, lo *straight* a di pit lō suk fo watə fo driṅk. Wani sini a rak, sini a fin di dans so sut, sini na *bother* ēntēn watə in gəhḗl fo driṅk. Sini a ton *to* dans di hḗlə fa sini tē twaləf i. Wani tutu a blās fo twā́ləf i, na ha ēn mens a kamina. Di meskene mi di obəsí a ha fo sak nē it fa bo di bergi lō a di pit api di danshus a wēs, a nē di hḗlə fa sini kō du a plimbu, bumba mi alma. En dan də bumba a wes di ḗstə man sini a briṅ it fa plimbó, a du am obu di hagzit, a gi am fḗtin tam. Di andə sini a kri sḗvən tam i stek.

XXVI.

Di mḗstə fan də fulək sini ron a di seitši, alga sini du bran twē sak kōl. Sini na ha ēntēn gut werək fo du. Sini ha dri o fi klēn fik en wani sini faṅ twē fis, sini na kan kri di fərkṓ foma də fulək sini na ha stibo fo kōp di. I na ha ēntēn werək lō du. Də fulək sini wa ha də grōt plantai sini, sini ha sabán fo klār et fo di kui mi kabái fo kri gras fo sin jet. Sini sē, sini na ha ēntēn stibo fo gi o^{n}s ēn klēn werək. So o^{n}s bin hi dis han *to* mun. O^{n}s hi abo di notši api di bus lan bin, ons nu kan mak it bitši mē a di sini a di seitši foma ons kā plan klēn bakoba, tania, klen jamus. So o^{n}s abo di notši kā altit māk it mē a di folək a di seit. Wani o^{n}s a ha di Dēn, di plantai sini, di mēstə fa sini ha ha sukuwerək, mula suku. Sini a kan mā sopi en di fulək sini a wes bi di mānt en dan sini a kan kri sin *'lowance* twēmāl di wēk: fanja mi heriṅ. Wani na heriṅ, sini kri pobidžak o pehe. En wani sini kā goi op ēn hou sukustik, sini gi di a di fulək sini fo plan bata. So ons altit a kā ha gut fo jet. Ons na kā wes hungu in gəhḗl. Nu di fulək sini fa Meriki kā kō kōp di plek. Ons a wes so glos dink, di fulək sini a lō briṅ di ton mil mi di ton faria fo kō gi ons fo susu. Adimā ons alma a du kop maṅkandə fo sē: jā, ons maṅkḗ di man sini fa Meriki fo kō kōp di ple. Bot nu di man sini kā traktḗ ons so sle, dat sini no wel gi ons pobu nḗgə bitši sopi self fo driṅ. Sini kā top di bitši sopi, adimā so fēl fa ons kā dōt.

XXVII.

Mi sa sē ju ēn gut nu. Wani mi a wes a Hans Florek, mi a faṅ ēn pisporək. Kui fo melək, nistuk fo merək, dā froufulək werək. Dan a di dā mi mēstə a le mi fo du, wani mi wes a Hans Florək mē mi mēstə.

XXVIII.

Anấnsi a nē somgut fa am *and* graf di abini hašiši. En wani am a suk fo di, am a lō abini di fíple. En wani am a hāl di hašiši, am a ki twē hogo. Dan am a rup: hašiši ha hogo! En di a wes wa am a kā stokúi dā. Dan am a rup: haši ha hogo.

XXIX.

Di hon a nē ši fripampi. Am a stokúi di abini ēn gat. Di roto a nēm di it. Am a sker di. Di hon a blamẽ di puši fo di pampi wa kā sker. Di puši sē, dat di roto a du di, na am. So də hon a flig astə də puši en də puši a flig astə də roto. So fan di dag dā də puši a lō astə də roto en də hon astə də puši.

XXX.

Bru *Rabbit* a lō lō astə Bru Anấnsi [1]). Am na kan fin am. Wani am a fin am, dan am a ha am lō lō mi am fo lō mata am. Di Tekoma a sē: api ju lō lō maṅkan mē am [2])? So am a sē: mi lō lō maṅkandə mi ju, mi maṅkẽ mata ju. So Bru Tekoma a sē: nēn, no mata mi, mi sa *behave* a ju frāi. Di Anấnsi a sē: nēn, ju no mata am, wani am no *behave* frāi, dan ju kan mata am.

XXXI [3]).

Bru *Rabbit* am a wes di helt fa di plek wa api am a won. En am a wes en man. Am a maṅkẽ mata di fulək. Am a redə bli mi em self. Bru Anấnsi am a ha muši kin. Am na maṅkẽ ēn fa di kin sini fo bli mi am. Wel, Bru Tekoma a sē: jā, mi sa bli maṅkandə mi ju en mi sa ho wa ju sē.

Tekoma kā *go down*. Tekoma a wes ēn frāi man, bot di kin sini a wes áltəvē lelik.

XXXII.

Bru Anấnši a lō dif. Sini a faṅ am. Bru, no mata mi! Du mi a ēn saku. Goi mi dē də veⁿstə. Am a drep bo ši futu. Ēn andə tit sini a faṅ am, sini a du am a ēn saku werán. Wani di andə sini a lō pasẽ,

---

[1]) De vertelster was in de war: lees: Tekoma. De bedoeling is blijkbaar, dat *Rabbit* en Anấnši samen Tekoma gaan opzoeken.

[2]) Lees: mi.

[3]) Verward en onsamenhangend. De vertelster bedoelde in hoofdzaak te zeggen, dat de mythische (oorspronkelijke) *Rabbit*, Anấnši en Tekoma niet te verwarren zijn met hedendaagsche konijnen en spinnen.

am a sē: mi mańkē ēn kaloši-ladiń fa stibo lō a himun [1]). Mi no mańkē lō himun. Ēnandə a kō. Am a sē: mi mańkē lō himun. So am a kom it fa də sak. Də andə a lō abini. Wani də mēstə a kō, sini a slā am tē am a dōt.

XXXIII.

Bru Anānsi am a lō jit di pot skon. Wani sini a rup am, am a se: hēēēē! sini a rup mi fo dōp kin. Huso di kin nam? Ēstu begin. Hēēēē! Wa ju lō rup mi fo? Fo lō dōp kin werán? Bru, wa di kin nām? Də kin nām Haləf. Hēēēē! Wa sa lō rup mi fo? Huso di kin nām? Mi kā kabā.

XXXIV.

Di slań a lō trou di šiši. Astəwot am a slok am. Am a lō skrēw a di mēnši butši, am ha fo nēm am fan də slań. Mi butši, ju hō ju šiši lō rup ju! Pobu mi, pobu mi, butši, ju šiši mańkē ju! Am a nē ši kotlés. Am a *hit* də slań ēn. Də slań a kom mańkandə werán. Am a nē kiambo, fref di kotles. Am a *hit* də slań werán. Am a sē: men nu! Wel, am a nē ši šiši it. Am a ko a hus mi am. Ši šiši na wel am ēstu. Bot astu fligi no a kan set bo am.

XXXV.

Bru *Rabbit* am a lō a ši pupā plantái. Am a jit ši pupā jit. En wani am a kurí it fa ši tā, am a sē, ši tā kā dōt. Am na kā dōt. Am a lō kurí fo pupā kri am fań. So wani sini a fań am, am a sē, ši pupā kā dōt. Am a lō a ši pupā plantái lō tē di jet. Am a kuri. Sini na kan kri fo fań am. Dan am a skrēw: o, mi pupā kā dōt!

XXXVI.

Bru Tekoma a lō a ši mā hus en am a hopo di do. Wani ši mā kom, a frāg am awi a hopo di do. Am a sē: mama, na mi ha hopo di do. Ēnandə a sē: ho ju kan sē: mi na ha hopo di do en ju, Tekoma, ha hopo di do. Am a jit ši mama jit alma it fa di hus. Wani di mumá a ko, am a sē: o, Tekoma, ju kā jit alma di jit fa di hus. Am a sē: nēn, mi na kā jit di. Di mama sē: Tekoma, ju kā jit di jit alma. Nēn, mama, mi na kā jit alma fa dit jit, mi kā jit ēn steki. So di mama a sē: awi kā jit di andə jit?

XXXVII.

Di hulkan. Di a wes di jā nēgəntinsestin, di nēgən fan Oktobər. Di a *commence* mi sēvən i di duńku, di na a hou op tē midnat. Frufru,

[1]) De bedoeling is: ik wou dat ik een karrevracht geld had om die in plaats van mijzelf naar den hemel te sturen.

wani ons a kan ki, ēkēgut a wes *level*: di kerk mi di domnehus. Di zē a ko tē mel di kiniṅpat. Ju na kan pasḗ fo di bōm sini a di pat. Sini ha fo kri man fo kap sini we. Wani di *Danish*man a ko di sondag, am a briṅ jit fo ons. Am a briṅ fo ōstendə mi hi amolḗ. Sini a gi ons duku. Sini a gi ons stibo.

XXXVIII.

Di Puši a *invite* di roto a ēn bal fo wis sini wa nam plā. Roto a sē, am no wēt wa nam pla. So Puši a sē: kō, mi sa wis ju wa nam pla. So Puši a bou ēn hus me kalk wa sini na kan kri abiti. Am a lasta ēn ve$_a$stə. Am a sē sini di dak sini a fo kō. Am a sē di hou roto, am mo briṅ alma di famíli. So di dak a kō en sini alma a kō. Dan Puši a tu di do$_r$. Ham a sē, alma a ha sin plesí lo dans en korówəs. Puši a sē: dā mi gənú. Dan am a sē: stan klā fo di plā! Anstons am a flig bo di grṓpupā. Am a brē ši nek en də grṓtmumā. Sini a bigín fo skrēw, kurí alma obu də flu. Ēn fan də klēntji sini a kri we. Am a stokúi amself a ēn klēn gat nabini də *wall*: a so mā di ha roto fandā́.

XXXIX.

Ēn klēn mēnši a lō drā ši pupā́ frokós ēkē dak wapi ši am lo wark. So di babún ēkē dak stop di mēnši, am jit ši pupā́ frokós. Am a drā di *empty* gut sini a hus. So ēn dak di pupā́ lō wak fo ši frokós, no frokos kan ko. Də babún kā stop di mēnši so laṅ a pat. So də pupā́ a lō a hus lō suk fo ši frokós. Dan am a fin it, dat də babún a lo jit ši jit ēkē dak. So di dak di babún a ki di mēnši lō kō, dan am a sē: hā, ju *well-dressed* fandā́, wa fo frokós? Am a sē: krabu mi ris. So am a sē də mēnši du nē də houtu bak me di frokós. Dan di mēnši a du di nē. En də mēnsi a hāl a ši. Am a frā am, wapi šiam lō lō. Am a sē, am lō pipi. Am a sē: nēn, drāi bak hi! Ji^n juṅ mēnši mi frāi foflúk an ons hou man ha fo bi muši patiklā́. Am na a wēt, də pupā́ a lō kik am. Fo də mēnši a kā sē də pupā́ wapi ši də babún stop am an jit də jit. So də pupā́ a ha ši ru, kā lādən di. So weni di mēnši a hāl a si, də babún a sē, am *smell* spoṅkšás. So də pupā́ ha *level*, am a skit am. Am a sē: hā, mi ha spoṅkšás nu. Am a skit am dōt.

XXXX.

Bru Tekoma an Anā́nši. Anā́nši a sē a Tekoma: mi maṅkḗ fo plant jamus. Am a kri Tekoma fo *dig* di gat fo plan di jamus. So am a sē am, am mo kōk di jamus, dan plan di. Bru Anānši a ho am. Am a kōk di jamus. Am a drā lō plant di. So weni duṅku a tu, dan am a drai bak a di plantái nēm it ēkē stiki jamus, am a jit di. So ēkē dak Anā́nši lō suk fo di jamus fo *sprout*. Nit ēn jamus kā *sprout*. Tekoma a sē: roto kā *dig* sini alma it.

XXXXI.

Anấnši a kri fo' lō *work* a ši plantái. Tekoma a lō a Anấnši plantái kap alma ši suku, ši bakuba an ēkē gut wa am a ha fo jit. So Anấnši a sē: Tekoma, a ju lō dif a mi plantai? Am a sē am: nēn, bru, swē mi Got, na mi! Anấnši a sē: alma ret. So weni Tekoma lō *work* a di plantái, am a hēl it: hêêêê! Anấnši a frā am, awidi də be. Am a sē, sini lō rup am fo dōp sini bastərt. So am a lō. Am a lō nē. Anấnši a kā kōk də frokós. Am kā tu di op abini di hus. So fodimā am a skrēw it, sini lō rup am fo kō dōp sini kin. So am a lō jit də frokós abini di pot. Dan am a lō *work* werán. Anấnši a frā am, wa di nām fa di kin. Anấnši a sē: di nām fa di kin „Mi-džis-kā-bigín". Am a bli werá, am a skrēw it werá: hêêêê! Anấnši a sē: wa skot ju? Sini lō rup mi werán fo kō dōp di kin. Am a lō abini də pot werán an jit it də pot. Anấnši a frā am werán, wa də nām fa di kin. „Džis-in-di-midi". Am a lō *work* werán. Am a skrēw it werán. Am a sē: bru, wa skot ju? Sini a lō rup mi werán fo kō dōp di kin. So weni am a drāi, am a frāg am, wa di nām fa di kin. „Ka kabấ". So am a sē am: tā ons lō nē ons frokós nu. Tekoma a koka abini di pot an tu di dā. So weni di twē fa sini a lō fo frokós, Anấnši a fin koka abini di pot. Alma di jit ka jit. Anấnši a sē: Tekoma, a ju kā jit di jit? Am a sē: nēn, bru, na mi! Am a sē: du bin mi fas en slā mi tē mi sē: sō! Dan mi sa bin ju fas en slā ju. Anấnši a bin Tekoma. Am a gi am *'bout* dri *licks*. Am a sē: so, da bi gənú! So dan am a bin Anấnši. Am a slā bobu Anấnši. Anấnši a šē: so! Am a sē: so? Wapi ši ju kā ho ēn wit man ha ēn nēgə^r abo də gron lō slā am kan sē am „so"? So am na a stop tē am a slā am dōt.

XXXXII.

Tekoma an Anấnši a lō abini ēn džumbihus fo lō dif. Anấnši a kri ši prak. Am a siṅ də siṅ wa di džumbi sini kan siṅ fo di hus kō nē an fo di hus lō op. So weni am a kabấ, am a siṅ; di hus a kō nē an am a kri we, lastan Tekoma abini di hus. Am a lō kri ši prak. Bot am a *forget* də siṅ. Di hus na a kō nē. So am a ha fo bli dā tē də džumbi sini a drāi werán. Am a wes so skrek, am a ha fo stokúi abini di hašiši. Am a lastan di twē hogo abiti wepi ši am a kan ki di džumbi sini, huso sini drāi abini di hus. Ēn fan di klēn kin sini a kik ši hogo. A sē: mamá, ašiši ha hogo! So sini a nē Tekoma it an a bin am an goi am dē də venstə. Am a los amself. Am a kri we.

XXXXIII.

Tekoma an *tar*-pobitši. Anấnši a mā ēn pobitši it fa *tar*, du di op abini di gron fo faṅ di goudif. An am a du ēn bak me haripa abini di han fa di pobitši. So Tekoma a lō fo dif a di plantái. Am a fin op mi di pobitši

mi di haripa. Am a bēdəl am fo gi am ēn. Də pobitši na a prāt. So am a du ši han abini də bak. Am a nē ēn. Am a jit. Di a smak ši mon. Am a nē ēnandə. Am a nē alma it. So nu am a lō du ši han a də pobitši gesé fo spēl mi am. Ši han a fas. So am a bed am fo los am, bot am na kan los. So am a gi am ēnandə slap mi di andə han an di a fas. Am a sē: ki di tan sini, sini sa skēr ju stiki stiki. So am a bit. Ši mon a fas. So am a nē ši fut, skop mi ši fut an ši fut a fas. Di twē fut a fas. So weni Bru Anânši a ko, am a fin am. Am a sē: wel, fandâ a di lāst fa^{n} ju. Am a set fi a də hēlə plantái an am a bran am op a hašiši.

XXXXIV.

Tekoma a mā ēn *bargain* mi Bru Anânši. Bru Anânši a wes ši skonpupā. Am a mā də *bargain*, am sal grāf mi am weni am a dōt. Nu ši skonpupa a dōt. So am a nē bak ši wōrt, am na mańkē grāf mi am. Am na wēt wa fo du fo kri klā. Am a fin Bru Kakatés. Am a frāg am, huso am fo māk it, am ne mańkē grāf mi ši skóntā. Bru Kakatés a sē am: as ju kan fań som fligi gi mi, mi sa lō bo di bōm kan di graf. Weni sini lō grāf ju skonpupā, mi sa prāt ēkē gut. So Anânši *agree*. Am a lō a hus. Am a lō skrēw. Am a sē: tińwap mi lō grāf me mi skonpupā. Di tit a ko fo grāf. Anânši na a ki Bru Kakatés bo di bōm. Am a bəgin skrēw werán. Ni kan ki am. Am a nē stēn. Am a gōi dī bo di bōm. Bru Kakatés a kō lō slāp. Am a stēn də bōm. Am a krēw. *At last* Bru Kakatés a waku. An wani am a waku, am a sē: di lēf ni kan grāf mi di dōt. So Bru Tekoma a wēs plesí. Am a bəgin fo dans: tińwap mi no lō grāf mi mi skonpapa.

XXXXV.

Tekoma a lō a di džumbi ši hus. Weni am a lō, am a hō weni di džumbi a sē prāt a di hus: meme ko meme[1])! Di hus a hopo. Weni am a lō abini, am, a sē di hus: džoro ko džoro[1])! Di hus a sak nē. Nu weni Tekoma a lō abini di hus, am a nē ši duksak jit. Dan am a drāi ko a hus mi di. Weni Ananši, ši skonbutji, a lō a Tekoma ši hus, Tekoma a gi am bitji fan di jit. Dan Anânši a sē a Tekoma, wapi am kā kri alma di frāi gut so. As am no kan drāk am fo gi am fo listâ am kri bitji oka. Tekoma a sē am: jā, mi sa drā ju, lō me mi. Bot ju no mi frāi. Am a sē a Tekoma: jā, mi sa bidrāg misél leik ēn juń man. So Tekoma ha sē am: weni ju ho di ēstə hundukrēw, ju kan nē ju duksak ko fin mi. Weni dis Tekoma a tu ši do fo lō slāp, dan Anânši a ko, so los alma ši hundu abit abini di *yard*. So am a kri bini di kubi lō krēw lek di hunduhān. Bot Tekoma wēt, na wēs di tit fan lō a di džumbi ši hus. Am no wel hopo tē weni di a wēs tit fo am fo lō. Weni di a wes tit, dan di twē fa sinu a lō mańkandu. Dan weni sini a kri a di hus, am a sē di hus: meme ko meme! Di hus a ris op. Di twē fa

1) Over deze formule wist de verteller niets mede te deelen.

sinu a lō abini. Weni am a kri lō abini, am a sē di hus: dźoro ko dźoro! Di hus a sak nē. Dan di twē fa sinu a wes abini di hus fo lō ful sin duksak fo kom it. Tekoma am a ful ši duksak, am a kom it. Anấnši am a bli dā lō jit. Na wel ful ši duksak, fo kom it. So am a listấ am dā. Weni di dźumbi sinu a ko, nu am na kan fin wa fo sē a di hus fo kom it. Am a lō a di hašiši a di dźumbi sinu fiple lō *dig* ēn fosíkl gat dā, so lō abini. Dan weni di mā a sē ēn fan di kin fo lō mā fi, weni am a lō a di fiple, alma am a ki, hogo alḗ. Am a kurí ko sē di mā: mā, haši ha hogo. Di mā a sē am: nēn, mi kin, haši no ha hogo. Am a drāi a di fiple werán. Am a lō. Weni am a drāi a di fiple werán, am a drāi bak a ši mā. Am a sē ši mā: mā, haši ha hogo. Ši mā a sē am: nēn, mi kin, haši no ha hogo. Am a sē: jā, mā, as ju diṅ, mi lō sē ēn lik, ko-ki. Weni di mā a ko a di fiple, am a ki Anấnši hogo. Dan sini a tre am abit. Dan sini a frāg am: wa mi fo du mi ju nu? Am a sē sinu: haṅ a fo *gentlemen*. Sinu a frāg am: wel, sē mi, wa mi fo du mi ju. Am a sē, sinu fo rapó am, gōi am obu di hogis venstu sini ha dā, sini kri ši nek brē, tā am lō a hel ēnmāl. Weni sinu a ris am, am a ha ši tou. Sinu a ris am. Am a dźis *low* amsél a gron, am kurí lō *about* ši *business*. So sini nu a kri fo du am ēnestə gut werán.

XXXXVI.

Di a ha ēn man. Am a bou ēn hus. Astu am kā bou di hus, ēkēgut kā *furnish* di af. Di duṅku am lō slāp abini di hus. Weni am a rak a di do, am a ho ēn gut abini lō slā ši gumbé. Am nu a kan māk it, wa di bi. Am a ki ēn kakatés. Am a frā di kakatés, as am nu kan ko ko tre di gut it fan di hus fo am. Kakatés a sē am, jā, am fo gi am ēn duksak fligi. Weni kakatés a kri di fligi, am a jet. Am nu kan tre di gut it fan di hus. Am a mā *bargain* me di hunduhān. Di hunduhān a a sē am, jā, am sa wes man gənú fo tre as am gi am ēn duksak mais. Dan am sa tre di gut wa lō mā am baṅ fo lō bini ši hus. Am lō kri di duksak mais ko gi di hunduhān. Di hunduhān a jit biti fan di mais. An weni di hunduhān a ko bini di hus, dan am a ho di gut a lō slā: mi bumbum mi zaniwe! An di hunduhān a flig wapi am a ho di gut lō slā. Weni am a rak wapi di gut a lō slā, am a ki ēn fosiku droma-kakəlaka. Dan am a dźis *stretch* ši nek, am a pek am. So am a flig abiti me am. So də man am kan lō bini ši hus me al *ease*.

XXXXVII.

Tekoma a klār it ēn frāi stiki gron fo plant jamus. Anấnši a ko bidríg am. So sē am, weni am lō plant ši jamus, am fo goi sinu bini ēn guṅgu kitl. Dan am fo du muši sout abini. Weni am a ko fo plant ši jamus, ēkē mol a fo ha ēn grōt stok dā fo listấ di jamus tou sinu fo kri bo di stok. Dan am sa kri guṅgu jamus. So weni Tekoma a ho am a sē so, am kā folək am. So lō kōk di jamus, dan kā du sout a di. So

weni am a ko fo plant ši jamus, am a kri Anā̂nši oka me am. Nu weni sini a mā di mol fo du di jamus a gron, ēkē mol ši du ēn stok listā̂ fo di jamus ši tou fo klim bo də stok. Anā̂nši a ko ēkē duṅku. Am a lō rapṓ ēkē jamus fodimā am nu wēt se fo kōk jamus fo gurí. Weni am a plant, am a ko tre ēkērēn tē am a kabā̂ tre di hēlə fan sinu. Weni am a kri di jamus almā sinu a hus, nu am a sē a Tekoma, am a ēn hou plánta, am no wēt se fo kōk jamus fo gurí.

XXXXVIII.

Džak am a lō ēn dak lō wa^{n}du. Di dibəl a fin am, frāg am wapi am lō lō. Am a sē am, am lō nē ēn klēn wa^{n}du. Am a rup Džak. Am a gi am klēn steki brōt. Am a faṅ am, drāg am a hus, lō gi ši mā fo mata Džak fo am jet. Di dibəl am lō lō abit. Am kā sē ši mā almā wa am fo du mit Džak. Astu am a lō, di mā ha sē Džak, am maṅkē̂ am stam bitji sout. Bot am a sē a Džak, mi baṅ am kurí. Džak a sē: nēn, am no sa kurí. So weni am a gi Džak di sout fo stam, weni am a kabā̂ stam də sout, Džak a rup am fo ko ki, as də sout kā stam fin gənú. Weni də hou mā ko, džis leik am na *bow* ši kōp obu di montí fo lō ful hoso fin də sout be, Džak a ris də montístok, a gi am ēn bak a ši nek. Am a mata am stēndōt. Dan Džak a tre almā də hou frou ši duku, so du di an. Dan almā wa di dibəl a sē ši mā am fo du, kōk mi bran mi Džak, Džak a du də selbu werək wa am a sē də mā, hoso fo du. So weni am a ko, ēkēgut a wes kantenklē. Am a džis set siself a tavul fo jit. Dan weni am a lō jit, Džak a frāg am, hoso di gut jit. Am a sē a Džak, dí gut a wes plesí. Am nə a wēt, a ši mā am a lō jit almā di tit. An weni am a jit frāi it fan di, dan Džak a sē am, a ši dōt mā am lō jit. Dan Džak a kurí lo ši pat. So am no a kri Džak fo du am enestə gut werán.

XXXXIX.

Džak an di kiniṅ drí mēnši. Di kiniṅ ši dri mēnši a lo wandu ēn astəmēndā. Sinu a ki ēn skondu *building* fam *far*. So sinu a sē ēn mi di andu: tā ons ko morək astəmēnda hēl fru fo kri fo lo ki də *building* da fodima di *building* da glik ēn mōi *building*. So ons wel fo ki di. So nu weni sinu a lō, dan Setan a drāi hel ret bak a di ple hoso di a wēs. Dan di mēnši sinu a wes abini, hel kā tu op arēsal[1]). So weni di kiniṅ a stí abit fo lo kik it fo ši dri mēnšikin alma wapi sinu kan wandu ret ron, sinu no a kan ho ēnestə gut fan sinu te weni Džak a lo a ki *Old* Tom[2]). Weni Džak a lo a *Old* Tom, am a frāg am, as am no kā ki

[1]) Zooals dikwijls, drukt deze verteller zich hier zeer onbeholpen uit. Hij bedoelt, dat het mooie gebouw de hel was, die de duivel onderstboven had gezet om de meisjes te lokken.

[2]) Een „overseer in Hell".

dri mēnši āmolḗ dā. Am a sē am: jā, di dri fan sinu kā trou. Di ēstə ēn ha di seskopdibəl, di andə ēn ha di fikopdibəl, di dridə ēn ha di twēkopdibəl. So Džak a sē a *Old* Tom, am maṅkḗ fo kri sinu it fan dā. So weni am a kri klā, am a lō a bus mi dri man lō *skin* maho fo mā tou fo rak doṅ a hel fo kri di kiniṅ dri mēnši. Weni am a kri di maho, am a ha fo set nē fo plat sovēl fā̊dam tou fo rak a hel fo am kri di mēnši sinu it fa hel. Weni am a ha guṅgu gənú tou, dan am a lō abini hel lo kri də mēnši sinu klā fo sti sinu abobo fo ko fin sin tā. Weni am a kri sinu, di ēn a gi am ēn *pocket*-nēstuk, di andə ēn ēn *bracelet*, di andə ēn ēn riṅ. Am a sti sinu abobo fo lō fin sin tā. Weni a lō lō sti sinu abobo, am a du ši han bobu sin skou fo hindu sinu fan prāt alma gut wa sinu kā ki ka traktḗ amolḗ. Dan am ha fo bli amolḗ dā tē am kā fegete fo kri abit werán. Fodima di dri juṅ man am a ha me am, sinu a bidrig am. Weni am diṅg sinu a lō werək, sinu a *play* me am. Sinu a šiní di tou fo brē ši nek a hel. So dan am nu sa kā fin ši pat fo kom it werán. Bot sinu nu a wēt, dat Džak ha alma də *main chance* fa alma di gut wa di mēnši sinu a gi Džak. Džak a ha di me am. An weni am a kri klā ēkēgut fo lo a hus fo lo fin di kiniṅ, dan alma wa sinu a gi a Džak dan Džak sa kā tre di it fa ši sak so gi di a sinu werán. Dan weni Džak a rak wapi di kiniṅ be, weni sinu a ki Džak kā rak, di dri fa sinu ą slā kuri fo ko fin Džak. Dan weni Džak a rak a di hus, dan am a du ši han bo ēkērēn fan sinu skou. Dan sinu bigin fo prāt werán. Dan di kiniṅ a fin it di andə dri man wa ko fo am mi di dri mēnši fa am a lō sē am lik. So am a kri kwāt. So am a sē sinu fo skit sinu fodima sinu kā prāt wa no mi ret.

L.

Bru Fergí an Bru *Lion*. Bru *Lion* a maṅkḗ fo jit Bru Fergí. Weni am kā kri ōbn hēt, *Lion* a sē a Bru Fergí lista am lō abini di ōbn fo. Weni am a kri bini di ōbn, am a bigin so ful di werm ēn bitji hēt, am a sē a Fergí; Bju, jai tan jaja [1]). So Fergí a tre am abit. Weni am a kom it, nu am kā pok Fergí abini nu. Weni am kā du Fergí abini di ōbn, weni Bru Fergí a sē am: bju, jai tan jaja! džis a da tit am a bigin fo du houtu bo Fergí fo bran Fergí fo jit.

LI.

Anānši am a ko mi ši pampí lo sē di babún sinu fo kom it fan di bus ko a də *level* fo kri alma sin *disease* wa sinu ha abini sinu fo bi *cured*. Astu sinu kā sak nē, am a lō bini di kētəl fo. Dan weni am a lō, am a sē sinu: bakastā̊n! Dan am a kom it. Weni am a kom it, dan sinu a fo lō abini di kētəl. Weni di kētəl ȧ bigin fo kōk, sinu kā rup

[1]) Dit zinnetje stelt klaarblijkelijk voor: eyes turn roro, d. i. [mijn] oogen worden heel rood (vgl. hogo drāi joia in de variant LXIX).

it a am fo sē: bakastā́n! Am a sē sinu: di no ha ēntēn bakastā́n hi nu. Am a mā fi ondə də kētəl tē weni sinu kā kōk.

LII.

Maritšimā́t en stḗndifi. Di twē fan sinu kā mā *bargain* widi kan bli huṅgu di laṅis. Maritšimā́t a flig bō ēn bōm wa ha houtulus. Stḗndifi a flig bo ēn bōm wa ha maro pēn mi watu. Nu ēkē i Maritšimā́t krēw it a Stḗndifi. Dan Stḗndifi krēw it a Maritšimā́t. Weni twāləf i a ko, weni Stḗndifi na ho Maritšimā́t, weni am a ko bo di bōm wapi Maritšimā́t a wes, am a ki Maritšimā́t kā fal a gron bini di bobá. So am a sak nē lo rapó Maritšimā́t, se am, am lo grāf am. A dri dak tit am sa ko nē ši futu mā ēn klēn *flute*. Weni dri dak a ko, Stḗndifi a ko nē Maritšimā́t ši futu mā ēn *flute*. Dan am a ha di lō blās, krēw it: so sē mi boho a mi diṅəriṅ a mi ken da ka gibo a mi diṅəriṅ! [1]) Nu weni Bru Kikindif a hor am lo blās, am a ko. Am a sē am, am kan džǐs lin am di flut, listā́ am nē ēn klēn blās. Stḗndifi a sē: mi sa lēn ju, bot mi wēt, jen kan dif atəvēl. Am a sē a am, am na də sōt fan sinu wa lō dif. So Stḗndifi a lin am də flut, lista am blās. Weni am a nē di flut, am a blās. Weni Stḗndifi a diṅg, di a wēs gənú, am a sē a am: ā tit nu, ju fo gi mi di. Am a sē: wak biti, lista mi nē twē mē blās. Astu am a nē di twē blās, Stḗndifi a sē: ju kan gi mi di nu. Am a sē a Stḗndifi: as ju diṅg, mi lo lo mi di, ju kan fas mi stet. Weni Stḗndifi a fas ši stet, weni am a blās, am a lista alma ši stet bini Stḗndifi han. Am a flig lo mi di flut. Dan lo a ši mā, lo sē si mā, am kā kōp di flut fo drihondərt patakón. An am no fo gi di flut a ēn me^{n}s tesən di juṅman wa ko tin i fo ši jet. Stḗndifi a wes da oka fo ho wa am kā sē ši mā. So tin i di andə dak Stḗndifi a lo fo ši jet. Weni am a kri di jet, am a bli a pat. Am a jet di jet en am a kri ši flut werán. Am a nē də bak. Am a brē di. Am a lista di servet a pat. Weni tin i kā ko, Kikindif a sti ši man fo ši jet. Di na ha jet werán fo ši mā fo sti fodima Stḗndifi a ko fo di jet fo di i. Weni Kikindif ši man a lo, am a sē am, Stḗndifi a wes da arēsál, kā kri di jet, kā kri di flut. Am [Kikindif] a kom it. Am a ko dē a ši mā. Dan am a sē ši mā, am kā dif də flut. Am nōit sa kā gi di a Stḗndifi. Ši mā a sē: as ju a sē mi, ju kā dif di, am nōit sa kā kri di, bot ju kā sē mi, ju kā kō di fo drihondərt patakón. Ši mā a wes lo brum. An am a ha ēn lúsifer, am a hal di, tik di bini ši mā nes wapi am lo brum. Dan ši mā flig it fan bo di nes. Dan am a sē am: jā, jin sa dif tē jin dōt.

LIII.

Di ha ēn kiniṅ. Am a ha ēn me^{n}šikin. Nu ēn juṅ man a briṅ *courtship*

[1]) Waarschijnlijk woorden zonder zin, al beteekent „a mi ken da ka gibo" op zichzelf: het is mijn kind daar, dat geboren is.

a am fo trou. Am a wes ēn ferí. So weni di tā kā lo abit, am [1]) ko fin di man, am drāi di juṅ man ēn rivá a watu en am drāi amself a ēn patpat bini di watu. Weni di tā ki am, am sē am, am fo ko lo a hus werán me am. Am nē ši flegn, am sla di bini di watu, am dikl ši kop bini di watu. Am sē: ēn patpat mi nabini di watu. Ši tā a sē am: di juṅ man lo mā ēn *fool* it fa am. Bot am na wel ho wa ši tā a lō sē am *till* di a lōp án fo sowēl tit. Weni di juṅ man a drāg am a hus wapi ši mā mi ši tā a wes, am [2]) a sē am, jā, am nu fo lista ši mā nit ēn fulok fo kis am fodimā am kā fogê̄t ēkēgut wa kā *happen* tesən di twē fan sinu. So weni sinu a kri a hus, dan am a lo set bini di sofa. Ši mā a kis am. Dan am kā fogê̄t ēkēgut wa di twē fan sinu a traktê̄. Nu di juṅ man a lo a ēnandə ple fo lo eṅgê̄s ēnándə frou fo trou met. So weni di a ko də lāstu dak fo sinu trou, di patpat wa am a ha fo, a kōp twē parat. Dan ēn a wes di mēnši, ēn a wes də juṅ. Nu di twē fan sinu a ha fo prat tesən maṅkandu wa kā giskit a di twē fan sinu. Weni sinu a wēs da, weni di kiniṅ kā lo abit, am ko a di tā ši hus. Am lo a di koki, sē am adió, dan frāg am, as am blif am kan lin am ši mēstu kam, lista am kam ši kop. So weni di tit ko fan lo werán, am a sē a di koki: daṅki, koki, daṅki! Mi wens ju kan lo slāp, lista alma ju mēstu jet bran! Weni də ferí kā lo ši pat, di koki lo slāp. Alma ši mēstu jet bli a fi bran tē ēn fan di dak ši mestu ko a di koki sē am: koki, hoso di bi? Ju no gi mi ēntēn jet tal astumenda tit. Dan mi no sel frāg fo enten [3]). Di koki sē a am: di ha ēn patpat lo ko hiso ēkē dak, weni am no bi da, fra am fo ši kam fo am kam ši kop. Weni am kā kabā́ kam ši kop, am gi am di kam werán. Am sē am, am hōp, am kan bli da slāp, lista alma ši mēstu ši jet a fi bran. So dǯis leiki am prāt də woʳd, a so di kom it. Nu weni am a sē di kiniṅ, di kiniṅ sē: jā, mi wēt widi di be. A mi kin, bot am nu wil ko a hus fodima weni am kan fin it di juṅ man, so am bli abiti mi di juṅ man. Am ha fo kik it, fo di juṅ man nu disleik am, fodima nit fo di juṅ man maní, bot weni am a drāk am a hus, ši mā maṅkê̄ fo kis am; dan ēkēgut wa kā giskit tesən di twē fan sinu di juṅ man ka fogê̄t di. So dǯis leik hoso di tā a prāt ši woʳd, dǯis so di a kom it. Nu ši kin a ha fo lo kōp di twē parat fo prāt me am. Am ha fo *train* di twē parat, am lē sinu wa fo sē. Weni di lāstə dak fo sin trou, nu di mēnši a briṅ di twē parat ko du dā a di taful fo sinu prāt alma wa kā giskit tesən di twē fan sinu en wa di juṅ man a sē di mēnši: am nu fo lista ši mā *neither* nit ēn fan di andu sinu fo kis am. So astu am a lē də twē parat ēkēgut, weni di frou parat a frā di man as am nu kan diṅ bo weni ši tā kā ko a am fo drāg am a hus, alma wa am a drāi am abini di watu lō zẇem leik ēn patpat, so weni ši tā a rup am, am dikl ši kop, am slā ši flegn,

[1]) Het meisje namelijk.

[2]) Het meisje.

[3]) En ik vraag ook zelf nergens om. Hij staat nl. onder den magischen invloed van zijn dochter, die maakt dat hij geen honger krijgt.

am sē, am mi patpat mi nabini di watu. Di man a sē: nēn, am nu kan *remember*. Weni di frou parat a sē am: jā, ju no wēt weni ons sa lo ko a ju hus, a pat, weni ju a sē mi, weni mi rak a hus, mi no fo lista ju mā o nit ēn fan di andu sinu fo kis mi, dan di *he*-parat a krēw it: jā, jā, jā, jā! Dan də man ha *faint away*. Nu di andu mẹnši wa am a briṅ ko fo trou, am ha fo gi am sowēl stibu, dan sti am a hus werán a ši mā. An nu am ha fo nē di ēstu mēnši widi di twē fan sinu a wēs so laṅ maṅkandu [1]).

LIV.

Di a ha ēn klēn juṅ, ši nām *Georgie*. Nu ši dőpmā, weni ši tā bin da a hus, am a gi am ši jet a ēn bak. Weni di tā nu bin dā, am a nē ši jet gōi a gron fo di klēn juṅ fo jet. Ēn dak di klēn juṅ a frāg am: mā, awama, weni mi pupá bi hi, ju gi mi abini di bak, weni am no bi hi, ju krou di gron, gōi di jet a gron, sē mi fo rapó di dā fo jēt. Ju no wel gi mi jet bini di bak mi ju andu kin sinu weni mi tā no bi hi. Am a sē a am: as ju maṅkē mi fo gi ju jet a di bak me andu kin sinu, ju fo lo wapi di *lion* sinu bi lo šini ēn fa ši klēn fiṅgu, hāl di briṅ ko gi mi. Di dak di klēn juṅ a nē ši *flute* an am faṅ di pat astu ši tā kā lo a ši werək. Am a nē ši sak mi stiki jet wa am a ha. Wēni am a *start*, nu am nē ši *flute*. Am spēl abini di pat: tutəru naie, tutəru naie, a mi, Bru *Georgie* lo ko, *Georgie* o riṅ riṅ riṅ! Weni am a rak ēn *distance* abini di wil bus, am a ki ēn klēn hus. Weni am a rak tesən de hus, am kā stop lō spēl ši *flute*. Am a ki ēn hou man kom it it fan di klēn hus. Am a wes di *guardian* fo di *lion* sinu. Nu di hou man a ho di klēn juṅ lō blās də *flute*. So də hou man a sē am, am fo blās də *flute* fo am fodima am nə kā hō ēn gut leiki di dā sins am ka gibő. So di klēn juṅ bigin fo blās ši *flute* werán. Dan də hou man, am a bli dā, am a dans tē am kā swēt. Weni am kā kabā dans, am a lo lo gi di juṅ jet fo am jet, watu fo am driṅg. Dan am a lo rapő nē ēn steki mes. Am a lo a di slipstēn. Am a ha di slip, so gi di a di klēn juṅ. Am a sē am, am fo lo, am sa fin di *lion* sinu dā ondu ēn grōt tamrindbōm en am fo tel sinu fan ēn *to* tin. Weni am kri di ēn fo mā di tin [2]), am fo *hol'* fas mi klēn fiṅgu. Am fo mā ēn swoip. Dam am fo slā kurí werán. Weni am a lo pasē di hus, di hou man a ki di klēn juṅ lo pasē, am a nē ēn fan di bitu kalbás, am a slā di astu ši rigi fo gi am mē wen fo di *lion* sinu no fo kri am fo mata am. Di *lion* sinu a folk astu də klēn juṅ tē sinu a kri am a hus. Džis leiki am lo du ši futu abini di huš, di a ha ēn kā pus ši toṅ abit fo stop di klēn juṅ bak. Di klēn juṅ a džis drāi ši han an am a nē af stiki fan di *lion* ši toṅ. Dan weni alma fan sinu a kik am, am no a kan prāt a sinu: di blut lo kurí it fa ši mon. Sinu

[1]) Hoogst onbeholpen uitgedrukt; de verteller haspelt dooreen: „daar zij beiden zoo lang samen waren" en „met wie hij zoo lang samen was".

[2]) „Een om de tien [vol] te maken" d. i. de tiende.

a frāg am, wa kā giskit am. Am a drāi a sinu lo krēw it: alululululu! Di dā a di ēn wa kā kri ši toṅ steki fan di kā šini af....

LV.

Di a ha ēn kiniṅ. Am a ha ēn mēnšikin. Nu ēn man a ko a di kiniṅ ko frāg am fo ši kin fo trou. Di kiniṅ a sē am, as am kan lo mā ēn bōt wa kan zeil bo di lan, dan am kan ko; am sa gi am ši kin fo trou. Nu di kiniṅ no a wēt sē də man a kā mā ēn bōt zeil bo di lan [1]). Nu weni də man a ho wa di kiniṅ a sē, am a drāi bak a hus. Am a lō mā en bōt wa kan zeil bo di lan. Weni am a nē ši skwē mi ši kompos, am a drā it fa di kiniṅ frokostaful ret a ši hus. Dan am a *start* fo werək astu ši bōt. Weni am a kabā ši bōt, am alē a wes abini. Dan am a ris zeil bo di fo lo a di kiniṅ. Weni am a kri a pat, di a ha ēn man hēl am sē: *ship* ahói! Am a anturt am: *ship aboard*! Am a frāg am, hoso ši nām. Am a sē di kapitein fan də bōt: mi nām Kifrāi. Am zeil werán. Weni am kri biti mē fê, ēn andu man hēl am, sē: *ship* ahói! Am anturt am: *ship aboard*! Am frāg am: hoso ju nām? Am anturt am: mi nām Jitfrāi. Am a ha twē fa sinu nu tesən amself. Weni am kri biti mē fê, ēnandə man krēw it a am sē: *ship* ahói! Am anturt: *ship aboard*! Di eigəna frāg am, hoso am nām. Am nām Rōlfrāi. Am a nē am *'board* ši bōt. Weni sinu lōpán, ēnandə man krēw it a am sē: *ship* ahói! Di kapitein a anturt am: *ship aboard*! Am a frāg am, hoso ši nām. Am a se di kapitein, am nām Rikfrāi. Weni am kri biti mē fê werán, dan am fin op mi Driṅgfrāi. Nu di kapitein kā ski [2]) ši bōt du ši bousplit ret obu di kiniṅ frokostaful. Weni di kiniṅ a ki di, am a sē a di kapitein, am no kan gi ši kin sondu ēn man as am kan jit tin patakón brōt met twāləf patakón kasáw me ēn haləf kui. So Jitfrāi bigín fo jit. Am a jit ēkē stiki. Am a rup fo mē weni am a kabā. Di kiniṅ a sē, am ha ēn lēlək príkupēkop [3]). Sondu ēn man kan rol abini di fo *mash* di op, am no kan listá ši kin lo. Weni Rōlfrāi a kā rol abini di kā *trample* di op, Jitfrāi drāi bak jit ēkē stiki fan di op. Dan di kiniṅ a sē a di kapitein, am ha ēn pit wa nōit a də werən drok an di no ha ēn kan driṅk di drok. Dan Driṅkfrāi a lo driṅk di drok. Weni Drinkfrāi a lo lo, di kinin sti ēn hou frou me am. Weni am kri di pit mē a haləf fan də watu, də hou frou fo nē Driṅkfrāi fo du am abini ši *lap* fo frif ši kop. Nu di kiniṅ a gi sowēl i fo am driṅk di pit drok, dan fo drāi bak. Bot də hou frou fo hou am dā a di pit obu di tit wapi am kan kri fo mata di kapitein fan di bōt. Weni di kapitein a ki, am ha džis haləf i me. Weni Kifrāi a ki, am a sē a di kapitein: di hou frou ha Driṅkfrāi bini ši *lap* lo frif ši kop. Di kapitein am a Rikfrāi an *Blow-*

---

[1]) Letterlijk vertaald: Nu wist de koning niet zien den man had gemaakt een boot zeilen enz., d. i. had bij zijn weten nooit een man gezien die een boot had doen zeilen enz.

[2]) Een raadselachtig woord: volgens den verteller beteekent het „besturen".

[3]) Príkupēkop is ongetwijfeld uit prikupēhōp ontstaan.

well fo lo dā fo mā Driṅkfrāi driṅk alma di watu. Rikfrāi fo lo fo rik, wapi sinu bi. Dan weni Rikfrāi a fin sinu, *Blow-well* fo lo du ši mon ondu də hou frou ši saja fo blās am it fan də werən. Dan am fo nē Driṅkfrāi ko gou fo di i rak fodimā di kiniṅ maṅkē fo mata am. So weni sinu a rak, di kiniṅ a sē, al wa am kan du nu a fo am gi ši kin op a ēn plesí maní fodimā am nu a wēt, dat ēn man kan mā ēn bōt fo zeil bo di laṇ. Weni am kā kabā mi di kiniṅ, am a nē ši bōt werán gōi a zē fo zeil fo mā stibu.

LVI.

Di kiniṅ a ha dri mēnšikin. Am a sē, widi kan fin it di nām fan di dri fan sinu, am sal lista sin trou di ēn. Di a ha ēn klēn juṅ. Di a lo pasó di kiniṅ ši skap. Weni di a ha plim abini, so am a lo astumēnda tit bo di plimbōm fodimā am wēt ēkē astumēnda sinu kom it fo lo wandu. Nu di astumenda am lo wak fo sinu kom it bo di plimbōm wapi am wēt sinu a ha fo pasē. Dan weni sinu ko ondə də bōm, am pek ēn plim, am drep di a gron an weni am a drep di a gron, di ēn a sē: Botapo, mi kā fin ēn plim! Am a drep ēnandu. Weni am a drep di andu ēn, di andu šiši sē: Susan, mi kā fin ēn! Am a drep ēnandu. Am a sē: Feda, mi kā fin ēn oka! Nu di astəmēnda am no a drep ēnēstə mē. Am a ha di dri fan sinu nām. Nu weni am a lo jak də skap sinu a kot, am a nē ši flut, am a blās: Botapo, Susən, Feda! So weni di kiniṅ a listu am, am a rup am, sē am fo blās ši flut, tā am ho. Di juṅ a kri biti *doubtful*. Di kiniṅ a sē am, as am no blās di, am sa mata am. So di juṅ a bigin fo blās. Weni am a blās „Botapo, Susən, Feda" weni di kiniṅ kā fosto di, am a frāg am, hoso am kā ko mi ši dri kin nām. So am a sē am, am a wes bo ēn plimbōm. As sinu a lo pasē, am a pek ēn plim en am a drep di a gron. Di ēn a sē: Botapo, mi kā fin ēn plim! Di andə ēn a sē: Susən, mi kā fin ēn! Di andə a sē: Feda, mi kā fin ēn. Weni mi a drep di dri, dan mi no a drep mē. Dan di kiniṅ a nē am it fa di sabán emal en mā am trou ēn fa ši kin. Am a gi am di haləf fan ši *crown*.

LVII.

Di a ha ēn juṅ man Džak. Am a ha twē butji tesən ši mā. Nu Džak ši kui a dōt. Weni ši kui a dōt, am a fel di. Am a frokó di fles. Am a drok də fel. Astə də fel a drok, am a lo froko di. Astu am a lo froko di, weni am a nē di pat, astu am a kri bo ši *journey* ēn *distance* af, am a fin it me en *set* fan rabu lo fortel stibu. Am a nē də fel, am a his di gōi bo sinu. Sinu a flig, lista di stibu. So Džak a rapó di stibu, am a lo mi di. Dan froko ši fel werán. Am a kri betji mē du bo wa am a ha [1]). Weni am a drāi a hus, ši mā a sē am, ši twē butji lo mā

[1]) Hij kreeg een beetje meer te leggen op hetgeen hij had.

plat fo mata am foditmā sinu a sē a di mā, am ha muši stibu. So am a sē ši mā, am [1]) fo ko nē wa stibu am [2]) a ha. So di mā fo gi am wa stibu di mā a ha. So di mā a du so. Weni di twē butji sē, sin mā ha bitji stibu oka, dan sinu a mā plat fo mata sin mā fo kri di stibu wa sin mā a ha oka. Weni sin mā a lo a bere di duṅku, sinu a nē ēn kitl hēt watu, a gōi di bini ši ho. So sinu a mata ši mā stēndōt. Sin mā a dōt mi ši hogo wit hopo mi ši tan lo grin. Weni Džak a ho di rötl, am a hopo. Am a sē a sinu: ju kā mata mi hou mā. Sinu a sē am, nēn, am nu fo mā grās, sinu lo gi am stibu oka. Dan weni Džak a kri di stibu, Džak a nē ši hou mā lo du am tesən ēn rēnbak mē ēn pit, am a kan fo bli da stān. Dan am a lo poshes lo rup di doktu fo ko, sē, ši mā bin dā kā nēm in pintán, am nu kan *scarcely* prāt. So di doktu a ko. Weni di doktu a ko, am a frāg am: hou fru, awa tan lo pin ju? Di hou fru nu a kan prāt fodimā am a kā dōt. Džak a sē, di dā a di *worstə* gut me ši hou mā: weni enestu gut kā du am, ju nu kan krig am fo prāt; as di doktu wēt wa mi frāi, am sa hopo ši han gi am ēn lap a ši mon, am sa gou gənú prāt. Weni di doktu a ho, Džak a prāt di wo'̄t, am a frāg am werán: hou fru, awa tan lo pin ju? Am nu a prāt ēn wo't. Di doktu a ris ši han, gi am ēn lap a ši gəsé, gōi am a gron. Džak a krēw it, sē: doktu, ju kā mata mi hou mā! Am a sē, nēn, am nu fo mā grās. Am lo gi am bitji stibu. So Džak a lo a hus mi di doktu fo lo kri di stibu. Weni am a drāi mi di stibu, am a du di stibu abini ši hus. Dan am a lo grāf ši hou mā. Dan astuwud di twē fa ši butji a mā plat nu fo mata Džak. Weni sinu a faṅ Džak, sinu a bin am bini ēn saku. Sinu a rapó am fo lo gōi a zē. Weni sinu a nē di pat, weni sinu a kri ēn *distance*, sinu a lo a di *shop* fo lo driṅ sopi. Nu di a ha en hou man wa a lo jāk ši skap sinu a hus. Džak a bli bini di saku. Am a krēw it sē, am nu maṅkē fo lo hēwun. Di hou man a sē a am, am maṅkē fo lo a hēwun; as am kan džis wis am di pat, am sa lo. Džak a sē a am, am kan džis los am it fan di saku, am sa wis am di pat hoso fo lo a hēwun. Weni di hou man a los am, am a sē di hou man, am fo kri bini di sak, lista am bin am da, dan am sa fin it di pat fo lo a hiwun. Weni am a kri bini di sak, Džak a bin am fas dā bini di sak. Dan Džak a jāk alma di hou man skāp sinu a fa am ple. Weni di twē butji a ko, nu sinu a rapó di duksak. Ēkē guṅgu stēn sinu a fen a pat, sinu a gōi di saku bo di stēn. Di hou man a krēw it abini di sak: di dā nu a di pat fo lo a hēwun! Sinu a nē di sak, sinu a lo mi di a zē. Weni sinu a kri abo di klip, di twē fan sinu a his di sak, a gōi di abini di watu. Dan nu weni sinu a ko a hus, sinu a fin Džak bin da mi ši hēlə hōp mi skāp. Sinu a frā Džak, ho wapi am a kri alma di skāp. Džak a sē a sinu: alma bobl di saku a mā a wis ēn skāp. Am a sē a sinu, as sinu a gōi am bitji mē fē, am sa kā fin fo briṅ aksl mē hanibēs. Sinu a frāg am, as am diṅ, sinu sa kri liki wa am

[1]) Zij (de moeder).

[2]) Hij (Džak).

ha. Džak a sē a sinu, *perhaps* sinu sa kri bitji mē. So di twē fan sinu a rapó sinu duksak. So nē Džak mi sinu. Dan a sē a Džak, am nu kan drā sinu, bot sinu sa lo. Weni sinu kri bo di klip, sinu sa kri abini di sak. Dan gōi sinu a watu fo sinu kri bitji mē a wa Džak a kri. So Džak a lo mi sinu. Am a bin sinu abini di sak. Am a *low* sinu *down* abini di watu. A dā sinu a bli kā druṅ. Džak a drāi šisel werán, ko abini ši hus. Ha di twē fan sinu sin stibu mi wa am a ha oka.

LVIII.

Di a ha ēn kiniṅ. Am a ha ēn lelik stiki bus fo kap. Tekoma a sē, am sa kap di, bot də kiniṅ a sē am, am nu fo sla di masbondo sinu, weni sinu kā stēk am. Am nu fo krou. Am a sē: jā, am sa kap di sondu am krou. Di kiniṅ a sē am, am lo du ēn man da fo ki, am no krou. Am a sē: jā. Sinu a mā ēn *bargain* fo twaləf patakón kasáw me twaləf patakón brōt me ēn kui me tin patakón stibu. Di da a weni am kā kabā́ kap it di ple. So Tekoma a lo a werək fo lo kap it di ple. Dan di bumba a wes da fo ki, am no krou. Weni də masbondo sinu a stēk am, am slā ši skou. Am sē: di kui wa kiniṅ lo gi mi, di mi wit so, di mi ro so, di mi swat so. Am hou it a di maní tē am a kabā́ kap it di ple. Am nu a krou taltal, džis slā ši skou. Di bumba na a kan lo fo sē di kiniṅ, am kā kik am lo krou. So weni am a kā kabā́, di bumba a lo a di kiniṅ. Am a sē: kiniṅ, di ple a wes fosiku lelik en di man da a kap it di ple sondu am krou. Am mi nodi fo wa ju lo bitā́l am, fodima bini di werən am no a fin it en stiki bus leiki di da a wes so lelik. Di kiniṅ a sē: di da mi alma ret. So dan am a rup Tekoma ko. Am a gi am twaləf patakón fodima sinu *agree* fo tin, bot weni di bumba a sē am hoso am kā werək, dan am a du twē patakón bo di tin wa am a blōf am. Dan am a sti am amolḗ bini di kuikot fo tre it ēn fan di fet kui. Am a gi am ši twaləf patakón kasáw me ši twaləf patakón brōt. Astu am a kri di, am a rup Anā́nši ko help am mata di kui. Anā́nši a ko me dri mes. Am a sē am: di dri mes a wes dri kwati, Tekoma ha fo gi am. So weni sinu a kabā́ fel di kui, am a nē di dri kwati, lo a fa am hus, lista Tekoma mi ēn kwati mi di derəm mi di kop. Nu Tekoma a rup am werán fo ko help am šini op di andu kwati wa am a lista am met. So weni Ananši a ko, am a help am šini op di andu kwati mi di kop. Weni am a kā kabā́, am a rapó werán half fan də kwati mi half fan di kop. Am nu a wēt, am a ha brōt. Astu Anā́nši a lo a hus mi di lastu fles fo ēn mōi tit am a skop Tekoma a lo jit. Am a drāi ko werán. Weni am a drāi, am a fin dan Tekoma mi di brōt. Am a nē me a di haləf fan di it fa am. Am a drāi di a fa am hus. Dan də andu dak am a waitá am werán. Dan am a ki, am ha di kasáw. Am a ko rapó alma di kasáw it fa am, so am a dra di bini ši hus werán. So am a lista Tekoma *almost desolate*.

LIX.

Di a ha ēn mēnši mi ēn juṅ man. Di juṅ man a du fristu a di mēnši fo trou. Bot di juṅ man a wes ēn fosiku bēfergi. Weni am a lo ko a di menši ši tā ši hus, am a drāi amself foluk. Weni am a lo a fa am hus, am a drāi amself ēn bēfergi. Di mēnši oka a ha ēn butji. Astu sinu a trou, di mēnši a ha ēn batitastik fo lo tre batita. Di batita sinu a wes rip fo tre. Am a sē, am nu ha ēn fuluk fo lo tre di. Ši man a sē am, am sa tre di fo am. So am a wes so bli fo ho, am a sē am, am sa tre di it fo am. So di dak weni am a lo tre di, am a wes a plantai lo *root* di batita sinu abit. Di menši butji a lo pasē lo jāk ši tā kui sinu a hus. Am a ho di juṅ man a lo siṅ: sujaṅgil sujaṅgil atog min atog sujaṅgil kn kn kn! Di klēn juṅ a bli, a waita am frāi. Am a ki, am a wēs ēn guṅgu bēfergi. Am a ko a hus. Am a sē a ši šiši: šiši, ju kā trou ēn man, am mi ēn bēfergi! Nu ši šiši a sē am: nu a wā! Di juṅ a sē am: jā, as ju nu glō mi, mi sa wis ju, wapi [1]) ju kā trou ēn bēfergi. Am a sē am: wak tē di astumēnda, weni am ko a hus ko suk ši jet. So dan am sē ši pupâ alma fan di. Ši pupâ a bli. Am a nē ši ru. Am a ladin ši ru. Am a stikui di tē weni di juṅ man a ko. Nu astumēndatit, weni di juṅ man a ko, am a kā drāi amself nu fuluk, ha amself wel klēt, a ko nu a ši frou. Weni am a set a taful lo jit, di klēn juṅ a kri ondu di taful. Dan am a bigin fo siṅ: sujaṅgil atog min atog sujaṅgil kn kn kn! So leiki di klēn juṅ bigin fo siṅ ondu di taful, am a sē a ši frou fo stop di klēn juṅ fodima alma di gut am nu fodrá. So di klēn juṅ nu a wil hou stil fodima di klēn juṅ a ki wa kā giskit arēsal, fodima am maṅkē fo ši šiši fo ki ši woʳd mi so. So am siṅ di siṅ tē di juṅ man a drāi ēn bēfergi a taful. Dan di tā a nē ši ru, am a skit am.

LX.

Džak am ha fo gi ēn man som stibu. Nu weni di man a ko a Džak fo ko suk di stibu, Džak a wet di dak, weni di man a lo ko. Džak a du ši mā bo di trak. Am a ha ši konfóʳt bini di hus, mi ši pot bo di fi lo kōk. Bi di tit di man a rak fo di do. ši mā a briṅ di pot ko du fo di do met twē, dri stēn. Am a mā da di pot a lo kōk bo di dri stēn. Wapi am a du di pot, di pot nu a ha enten fi ondə di, bot leiki am a rapó di *off* di fi, so də pot a lo kōk. Də man a sē a Džak: Džak, mi ki, ju ha ēn pot lo kuk sondu fi. Džak a sē: jā, a di maní mi kuk mi jet. Mi nu harás miself leiki hoso ju frou ha fo harás amself fo lo kōp kōl fo kuk ju frokós o weni ju maṅkē ju tē, o enestu gut wa ju rup fo jit fodimā mi kan džis du mi pot bo dri, fi stēn, du alma wa mi ha fo du abini di pot, mi tu di dan. Mi kan lo du enestu werək wa mi ha fo du. Weni mi drāi, di pot kā kōk. Mi džis set nē, dan mi kan tre

[1]) Wapi (waar) hier gebruikt in plaats van „dat".

mi jit it fan di pot, mi kan jit mi jit. So di man a sē, am fo frokó am di pot. Džak a sē am, jā, am sa frokó di pot a am, as am kan gi am tin patakón fo di pot. Am a sē, jā, ēn pot leiki di da, am sa gi am me a tin patakón. So di twē fan sinu *agree* fo di pot. Weni di man a kri di pot fan Džak, am a drā di a hus a ši wif. Weni am kā was di pot, so du di bo di stēn, dan di pot nu kuk taltal. Am drāi ko werán a Džak. Am a frā Džak: hoso di pot nu wel kōk nu? Džak a sē am, am kā bli kā was di pot me kout watu, bot am nu was də pot me kout watu. So am a drāi bak a hus. Am a sē ši wif. Andu dak di man a drāi ko werán a Džak. Džak a wēt, di man a lo ko. Am a nē ēn grōt duksak, ful di mi alma sōt fan duku, so du di bin di op alma fo ši mā ši bos. Dan nu weni də man a rak fo di doʳ, am a mā amself so kwāt lo gera me ši mā. Dan ši mā a anturt am. Am a nē ēn baṅgalá. Am a slā ši mā a gron. Ši mā a lei a gron leiki am mi stēndōt. So weni də man a ki di dā, am a sē a Džak: nu, Džak, ki, ju kā briṅ juself a faian fodimā ju kā kri à ēn *passion*, nu kā slā ju mā a gron stēndōt! Džak a sē am: jā, mi kā slā am stēndōt, bot mi kan briṅ am lēf werán. Də man a sē a Džak: nēn, Džak, ju no kan briṅ am lēf werán. Džak a sē: ja, fodimā mi kan du di werək dā. So də man a sē: mi maṅkē̂ ju fo lē mi, tā mi ki, huso ju kan briṅ am lēf werán. So Džak am a ha ši flut, am a lo a ši ho, am a blās. Weni am a blās ēnmāl a ši ho, ši mā a hopo set. Weni am a blās nu a ši nēs, ši mā a hopo it fan di flu wandu. So Džak a sē a di man: ju ki dā. Də man a sē, jā, am kā ki di. Nu də man a sē a Džak: huwēl ju maṅkē̂ fo di flut da? Džak a sē am: mi nu kan frokó ju di flut sondu ju gi mi ēnhondut patakón fodimā mi ha fo lo werán a Ameriki, wapi sinu lo mā di flut sinu, dā fo kri ēn werán fodimā nit ēn gut leiki di da ju no sa fin hiso taltal. So di man *agree* mi Džak fo kōp də flut. Astu di juṅ man a kri di flut, am a lo a hus mi di. Weni di ko nu fo jit, ši wif kā du di jit alma bo di taful. Nu fo sinu set, am nē bo amself slā ši wif so ēn fosiku slā a ši kop, a slā am, gōi a gron: stēndōt. Nu am a nē ši flut nu fo briṅ ši wif lēf, leiki hoso am a ki Džak a du. Bot ši wif nu a kan ko lēf werán, fodimā am nu a wēt də plan, hoso Džak a lo werək. Am a slā ši mā, bot a ēn *trick* am a lo werək də man nu a wēt. So də man a bli kā mata ši wif kā kri amself bini ēn fosiku faian.

LXI.

Di a ha ēn mēnši mi ēn *bull*. Də *bull* a ha ēn gout kalbás a di pit fo am driṅ ši watu. Nu ēn mēnši a pasē̂ a di pit. Am a fin di kalbás. Am a nē di kalbás, driṅ watu it fan di. Weni am kabā̂ driṅ di watu, am a kēróm də kalbás abini ši houtu bak. Weni di *bull* ha ko nu fo driṅ ši watu a di pit, di kalbás no a wes da. Nu am a kri kwāt, am a krēw it sē: dídiōō̂ didiō̂ | dídiōō̂ didiō̂ | man man dídiō trō̂ | wē̂na rō̂litanda bárima! Di kalbás a krēw it bini di mēnši ši houtu bak: dídiōō̂ didiō̂ | dídiōō̂ didiō̂ | man man dídiō trō̂ | wē̂na rō̂litanda bárima! Di

bull a ko nu fin də kalbás. Am a *trample* di op, am a skop di op tē am a brē di fin fin fin. Am a sē, nu am no mańkḗ di kalbás, am mańkḗ di fuluk wa kā rapó di kalbás. Weni am a bli stān, am a krēw it werán: dídiṓṓ didiṓ! [etc.] Də serbét bini di mēnši houtu bak krēw it: dídiṓṓ didiṓ! [etc.] Weni də *bull* a ko, nu am a fin di serbét. Am a skē di op, am a ru di op mi ši horən tē am a ha di skē fin fin. Am sē, am no mańkḗ də serbét nu, am mańkḗ də eigəna fan də serbét. Də *bull* a stān da werán. Am a krēw it: dídiṓṓ didiṓ! [etc.] Də brōt bini də mēnši ši houtu bak krēw it; am sē də selbu siṅ wa di *bull* kā siṅ. Weni di *bull* ko, am a fin də brōt. Am a ru di, am a *trample* bo di, am a skop di op tē am a ha ēkērēn fin fin. Am a sē, am nə mańkḗ di brōt, am mańkḗ di eigəna fan də brōt. Dan də *bull* a bli da werán, am a krēw it: dídiṓṓ didiṓ! [etc.] Də houtu bak bo di mēnši ši kop a krēw it, kā siṅ də selbu siṅ wa də *bull* kā siṅ. Də *bull* a sē, am nə mańkḗ də houtu bak, am mańkḗ di eigəna fan də houtu bak. Dan də *bull* a bli da werán. Am a krēw it da werán siṅ ši siṅ. Weni am a kabā́, də nēstuk bo di mēnši ši kop a krēw it. Də *bull* weni am a ko fin di mēnši ši nēstuk, am a skē di skon skon. Am a sē, am no mańkḗ də nēstuk, am mańkḗ də eigəna fan də nēstuk. Am a bli da werán. Am a krēw it werán lo sē də selbu woʳd. Dan di mēnši ši hā bo ši kop a krēw it lo siṅ dəselbu woʳd wa də *bull* kā siṅ. Dan də *bull* a bli werán krēw it lo siṅ də selbə siṅ werán. Də mēnši ši saja a krēw it lo siṅ də seldu siṅ. Də *bull* a bli da werán. Am a krēw it. Də mēnši ši kapoto a anturt am. Də *bull* a ko. Am a fin di, am a skē di skon skon. Də *bull* a bli da werán. Am a krēw it. Də mēnši ši bos a anturt am. Weni di *bull* a ko, am a fin di, am a ru di fin fin. Am a sē, am no mańkḗ də mēnši ši bos, am mańkḗ də eigəna fan də bos. Weni am a kabá, am a krēw it werán. Də mēnši ši fróuple a anturt am. Weni də *bull* a fin di op, am a ru di alma op bini di buba. A di tit di mēnši kā fin ēn hou man. Di hou man a frāg am fo slāp mi am. Am a gi *consén'*. So bi di tit sinu a kabā́, weni di *bull* a krēw it werán, dan weni di man nu ši mánple a anturt am, bi di tit di *bull* a ko fo rak wapi am be, am a lo pek ēn watumelán was ši lif bini di. Dan am a his di gōi we a pat fo di *bull*. Də *bull* a bli. Am a ru di op, am a slā di op tē am a ha eke steki fan di fin fin. Dan am a lo ši pat. Am a lista di sāt fan di a gron. Ju kan fin də watumelán ēnēstə pat.

LXII.

Bru Anā́nši en Bru Tekoma sinu no ha sou gut fo jet, bot Bru Tekoma a wēt, hoso am a lo werək. Am a lo mā *bargain* mi di kiniṅ ši kui fo kri bini di kui ši bik. Dan am kan jet, nē alma wa am mańkḗ, *but* am no fo šini ši haʳt. Tekoma *agree* mi di kui, bot weni Anā́nši a fin it, Tekoma ha sougut an am no ha ēntēn, am frāg am hoso di bi, ju kan kri sougut an wa ēkē ple mi drāi, mi no kan fin ēkēgut fo mā klēn

bitji sop. Tekoma a sē am: mi sa sē ju, hoso ju fo du, *but* ju bi so lelik, sinu no kan bitróu ju nit ēngut. Anânši a sē: jā, ju kan bitrôu mi, mi sa bidrāg miself leik *a gentleman*. Tekoma a sē am: ko moruk twaləf i ko fin mi a sabán. Briṅ ko ju saku mi ju mes mi ju. Weni am a ko, di twē fan sinu a lo bini di kui ši bik. Tekoma a šiní al wa am a maṅkḗ; a kom it. Weni am a sē Anânši kri wa am ha fo kri fo kom it, Anânši a sē am: lo a hel, mi a wes dā afo ju. En Anānši a bli da šiní tē am a kap di kui ši haʳt *down*. Dan də kui a drep dōt. Astu di kui a drep dōt, nu am na kan kom it. Am ha fo bli da. Weni di kiniṅ a sti nu fo ko fel di kui, weni sinu a kabā fel də kui, sinu a kap di kui hopo. Ēkēgut a kēróm də derəm bini də zēwatu. Da Anânši ha kom it it fan di kui derəm a di tit. Dan am a sē də fuluk sinu wa a fel di kui: sinu mi fáred fo ko gōi kuikaka bo am; am a wes a zē lo was ši lif.

LXIII.

Bru *Lion* me Bru Kabritabok. Sinu a lo wandu. Bru *Lion* kā fin op me kabrita. Am maṅkḗ fo jet Bru Kabritabok. Bot am na wet Bru Kabritabok a wes džis so wis a am. Fodima Kabritabok wet, Bru *Lion* maṅkḗ fo jet am, am baṅ Bru *Lion*. Bru *Lion* baṅ am oka. Bot Bru Kabritabok a ha bitji me *pluck* dan Bru *Lion*. So am a me manman a Bru *Lion*. Bru *Lion* a ha ēn tamarín. Am a lo sla ši taməarín. Bru Kabritabok a sē a Bru *Lion:* Bju, mi diṅ, mi kan slā di tamarín da betu a ju! Bru *Lion* gi Bru Kabritābok di tamarín. Weni Bru Kabritabok kri di tamarín, am a slā bo di tamarín: *yesterday I killed fifty, to-day I only see ten!* Weni Bru *Lion* a ho di da, am a sti ēn fan ši kin fo lo ki hoso fè ši mā a wes. Di kin a lo ši pat, am nu a drāi. Weni Bru Kabritabok a ki, di ēn a lo am nu a drāi, am sē, slā bo di tamarín werán: *yesterday I killed fifty, to-day I only see nine!* Bru *Lion* a sti ēn fan ši kin werán. Di kin a lo, nu a drāi ko werán a Bru *Lion*. Weni Kabritabok a ki di, am a slā bo ši taməarín werán sē: *yesterday I killed fifty, to-day I see only eight!* Bru *Lion* a sti ēn fan ši kin abiti werán. Ši kin na drāi werán taltal. Nu Bru Kabritabok, weni am a ki sinu lo lo, am a sē slā ši tamarín: *yesterday I killed fifty, to-day I only see seven!* Weni Bru *Lion* a ho alma di gut da, am a sti ēn fan di kin abiti werán. Di kin a lo ši pat, am no a drāi werán a Bru *Lion*. Weni Bru Kabritabok a ki sinu lo lo a di sot fan maní, am a slā bo ši tamarín werán sē: *yesterday I killed fifty, to-day I only see six!* Bru *Lion* a sti ēn fan ši kin abit werán. Di kin nu a drāi bak a ši tā taltal. Bru Kabritabok a slā bo ši tamarín weran, sē: *yesterday I killed fifty, to-day I only see five!* Bru *Lion* a sti ēn fan ši kin abiti werán. Di kin no a drāi *back* a am. Bru Kabritabok a sla bo ši tamarín werán lo sē: *yesterday I killed fifty, to-day I only see four!* Bru *Lion* a sti ēn fan ši kin abit werán. Də kin a lo, no a ko a am taltal. Bru Kabritabok a sla bo ši tamarín, a sē: gistu mi kā mata *fifty*, fandā mi džis kā ki dri!

Bru *Lion* a sti en abit werán. Weni Bru Kabritabok a ki di, am a slā bo ši tamarin werán, lo sē: gistu mi kā mata *fifty*, fandā́ mi džis kā ki twē! Bru *Lion* a sti abit ēnandu. Nu weni Bru Kabritabok a ki, Bru *Lion* alḗ a lista da abini di hus, am a slā bo ši gumbe werán, sē: *yesterday I killed fifty, to-day I just see one!* Dan Bru *Lion* a flig dē də doʳ, a lo ši pat. Bru Kabritabok a nē di tamarin, a los di astu ši rigi. Dan Kabritabok a lo ši pat. Bru *Lion* a nē bus, nu a kan ko a ši hus. Dri dag astuwod Bru *Lion* a sti ēn fa ši kin fo ki as Bru Kabritabok kā lo we fandā. Weni di kin a rak halfwḗ a pat, wapi am kan ki di hus, am a ki ēn puši bo di hus lo was ši gesḗ. Am a drāi *back* a ši tā. Am a sē a ši tai: Bru Kabritabok a sē, as ons ko da a di hus, am sa jet ekeren fan sinu skon skon. Bru *Lion* kri skam fan ši hus. Am ha fo bli da abit, it fān ši hus ondu ēn grōt stēn tē ēn *certain* tit. Weni am a kom it ēn dak werán, lo wandu, am a fin it Bru Kabritabok. Am a sē Kabritabok: ho, Bju, wa ju lo du hi? Kabritabok a bigín fo skop op bo ēn grōt stēn lo drāi ron. So am a sē am, am lo jet di stēn da. En weni am kabā́ jet də stēn, am lo lo jet am alma.

LXIV.

Bru *Lion* mańkḗ fo jet ēn kabrita. Bru Hon a lo pasó di kabrita, fodima di twē fan sinu a hotú fan ēn eigəna. So də hon a lo pasó də kabrita fo Bru *Lion* nit fo fań am fo krig fo jet. Weni Bru Hon bli aastu, sti Bru Kabrita afó, Bru Kabrita kurí ēn *distance* af, dan krēw it a hon, frāg am as am kan bli da stan fo wak am. Bru Hon a sē am: nēn, lopán, lopán! Bot am na wel lo gou gənú. So weni Bru Hon *start* fo slā kurí, am kan kri we fan Bru *Lion*, bot am wēt, Kabrita nu a kan kri we tal it fa am. So weni Bru Hon mes kā kri wapi Kabrita bi, am rup it astu am werán, sē am: nu bli da stān, lopán, lopán! Bru Kabrita kurí ēn andu *distance* weran, bli da stān werán lo wak bo Bru Hon tē Bru Hon kā kri desbi a am. So Bru *Lion* lo ko alma di tit fo ki wa *chance* am kan kri bo Bru Kabrita. Bot Bru Hon am nu *bother much* met, fodima am bań Bru Hon bit am. So weni Bru Hon kri desbi Kabrita weran, am rup it a am, sē am: lopán, lopán, no wak bo mi, fegete fo ma ju *escape*, fodima Bru *Lion* mańkḗ fo fań ju fo jet. Weni Bru Kabrita a ho, Hon a sē so, am a slā kurí tē weni am a kri a ši eigəna hekən. Weni Kabrita a lo lo abini di hekən, Bru *Lion* a *stretch* ši han, fas Bru Kabrita ši futu fo hāl am *back* a am. Kabrita a sē am, am dih, am mi so wis, a am kā fas ši mestu hekənpos, diń sē a ši fut am kā fas. Dan Bru *Lion* a lista di Kabrita ši fut.

LXV.

Anā́nši lo a ši skóntā plantai lo tre ši jet. Weni am a lo tre ši skóntā jet, weni ši skóntā ko, am nōit a kan fań am a ši plantai. Nu Anā́nši

a trou a ēn kabrita, ši nām Šanan. Nu weni Tekoma a lo di dak, am a fin huvēl jet sinu a tre it fan ši plantai, am a wes obu so kwāt. Nu am a faṅ də pat fo lo kik it as am kan fin sinu. Nu Anā́nši a wēt, Tekoma a lo suk fo sinu. Am a ko medl fan də pat. Am a *dig* ēn guṅgu gat fo di twē fan sinu fo lo abini. Weni Tekoma a faṅ də pat lo lo, ši fut a slā bo Šanan ši horən. Am a wes so kwāt, am nu a stop fo ki wa kā giskit, wa slā ši futu. Weni am a lo wapi am diṅ am sa kan fin Tekoma me Šanan, am no a fin sinu da. So am a drāi *back*. Weni am a lo drāi də seldə ple werán, am a slā ši futu da werán. Dan am a nē ši kapmes fo kap it də stomp wa lo slā ši futu də twē māl. Nu a di tit da, weni am lo kap bo də stomp, Anā́nši ši wif a sē am, am lo krēw it fodima am nu kan fodrā́ də pin. Anā́nši a sē am: nēn, toṅ kan *bear* it, toṅ kan *bear* it! Šanan a sē am werán, am lo krēw it. Toṅ kan *bear*, toṅ kan *bear* it! So a di tit Anā́nši a mā ēnandə gat ondə gron wapi am fo slā kuri fo Bru Tekoma nu a kan krig am. Nu weni də pin a nē Šanan a di sot fan maní, am a krēw it. Dan Tekoma a *dig* tē am kan kri Šanan abit. Am a nē am, lo dē a hus me am, lo fel am tā fo am jet. Dan Anā́nši am a flig dē ši bákdō ondə gron, wa am a mā fo am kuri.

LXVI.

Tekoma astuwod ko dōt. Dan nu Anā́nši am ha fo lo grāf me ši skóntā. Am a mā ēn *bargain* me Kakatés. Kakatés a sē am fo gi am ēn duksak fligi. Kakatés fo kri bo ēn grōt bōm. Dan weni sinu lo du sak nē di *corpse* a di gat, dan am sa tumbl amsél oka kini di gat, lo sē: jā, am fo grāf me ši skóntā. So Kakatés fo bli bo di bōm, anturt am weni di fuluk sinu alma lo siṅ, fo krēw it, sē: nēn, di lēf nu kan grāf me di dōt! Dan am sa sē; jā, ju kā ho, wa də here abobo kā sē: də lēf nu fo grāf me di dōt. Dan weni sinu lo du am bini di graf, am bin da lo krēw it: jā, am maṅké fo grāf mi ši skóntā. Bot də kakatés alma di tit bi bo di bōm lo krēw it sē: də lēf nu kan grāf mi di dōt! So Anā́nši a lista ši skóntā, alē ha fo lo grāf da. Am sē, am mi ṓbusari am nu kan grāf me ši skóntā; fodima ši skóntā kā dōt, am a kan zwel dōt, grāf me am oka. Bot sinu ha fo tu di gat me ši skóntā alḗ.

LXVII.

Tekoma a ha ēn stiki blā fo kap. Am a kri Anā́nši, ši skonkin, fo ko help am. Nu weni Anā́nši a ko a Tekoma ši hus, Tekoma a lo kōp frokós fo lista a hus fo weni sinu ko fan werək fo sin jet. Ēn fosiku kitl pupa am a kōk di, du di nē fo lista di kout, dan di sa wes frāi weni sinu sak nē. So dan sinu kan jet leiki sinu wel. Nu weni sinu a lo bo də bergi, Anā́nši a nē ēn gobi, a du ēn gat a di, a haṅ di bo ēn bōm. Nu weni də win blās abini di gobi, di *song* fan di gobi mā: bûûûû!

Am anturt: jâââåi! Weni Tekoma frāg am wa kā giskit, am sē a am, sin͑u kā rup am fo ko dōp kin. Tekoma a sē a am: jā, fodima ju ha fo lo amolê nu fo dōp kin, so ju fo lo gou fo drāi *back* a ju werək. So Anấnši am a sak nē, a lo dē astu di kitl mi pupa, lo jet. Weni am a lo ko, am a jit di pupa. Weni am a drāi lo a bergi werán, Tekoma a frāg am: hoso di kin nām? Am a sē: hiⁿ, Bju, di kin ha ēn *curious* nām! Am sē, də kin nām „Ēstubigín". Dan sinu a werək werán. Weni ši bik a bigín fo slak, am a anturt di gobi werán. So am a sak nē werán. Am a jit bo di pupa werán tē am a kā ful ši bik. Dan am a lo fin Tekoma abobo. Tekoma a frāg am: Bju, hoso di kin nām? Am a sē a Tekoma: hiⁿ, Bju, di kin ši nām „Midlwe". Dan am a bigín fo werək werán. Weni am werək tē ši bik bigín fo slak werán, am a anturt də gubi werán. Dan Tekoma a sē a am: ho, Bju, ju dē ha fo sak amolê fo lo dōp kin, ju fo ha muši kin fo lo dōp. Am a sē: ja! So am ha fo sak nē fo lo dōp kin werán. Nu weni am a sak nē, am a lo a di pupa werán. Am a jet ši bik ful werán. Weni am a drāi lo fin Tekoma, Tekoma a frāg am: hoso di kin nām? Ham a sē a Tekoma: di kin nām „Haləf mi haləf". Nu am a kap werán tē ši bik a lo slak werán. Dan am a ha fo sak nē werán. Weni am a sak nē, am a lo astu di pupa werán. Am a jet nu tē am a kabấ di hēlə ketl pupa. Nu a lista enestu taltal weni Tekoma a sak nē. Nu weni am kā klim abobo fo lo fin Tekoma a werək, Tekoma a frāg am: Bju, hoso di kin nām? Am a ānturt, am sē: hm, Bju, di kin nām „*Finish*". So sinu a wes da lo werək tē weni di win a blās a di gobi. Nu am a wet, di pupa nu a kā kabấ. Am a rup it, sē: mi nu ko enestu ple fodima mi nu kan lista mi werək fo sak nē ēkē tit, jen nu wel bitấl mi.

LXVIII.

Di a ha ēn *set* fan jun͑ man a wandu man͑kandu. Weni di a ko astumenda tit, weni di son a kā mes fal fo lo obu di bergi, di man a ris. Dan sinu a lo wandu a pat tesən ēn pit. Nu sinu a ki də *reflection* fan di mān abini di pit a di watu. Nu sinu a sē, weni sinu a ki abini di pit, sinu a ki di mān da a di pit. Sinu a sē ēn mi di andu: kontrí, jen ki ēn haləf *cheese*. So dri fan sinu a tre sin du ku fo lohalá di haləf *cheese* ko abobo. Weni sinu a lo *down* a di watu lo suk fo di haləf *cheese*, sinu nu a kan fin di. Weni sinu a drāi ko abobo werán, sinu a ki di haləf *cheese* a watu werán. Sinu a lo bini di watu werán. Sinu a suk. Sinu nu a kan fin di tal abini di watu. Sinu a din͑, di a wes ēn haləf *cheese* bi nabini di pit, bot sinu nu a waitá frāi a hēwun fo ki di mān a bin da lo skin. So sinu a suk. Sinu nu a kan fin di taltal. Sinu a ha fo lista di bli.

LXIX.

Bju Anấnši am a mā *bargain* me Bru Fergi. Di twe fa sinu *agree* fo ki widi kan *bear* me *heat* abini ēn ovn. Nu Anấnši, weni di ovən a

džis bigín fo ko bitji werəm, a sē: Bju, mi lo lo abini. Weni mi sē ju: hogo drāi joia, ju fo tre mi abit. So weni mi kā kom it, weni ju sē mi: hogo kā drāi jaia, dan mi sa tre ju abit. So nu weni Anā́nši a lo abini di ovən fo am, a sē Bru Fergi: Bju, hogo drāi joia. Bru Fergi a nē am abít. Weni Bru Anā́nši a kom it, nu am a du Bru Fergi abini. Weni am a du Bru Fergi abini, nu am lo du houtu bo Bru Fergi. Weni Bru Fergi kā fin di gut lo ko mē a mē hēt, am sē a Bru Anā́nsi: Bju, hogo drāi joia. Anā́nši mā leiki nu kā hōr am. Weni Bru Fergi kā fin, alma di hā it fa ši fel a lo bran, am sē: Bju Anā́nši, hogo drāi joia. Am a anturt am sē: ju mon sa drāi joia oka! Am a du houtu bo Bru Fergi, a ha Bru Fergi wel kā bran fo am jet.

LXX.

Di hunduhān mi Bru Kalkún mi Bru Patpat. Di twē fan sinu a mā ēn *bargain* fo slā hunduhān fodimā sinu sē, weni di frou gōi it di jet gi sinu, hunduhān mi so rēbən, am pik op alma fan di jet gou gou. Sinu nu kan kri muši fan di jet. So kalkún a sē a hunduhān, am mi atəvēl groma. So kalkun me patpat a mā ēn plat fo slā hunduhān. Di frufru, weni di jet a gōi a gron fo sinu jet, weni sinu a kabā́ jet, kalkun a bigín fo pik hunduhān gera. Patpat a bli aastu listā kalkún pik hunduhān gera fo. Dan weni sinu a bigín fo fegete, dan patpat sa ko abini. Dan sinu bigín fo pik ēn mit di andu gera. Hunduhan a sē a kalkún, jā, am rol a baba. Kalkún a sē am, am jet kaka. Am sē, patpat was ši lif bini watu. Di twē fan sinu a gera maṅkandu tē sinu a bigín fo fegete. Dan patpat a ko abini. Weni hunduhān a flig bo patpat, patpat a sē: jā, a di da mi maṅkē, mi lo wis ju nu, mi kan sla ju. Fodima ju jet atəvēl gou, ons nu kan kri gənú fo ons jet. Weni sinu a bigín fo fegete, patpat a kri bo hunduhān, a nē ši nek, a du di ondu ši flegn. Dan hunduhān, weni am fal, patpat a ha ši nek ondu ši flegn, maṅkē fo brē ši nek. Da am a krēw it. Dan patpat nu a wel los am tē weni am a brē hunduhān ši nek. Weni kalkún a ki, hunduhān mi na gron lo rutl da, am a sē: jā, nu ons sa kri jet fo ons jet. A di tit hunduhān kā lei da a gron stēndōt.

LXXI.

Di a ha wes ēn man. Ši nām a wes Santiā́na. En ēnandu a wes Marṓni. Santiā́na a ha stibu bot Marṓni nu a ha enestu. So ši ple a faṅ a fi. So weni Santiana a sak nē, am a ki di fi, am a sē a Marón fo lista di hou ple bran. Santiana am a ha stibu. Am a kōp ēn *rocking-stul* mi ēn *silk sofa-coat* [1]). So am a gōi ēn fut obu di andu, am a sit

[1]) Het toppunt van weelde.

nē, am a sē a ši šolát sinu fo lista di hou hus bran. So am a bli da, am a skop ši rektə fut tē ši rektə fut a fal [1]).

LXXII.

Bru Anã́nši am a ha ēn guṅgu pampí. Am a lo wandu obra obra fo lo sē di folok sinu, kiniṅ kā sti am fo sē di folok sinu: fekán lo ko! Dan Tekoma oka am a fin fo sē, am fo lo sē alma ši fuluk sinu: fekán lo ko, fekán lo ko! Dan am a ha fo nē sinu fo bin a ēn guṅgu bōm fo di wen no wāi sinu a bus. So Tekoma a sē am, am ha fo bin am oka a ēn guṅgu bom fodima weni fekán ko, am blās ši hus we, am bi da a di bōm kā bin sondu di bōm alma lo me am. So Anã́nši a bin Tekomā a di bōm. Dan am a nē ēn kawet, am a slā Tekoma mi di kawet tē Got sē di gənú. Weni Tekoma a lo kri di slā, am a sē am: šo [2]), Bju, šo! Anã́nši a anturt am: wapi di hei [3]) ju kā ho kiniṅ ha nēgu lo slā, nēgu kan še a kiniṅ: šo? So astu am a kabã́ slā am *to* am *satisfaction*, ām a lista am da bin ā di bōm. Astu Anã́nši a lo ši pat, Bru *Rabbit* a lo pasẽ́. Tekoma a frāg am fo los am. So Bru *Rabbit* a los Tekoma. So Bru Tekoma a lo mi *Rabbit* a ši hus. Am a gi Bru *Rabbit* jet. Am jet. Weni Bru *Rabbit* a kā kabã́ ši jet, am a lo ši pat. Bru Anã́nši a di tit am nu wēt, huso fo drāi ko a ši hus fodima am baṅ, Tekoma lo faṅ am fo slā werán. Bot Bru Tekoma na kan faṅ am fodima am a wes so wis am na kan krig am. Bru Tekoma a sē a *Rabbit*, as am kan kri am, am fo ki as am kan kri Bru Anã́nši fo am fo bin. Bru *Rabbit* a mā *bargain* mi Bru Kabritabok fo help am fo faṅ Bru Anã́nši. Bot Kabritabok a baṅ Anã́nši fodima am a baṅ, Anã́nši mata am fo jet. Bot Bru *Rabbit* nā a baṅ am taltal. Bru *Rabbit* alẽ́ na kan kri am. Weni Bru *Rabbit* ki Anã́nši lo ko, Anã́nši kuri lo bo ēn guṅgu bōm. Am ha bini ši sak pẽ́pu. Am kou di, am bli do di bōm, am gōi di abini Bru *Rabbit* ši hogo. So weni di bran Bru *Rabbit*, Bru *Rabbit* ha fo bli da fo fegete fo kri ši hogo klā. Bru Anã́nši lo dē bo ēnandə bōm fo lo ši pat. Am sak nē lo dē. So weni Bru *Rabbit* kā kri ši hogo klā it fan di pẽ́pu, weni am a kik it fo Bru Anã́nši, Anã́nši kā lo ši pat. So am nu kan sē, wāpi am kā lo. So Bru *Rabbit* drāi lo werán a ši hus.

LXXIII.

Di kiniṅ a ha ēn pit fo *dig*. Am a sē a Bru Tekoma, am maṅkẽ́ am *dig* di pit fo am fodima di andu pit wa am ha am no kan kri watu fo gi ši kui sinu. So Tekoma a sē am jā, a frāg am: nu wapi ju lo *dig* di pit? Wapi am a wis Tekoma fo *dig* di pit, Tekoma a sē am: mi na diṅ, di watu da sa wēs frāi. Am a sē a Tekoma: jā! So Tekoma a *debate*

[1]) Een uiting van 's mans onverschilligheid.

[2]) So [vgl. ndl. zoo in den zin van „genoeg"].

[3]) Hel.

me am. So Tekōma a sē, jā, am sa *dig* di. Di kiniṅ a sē am, as am kan *dig* di pit tē am briṅ watu, am sa gi am ēn kui me kalfi me ēnhondərt patakón brōt me ēnhondərt patakon stibu. So Tekoma a kri Bru Anấnši di twē fan sinu fo lo *dig* di pit. Sinu a *dig* di pit ēn wēk fa Mānda tē Sấtəda. Sấtəda twāləf i sinu a briṅ watu ko. Weni sinu a briṅ di watu ko, di watu a lo *flow* bini di pit. Dan Tekoma a lo briṅ di kiniṅ fo ko ki. Weni di kiniṅ a ko, di kiniṅ a sē: jā, di da mi frāi! Bot weni sinu a kabấ, sinu nu a pruf də watu. Weni sinu ā briṅ di kui sinu fo ko gi watu, sinu fin, di kui sinu no wel driṅ di watu. Kiniṅ a sē, am no wēt wa kā giskit di watu. Am a sti lo rup Tekoma. Weni Tekoma ā lo a di pit, weni am a pruf di watu, am a fin di watu mi bitu me sout. So am a ful ēn *bottle*, drā di a di kiniṅ fo lo pruf di watu. So weni di kiniṅ a pruf di watu, am a sē: jā, adima di kui sinu no wēl driṅ di watu. Bot Tekoma di na a wēs fa am fout. So di kiniṅ a ha fo bətấl am wa sinu a *bargain* fa. Astu di kiniṅ ā bətấl Tekoma, Tekoma a bətấl Anấnši. Dan sinu ha fo lo *dig* ēnandu pit. Nu di kiniṅ a frā Tekoma, wapi am diṅ di watu sa wēs frāi. Weni Tekoma a wis am, wapi di watu sa wēs frāi, am a sē a Tekoma, am no diṅ. Tekoma sē am: jā! So am a se Tekoma, as di watu mi frāi, am sa bətấl am mē a wa am a gi am di ēstu māl. Nu weni sinu a lo ma sin *bargain* fo di andu pit, di twē fan sinu, Anấnši na a wes da. Di kiniṅ a sē am, am sa gi am twē kui mi ēn patakón brōt werán mi twēhondərt patakón. As am kan briṅ frāi watu ko, dan am no sa lista Anấnši wēt huwēl am kri. Am sa gi di a am betji betji fodima weni a gi di a am, Anấnši lo a ši hus weni am no bi da lo dif am. So Tekoma a sē di kiniṅ: jā. Wēni am ko a am, am sa nē džis wa am maṅkẽ, so am sa lista di andu a am. So weni sinu a bigín werán fo *dig* di andə pit, di watu weni sinu a kri a di *bottom* a wes džis leiki regnwatu. Di spriṅ sinu fan di pit a lo gōi watu leiki weni regn lo fal a di *spout*[1]) bo di hus. Weni di kiniṅ a sak nē fo ko ki a di pit, am a ki di watu. Am sē: jā, ju a ēn wis man, jā, di da mi alma ret. So sinu kabấ *dig* di pit. Sinu a drāi a sin hus. Anấnši a frā Tekoma huwēl di kiniṅ ha sē am lo bitấl am fō di andu pit. So Tekoma a sē am džis half fan wa sinu a kri fa. Am na sē am di hḗlə. So weni Tekoma a lo a kiniṅ, di kiniṅ a džis gi am di haləf, am a hou di andu haləf *back*. So Tekoma mi Anấnši a ko pati wa sinu a kri. Weni sinu a mata di kui, Tekoma a gi Anấnši di haləf fan di kui, am a nē di andə haləf. Am a gi am haləf fan di brōt, am a nē di andu haləf. Di stibu wa sinu a kri, am ā gi am di haləf, am a nē di andu haləf. Dan Tekoma a frāg am, as am me plesi fan di. Am a sē: jā, fodima am na wēt wapi am a lo fo lo werək fo ēn man fo gi am di. So Tekoma a sē am pasố, wa am kā du a ši hus, no astu am lo, am drāi *back* fo ko dif di werấn. So am a sē: nēn, Bju; en di da a di seldə gut am a du astuwud. So weni Tekoma a fin am, am a sē am: jā, Bju, a

[1]) En het [water uit de welput] spoot [d.i. kwam in stralen neer].

so ju kā du mi werán! Am a sē, am a ko da a ši hus, am nu a fin am da, am a ko fo frāg am ēn klēn gut fo am jit fodima alma wa am kā drā a hus dri mi fi dag mi klēn kriól sinu mi ši mā kā bli da kā stam kā mos di. Nu am kā ko a hus nit ēn gut fo du a ši mon. So a di da am a ko a am fo ki, as am ha ēn gut da fo jet. So am na a fin am. Am a hopo di do, am a lo abini, am a fin brōt mi di kōkflēs wa am a listā, am a nē də mes, am a šiní ēn džonk fan də flēs en am a nē də brōt oka en am a set da a di do en blí da, am a jet ēkē steki da. As am a ko gou, am sa kā fin am da, fodima am wēt, as am a fin am da, am a frāg am, wa am a nē fo jet, tomés am sa kā gi am mē a di da. So Tekoma na a sē am enestu gut. So Tekoma a sē: jā, di māl mi ki, ju na wes glos fo nē di hēlē, fodima ju wēt, mi ha fo jet oka. A di twē fa o^{n}s kā werək maṅkandu wa mi kā kri, ju kā ki, mi a pati di afo ju haləf mi haləf. So ju no kan sē, mi kā nē mē a wa mi kā gi ju. So am a sē: nēn.

LXXIV.

Di kiniṅ a ha ēn batita-stik, a frā Tekoma, as am kan lo fo ko tre it di batita fo sinu bədərəf. Nu Tekoma a sē am: jā, am sa ko fo tre sinu abit. Tekoma a sē a Bru Anắnši, am maṅkḗ am mānda frufru. Am fo ko a ši hus. Dan di twē fan sinu sa lo maṅkandu. Weni Anắnši a ko, am a ko ēl fru. Tekoma a gi am kofi me brōt. Am a set nē, am a jet fo sinu lo a kiniṅ. Weni sinu a kri a di kiniṅ, di kiniṅ a sē a Tekoma, wapi sinu fo lo *dig* di batita. So Tekoma a lo a *cellar* fo lo kri twē hou, bot weni am a kri a di batita-stik, am a ki, wa fa ēn guṅgu batita-stik, am ha fo lo kri twē mē man fo fegete fo kri di batita abit. So dan am a drāi *back* a di kiniṅ. Am a sē di kiniṅ, a am me Anắnši alḗ lo tre di batita, bot am ha fo kri twē mē man fo di batita sinu bədərəf. Di kiniṅ a sē am, nēn, am fo nē ši tit fo tre di batita, fodima as andə fuluk wēt, sinu sa ko mi sin kanó a duṅku lo tre di batita lo frukṓ. So am nu fo sē enestə fuluk, di twe fan sinu dan fo fegete fo kri di abit. Bot weni sinu lo *dig* di batita, sinu fo kōk wapi sinu lo werək, fodima as sinu mi huṅgu, sinu no kan werək. So weni sinu a bəgin fo *dig*, Tekoma a *start* af Anắnši fo kōk batita. Weni di batita a kōk, dan Anắnši a sē am: batita kā kōk. So Tekoma a sti Anắnši a di kiniṅ sē, am kā kōk batita, am fo sti sougut lista am jet mi di batita. So di kiniṅ a rapṓ ēn half kwati kui gi am fo ko gi Tekoma wapi sinu lo werək fo jet mi di batita. So dan weni am a rak, Tekoma a hāl af it fan di werək. Di twē fan sinu a lo ondə di bōm lo jet. Dan weni sinu a lo jet, di kiniṅ ha sak nē briṅ ko fo sinu ēn *bottle* sopi. Dan sinu a sē am muši danki fodima weni ēn man lo werək, am kan hāl af nē ši jet, am ka jet kabắ, am ful fo nē ēn klēn gut wa mi betji sterək a watu. Dan di kiniṅ a anturt am sē: jā, mi wet dí, fodima mi kā briṅ di ko. Dan weni sinu a kabắ jet, sinu a nē ēn gut

fo driṅ, sinu a res sinu sel tē weni di a ko tit fo sinu bigín fo werək. Sinu a lo a sinu werək werán. Dan sinu a werək tē sinu a hāl af it fan sinu werk. Sinu a du di batita sinu alma a ēn hōp tē dəsándədák. Dan də kiniṅ a sti noli me ēn burika fo ko rapó di batita wa sinu a *dig* di dak. Dan sinu a bigín fo *dig* werán. Sinu a *dig* tē sinu a kabā̂ fo *dig* di ple. Dan di kiniṅ am a kri di batita sinu. Am a sti sinu a *market* fo lo frukó. Di lāstu dak sinu a lo *dig*, di kiniṅ a sē a Tekoma, di dak, batita wa sinu lo *dig*, am nu fo sti di a hus, am fo du di a hōp fo pati di fo di twē fan sinu. Tekoma a kri ēn haləf ton fo lo mēt di batita sinu weni sinu kabā̂ *dig*. Dan di dak Frida-astumenda, weni sinu a kā kabā̂, sinu a du alma di batita sinu a hōp. Dan am me Anā̂nši a ko di Satəda-frufru. Sinu a mēt it di batita sinu. Ēkē man a kri dri ton batita. So sinu a lo a hus mi di. Sinu a kōk, sinu a jēt. Di kiniṅ a gi sinu ēn kui fo pati fo di twē fan sinu fo sinu jet mi sin batita. Dan Anā̂nši me Tekoma a sē di kiniṅ muši daṅki. Di kiniṅ a sē a Tekoma: mi ha ēnandə ple mi batita. Weni mi sti fo rup ju, ju fo ko kik it fo di batita sinu fo mi. Am a sē: jā, mi sa ko, mi no sal lista ju *labour* a gron fo lo bədərəf, mi sa ko tre di it fa di gron fo ju.

LXXV.

Di kiniṅ a ha ēn suku-stik. Am a sē a Tekoma, am maṅkē ši suku fo kap wapi am lo kri ēn man fo mā fi ondu də kētəl sinu fo mā suku. Tekoma a anturt a am, Anā̂nši kan mā fi. So am nu wēt huwēl am sa *charge* am fo mā fi fo nēm af də *crop*. So am a sē, am ha fo lo a Anā̂nši fo lo sē am, fo am ho, wa am sē. So weni am a lo a Anā̂nši, Anā̂nši a sē am, jā, am sa mā fi, bot dan, weni am kabā̂ nēm af də *crop*, di kiniṅ ha fo gi am feiftik patakón mi twē ton suku fodima am ha ēn guṅgu *crop* da fo tre. So Tekoma a ko a kiniṅ, am a sē di kiniṅ. Di kiniṅ a sē a Tekoma, jā, am sa gi am di da, fodima a ēn swē *crop* bi nabo di lan. So Tekoma di Mānda-frufru a kri muši fuluk fo ko kap suku. Weni am a lo sē di fuluk sinu, sin a sē, jā, sinu sa ko di andu wēk. So di wēk am a wēs da, am a skon op di kopu ši hus fo hou di a o'du weni sinu bigín fo mula. Dan di Mānda-frufru sinu a bigín fo kap. Sinu a kap suku. Sinu a briṅ di ko a mula, ko mula di. Dan weni sinu a kabā̂ mula di wēk sinu a kōk di suku. Weni sinu a tre di, sinu a gōi di bini di ton, sinu a du di bini di *curin'*-hus fo alma di malaši kuri it fan di. Di andu wēk sinu a kap werán, sinu a du diseldə gut. Dan də fəlḗgən wēk sinu a stop betji fo lista sin mogā̂s drōk. Dan sinu a bli tu op alma di suku sinu wa sinu a gōi a ton fo ma *rhum* fo di fəlḗgən wēk. Weni sinu a kabā̂, dan sinu a bigín fo kap werán. Sinu a kap twē wēk han kuri. Dan sinu a stop fo sti di ēstu suku nu wa sinu a kap fo, a māk it fo sinu kri ple fo du di andu wa mi naastu werán. Weni sinu a kabā̂ frukó alma, dan sinu a bigín fo kap werán tē sinu a kri di *crop* it fan sin han. Weni sinu a kabā̂ di *crop* skonskon, dan di

kiniṅ a rup Tekoma mi Anấnši di twē fan sinu maṅkandu. Am a frāg Tekoma, wa am maṅkē̃ nu fo di *crop*. Tekoma a sē am, am fo gi am nu fo di *crop* twē ton suku mi twaləf patakón mi ēn kui. Dan as am diṅ a am sel, am kan gi am ēn gut obu di, as am nu *overcharge* am, di kiniṅ a sē am, jā, fodima wa am kā sē am fo gi am, di werək a mē a di da. So di kiniṅ a gi am ēnhondərt patakón fo ši tit mi di twē ton suku mi ši kui. Dan am a sē am, ši stibu am kan nē ēn *part* fan di fo lo kōp ši jit tē weni am maṅkē̃ am werán. So am a du dži̇s leiki hoso di kiniṅ a sē am. Am mi Anấnši sinu a kri sin bitấl, sinu a lo a hus mi wa sinu a kri fan di kiniṅ.

LXXVI.

Ananši en Tekoma sinu a lo it. Di twē fan sinu a lo a ēn hus fo lo fri ēn mēnši fo trou. Di a ha twē mēnši. Anấnši a lo fri di ēn, Tekoma a lo fri di andu. Nu weni Tekoma nu bin da, Anấnši lotē am a sē di mēnši sinu: jā, Tekoma a ši tā rikabai. Nu weni Tekoma a lo, di mēnši sinu a sē Tekoma fan di. Weni Tekoma a drāi, am a lo a Anấnši lo frāg am huso am kan lo sē di mēnši sinu, am a wēs ši tā frāi rikabai. Anấnši a sē am, jā, a lik, am nu a sē sinu ēn woʳt leiki di da. Tekoma a sē am, as am nə a prāt di woʳt da sē sinu, sinu nu a kan sē so. Anấnši a sē a Tekoma, as am maṅkē̃ fo ho də wārgēt, am fo ko lo da tā sinu sē də wort fo ši hogo. Weni Tekoma a mā klā di andu astumēnda, Anấnši a nē hēlē hōp me blā mi hou duku, kā wul op ši futu, sē, am mi ful me pin, am nu kan lo. Tekoma a sē am, jā, am mut fo lo fo ho di wārgēt fan di gut. Nu Anấnši a sē, am nu kan lo. As am kan drāg am lo, dan am sa wēs *able* fo lo. Nu Tekoma a sē a am: jā, am sa drāg am lo. Di dak weni am kri klā fo lo, dan am kan ko. Astu am a kri klā, am a lo a Anấnši ši hus nu fo am drāg am. Anấnši a sē: Bju, ju wēt di klēn gut, wa sinu rup di salduku, tā mi du di bo ju. Tekoma a sē: jā, ēnəstə gut for də wārgēt. Am a sē am werán: ju wēt di klēn gut wa sinu rup di sal? Am a sē: jā. Am a sē: lista mi du di bo ju. Weni am a du də sal bo am, am sē: ki di klēn gut hiso wa sinu ha fo du ondu ju stet. Am a sē: jā, ēnəstə gut fo di wārgēt. Am a sē a am: ki di klēn gut wa lo ondu ju bik fo hou di sal *steady*. Am a sē: jā, ēnəstə gut fo di wārgēt. Dan astu am a kabấ fo *gird* am, am a sē: ju wēt di klēn gut wa sinu du a ju mon? Am a sē: jā, sinu rup di bit. Am a sē: jā, tā mi du di a ju mọn. Am a sē: jā, ēnəstə gut for di wārgēt. Weni am a kabấ du di bit bini ši mon, am a sē: ju wēt di klēn gut wa sinu rup di honta, di da fo hou də fligi sinu it fa mi fut. Am a sē: jā, ēnəstə gut for di wārgēt. Nu weni Anấnši a kri bo Tekoma, am a lo lo sudži sudži me am. Am a sē am, am nu fo lo hart fodima am mi ful mi pin. Weni am a kri nu wapi di mēnši sinu a kan kik am, dan am a du di honta mi di spôr bini Tekoma, am mā am galóp. Dan am a krew it sē: jā, mēnši, wa mi a sē ju, mi no a sē ju, Tekoma a

wēs mi tā bes rikabai? So weni am a rak, am a *fasten* Tekoma da a di bōm. Am a lo abini di hus fo lo prāt mi di mēnši sinu. Tekoma a brē di tou, am a lo dē a bus lo skit di sal da. Am ha fo wandu ko a hus werán.

LXXVII.

Di a ha ēn kiniṅ. Am a hou ēn dans. Di a ha dri šiši lo ko a di dans. Sin mā a dōt, lista di dri fan sinu. Di lāstə ēn a wēs ēn fēri. Di twē grōtō sinu na wel ki astu di andə šiši frāi. Weni di tit ko fo sinu dans, sinu du am a ōbn tē weni sinu drāi. Weni sinu kā lo, am hōp di ōbən en am rup a di ōbən. Am kri ši kabai mi ši karoši alma me ši skun, ēkēgut wa am nődi. Dan am kri bini ši pētant, am lo a də dans. Am a ha ēn *parrot* lista a hus. Weni di andu twē šiši kā lo, astuwud weni di dans mi nabini, dan di mēnši ko. Am kā klēt a di sōt fan maní, sinu no wēt a am fodima fo am kā klēt mi gout en me *silk*. So weni sinu ki di, sinu bli da lo gāp bo di šiši, bot sinu no wēt, a sinu seldu šiši. Weni di dans mi obu, sinu ko a hus. Sinu fin ši šiši da a di ōbən, wapi sinu kā lista am. So sinu no kā foték am fodima am ko a hus fo sinu. Am a du ši pētant ekegut we fo sinu nu ki enestə gut. Nu weni sinu ko a hus, sinu lo a də ōbən, sinu a hopo di, sinu tre sinu šiši abit. Sinu a sē am, as am nu a wēs so fil, am sa ka lo mi sinu a di danshus, dan am sa ki wa kā giskit. Sinu a sē am, di a ha ēn juṅ damsél a ko da a də dans. Weni am prāt, gout flig it fan ši mon. A di kiniṅ alē dans mi di damsél da. So sinu na wēt wa kā giskit tē ēn fan di duṅku di dans a hou so lāt, di a lo ko mes fo dak. So ēn fan ši skun a drep a pat. Nu [di kiniṅ] a lo ri fo fin it, wapi di damsél da wōn. Bot weni am a frā obra obra, am nə kan fin it, widi di skun hotu fa. So weni am a ko a di hus da, am a frā di twē šiši, as di skun hotu fan sinu. Sinu a nē di skun fo fegete fo du di an. Di skun nu a kan lo bini sin fut fodima di a wēs atəvēl klēntji fo sinu. Di *parrot* a krēw it: ju fo *grease* ju hil, ju fo *grease* ju tetši! Di eigəna fan də skun mi nabini di ōbən! So sinu a sē a di kiniṅ: jā, də *parrot* lo sē lik. So di kiniṅ a sē, am maṅkē fo ki wa mi nabini. Weni sinu a hopo, di kiniṅ a fin sinu šiši bin da bini di ōbən. Am a tre am abit. So sinu a gi am di skun fo tre di bo ši futu. Am a nē di skun. Bi di tit am a du di a ši futu, di skun a lo ret an. Dan də kiniṅ a nē am fo lo a hus. Də *coachman* wa a wēs mi di kiniṅ am a ha fo ko bini di mēnši ši *coach*. Bi di tit weni am a du di skun a ši fut, di kiniṅ a ki di, am a bēdl di kiniṅ, *excuse* fo ēn klēn tit. Di kiniṅ a bli da lo wak am. Am a lo, klēt amsél, kom it nu fo lo mi di kiniṅ. Weni ši twē šiši a ki hoso am a klēt amsél, sinu a wēs *surprise*. Dan am a lo, am a set mi di kiniṅ fo lo a di kiniṅ ši hus. Dan də kiniṅ *coachman* a ha fo briṅ fa am pētant ko a di kiniṅ ši hus. Dan di kiniṅ a trou mi am.

LXXVIII.

Tekoma en Anấnši di twē fan sinu a lo a ēn pit fo lo faṅ fis. Weni Tekoma lo ondu watu, weni am blās me ši fis, Anấnši nu kā du ši kop ondu watu nuṅgal. Weni Tekoma a sē a am: Bju, ko dikl ondu watu, am a sē: jā, am lo faṅ ši wen. Am džis lo haləf pat fan də watu lista də watu kri obu ši kop. Dan am sē a Bru Tekoma, am džis kā blās. Nu weni Tekoma a blās, gōi ši fis a lan, Anấnši a kā ris fo Tekoma. So dan weni Tekoma a ris, am a fin Anấnši a lo kom it it fan di watu. Sinu a faṅ ēn fosiku gera tē sinu a mes fegete, bot Anấnši a sē am, na a də fis am a lo rapố, am a lo lo a ēn ši, bot am lik: a də fis, am a lo rapố fo du a ši sak fo lo a hus.

LXXIX.

Di kiniṅ a rup Tekoma fo ko kap ēn steki blā fo am plan džankṓl fo di tit rak. Tekoma a ko fo ho wa di kiniṅ a sē. Weni di kiniṅ a sē am, am sē: jā, am sa kap di steki bus. Nu di kiniṅ a sē am, am maṅkē fo gi am twaləfhondərt patakón, bot am no ha ēntēngut mē fo gi am. Tekoma a sē am: jā, as am gi am di da, am sa fin gut fo kōp fo hou am tē am kā kabấ kap di bus. So di kiniṅ a sē am, am lo gi am haləf fan di stibu tē weni am kabấ kap di bus, dan am sa kri di andu. So Tekoma a sē jā. Di andu wēk am me Bru Anấnši a ko. Sinu a kap bo di bus tē di mān it. Dan wa sinu a kap fo, dan də kiniṅ a kri sinu fo bran di. Weni sinu a kabấ nu, dan sinu a ha fo kap di andə steki tē sinu a *fulfil* di hēlē fan di bus. Dan weni sinu a kabấ kap di hēlē, sinu a bran di af alma di bus, dan sinu a lo fo sinu bitấl. So di kiniṅ a gi sinu wa am a blōf sinu. Dan am a bitấl sinu werán fo di bus wa sinu a bran fo am.

LXXX.

Di kiniṅ a ha ēn kui. Di kui a dōt. Am a sē a Bru Anấnši me Tekoma fo hāl di kui fo lo grāf am fodima am no kan bətróu fo gi di a ēntēnfuluk fo jet fodima am no wēt wa kā giskit di kui. So di twē fan sinu a lo hāl di kui lo grāf am. Astu sinu a grāf am, sinu a lo a kiniṅ sē am, sinu kā grāf di kui. Di kiniṅ a sē: di da mi alma ret, fodima am no wēt wa kā giskit. Weni duṅku a tu, di mān a lo skin, Anấnši mi Tekoma a lo dē lo tre di kui fel am. Sinu a drā di a hus fo sinu jēt. Sinu a kap di op, du sout a di fo sin jet.

LXXXI.

Di a ha ēn man a lo abit mi ši tramil fo lo ron fes [1]). Di a wēs muši

[1]) Letterlijk: om rond visch te gaan, d. i. om visch te vangen.

fan sinu a wēs me am [1]). Nu weni sinu a gōi di tramil bini di watu, wapi di fis sinu a lo slā maṅkandu [2]), weni sinu a kabā́ gōi it alma di tramil, som fan sinu a lo bo di bāi fo lo hala sin tramil bo di bai. Dan som fan sinu a bli abini di kanú fo slā watu fo hou di fes sinu a lanši fo sinu nu brē sin tramil. So weni sinu a lo hāl sin tramil tē sinu a kri di abo di bai, sinu a nēm it di fes sinu it fan di tramil. Sinu a faṅ bini sin tramil ēn guṅgu hāi da oka. Sinu a hala am gōi a bai, dan sinu a slā am tē sinu a mata am, a lista am bli da bo di bai. Ak dak, weni di eigəna fan di tramil a lo pasɛ̂ kan Bru Hāi, di fligi sinu a wēs abini ši mon leiki san mi na bai. Də man a sē a di andu sinu, weni am rak a hus, sē: jā, am a lo pasɛ̂ da kan Bru Hāi. Bru Hāi a ma fo bit am, am a ha fo krēw it.

LXXXII.

Moskit a sē a masbondo, ši titā́ kā plant ēn steki jamus. Weni am a lo fo tre di jamus, ēkērēn a wēs so guṅgu leiki ši bil. Ham a se: aaaaw fo di da fo am plant jamus ko guṅgu leik ši bel, am sa gāp [3]) te am dōt. Masbondo a lak. Am a *hol'* ši *waist* tē am a mes šini di a twē.

LXXXIII [4]).

Bas, žumbi a pase hi. Am na a pase hi. Am a du ši pipa hi. Am na a *smoke* hi. Hɛ̂ɛ̂ɛ̂, ju žumbi!

LXXXIV [4]).

Mi lo mata ēn fergi. Huvē pon ju maṅkɛ̂? Ses pon. Fan wa [5]) ju maṅkɛ̂? Mi maṅkɛ̂ də stibo fo mi spek. Man, lo we fa mi dor, ju a ēn goudif!

LXXXV [4]).

Mi ka foló frou goutriṅ. Ju ha fo fin di gi mi.

LXXXVI [4]).

Bontšipudn mi hēt, bontšipudn mi kout. Som wel di hēt, som wel di kout. Som wel di a di pot nēgən dak hou.

---

[1]) Hij was met een groot gezelschap.

[2]) Waar de [groote] visschen [jagend] samen [het water] sloegen.

[3]) Van verbazing namelijk.

[4]) Kinderspel.

[5]) Bedoeld wordt: van welk deel van het varken.

LXXXVII [1].

Jack, ju skun mi skon, bliṅ. Alga di fes a di zē lo zwim. Alga difi a di *air* lo flig. Briṅ mi . . .

LXXXVIII [2].

Dri blin muši. Ki hoso sini kurí. Sini lo kurí fan də *farmer's* wif. Widi šini en stet mi ēn kambusmes? Mi noit kā ki ēngut leiki dida abini mi lif. Jen ki wa *sport*!

LXXXIX [3].

Maria [4]! Ali [5] frou! Di kā [6] gi di hou man də servet, ta am *fix* [7] ši futu. Nu sē di hou man, am kan ko bo di estə trap, bot pasó am ko mē fê.

Ju bóroma bóroma zepo mi a la ē [8]! Haridíṅ haridíṅ, Diṅ diṅ diṅ [9]!

Maria! Ali frou! Ju kan sē di hou man, am kan ko kan di bere, bot pasó am *take* enestə gut!

Maria! Ali frou! Ju kan sē di hou man, am kan ko bo di bere, bot paso am *take* mi bil!

Maria! Ali frou! Sē di hou man, am kan risóp mi saja, bot pasé am *take* mi bil!

Maria! Ali frou! Sē di hou man, am kan du mi di [10]! O, ju du mi di, a fa ju di bi [11]!

LXL [12].

Də hon lo lak, a lak am lo lak!

---

[1] Kinderspel. Aan het slot noemt men iets wat dan gebracht moet worden. Meer wist de verhaler er niet van te zeggen.

[2] Kinderrijmpje. Vroeger leerden de kinderen zulke versjes wel op school. Men noemt ze dan ook „school-songs".

[3] „Story-house song" (zie Inleiding, p. 6—7); deze tweezang is het voorspel van een phallischen dans.

[4] De vrouw roept haar dienstmaagd.

[5] Hallo!

[6] Lees: ju kan. De verteller moet zich hier vergist hebben.

[7] Bedoeld wordt: wasschen.

[8] Aldus zingt de man. Volgens den verhaler hebben deze woorden geen beteekenis. „Boro" is echter een woord voor „vulva".

[9] Met deze woorden gaf het dansende paar de muziek weer. De man: haridíṅ; de vrouw (invallend): diṅ.

[10] Zij bedoelt: haar lichaam.

[11] Ouder: da fan ju di bin „van jou is het". Hierna begon de eigenlijke dans, waarbij de man met expressieve lichaamsbewegingen en een stok als phallus voor zich uithoudend de vrouw steeds meer naderde om haar tenslotte aan te raken.

[12] „Story-house song" (zie Inleiding). Bij het zingen hiervan klappen allen in de handen. Het lawaai houdt de geesten op een afstand.

LXLI [1]).

Də *bull* no wel werək; ma di *bull* werək! Friṅ də *bull* stet; ma də *bull* werək! Jak də *bull* a *yard*; də *bull* no wel werək! Friṅ də *bull* stet; ma de *bull* werək!

(Ons bin biti wawara mi steki astə ēn man ši rigi, so ons du di a fi fo ma am hopo fo nē amself fo sla a gron alma pat).

LXLII [2]).

Kurí biti [3]), Jan, Jan, Jan, kurí biti: puši ka dot!

(Di mēstu puši kā dot. So di ēn man wa də blaṅku ha a hus am a ko a di andu ēn lo sē am: Jan, də mēstu puši ka dot! Nou am a ha fo blās bini ši ho fo ki as də puši sa ris weran. As də puši no kan ris, dan mi no wēt wa am ha fo sē ši mēstu fan ši puši).

LXLIII [4]).

Tompi Ben, toma *weary* toma! Ju *lil boy*, toma *weary* toma! Kwin Baši, toma *weary* toma!

LXLIV [5]).

Tšin tši tšan tšorio sajā̃n gumē̃, mi no kan mi di *story* numē̃! Mi skēʳ ju mon, mi skēʳ ju bāʳd! Džin džo wai lap! As ju bin fo lak, ju lak ēnmāl; as ju bin fo spēl, ju spēl ēnmāl!

---

[1]) „Story-house song" (zie Inleiding). De hoofdpersoon van dezen dans stelt een weerspannige stier voor, die geen lust heeft een vracht suikerriet naar den molen te sleepen. Aan 's mans middel bindt men een zak met een lang eind touw aan welks uiteinde een bos hooi en takjes bevestigd is. Men steekt het hooi in brand en draait de zak. De man springt dan overeind en schopt als een opgehitste stier. Alle aanwezigen dansen en klappen in de handen.

[2]) „Story-house song" (zie Inleiding). Men zit in een kring te zingen en in de handen te klappen. In het midden ligt een kleine jongen die de doode kat voorstelt. Een of twee paren dansen ± een half uur om het kind heen, waarbij zij het af en toe in de ooren blazen. Daarna worden zij afgelost door anderen en zoo gaat het voort, uren lang.

[3]) Lees: abiti.

[4]) „Story-house song" (zie Inleiding). Inhoud: een oude vrouw wil coire met een kleinen jongen. Mijn zegsman vertaalde: Small Ben, don 't get weary copulating; Kwin Baši, you also must not get weary copulating. Terwijl het heele gezelschap zingt, voeren een of twee paren een phallischen dans uit.

[5]) „Story-house song" (zie Inleiding). Gezongen bij een soort pandverbeuren. Een man strijkt een ander met een houtje over kin en wangen alsof hij hem scheert en zingt daarbij: tšin tši tšan etc. Het gezelschap zingt daarop: džindžo wailap. Dan de scheerder: as ju bin etc. Als de man die geschoren wordt lacht, neemt de ander iets van hem weg. Wanneer de scheerder op die manier eenige kameraden aan 't lachen heeft gemaakt, kunnen deze hun panden terugkoopen door zich een zeker aantal klappen te laten toedienen.

LXLV [1]).

Mi na ná mi na ná derikomá mi na na ẽ! Jen hú, jen swẽ [2])! Derikomá mi na na ẽ derikomá! Jen hú, ju no báṅ! Mi derikomá mi na na ẽ! A də *chief* mantšáp [3])! A də múi menši! Jen jit, jen no báṅ! Jen hú, jen swẽ! Jen jit, jen sórop! A di *chief* mantšáp! Mi derikomá a mí na na ẽ mi derikomã! Jen hú, jen swẽ, jen hú a bái! Derikomá a mí na na ẽ!

LXLVI [4]).

Kabrita lo krew, kabrita lo krew, di wakman kan mata di kabrita.

LXLVII [5]).

Wak fo mi, di menši sini lo wak fo mi, di menši sini lo wak fo mi fo ladin mi me izəl. Tā mi skrif a Tətolo a mi eigən butji fō sti ēn kui me kalfi fo tre mi it fan izəl.

LXLVIII [6]).

Bru Krabu, ki jə nam hi! Mi kā dōp, jə no kā dōp! Lo na kerək, ki jə nam da! Eke folok kā dōp, jə no kā dōp! Lo na kerək, ki jə nam da!

LXLIX [7]).

Wapi ju kā lo? Mi no wet wapi ju kā lo! Mi fra ju meme fo ju! Am no wet wapi ju kā lo! Dženān am kā folok di druṅ man, sinu kā lo dē amolẽ abini di *garden* bai! Mestu Macdama, jə no ha hou kapmes a *cellar* fo gi Dženān fo šini top? O, mestu Macdama, ju no ha hou izəl a *cellar* fo stop Dženān fo lo da?

---

[1]) „Story-house song" (zie Inleiding). Eén is leider van den dans. Hij begint met een vrouw te dansen en zingt het liedje voor. Daarna gaat hij den kring rond, klappen uitdeelende met een zak en de anderen opjagende. Het geheele gezelschap danst dan paarsgewijs mee en zingt het danslied na. In de wijze van dansen is men vrij. Men kan de vrouw bij haar middel vasthouden en met haar ronddraaien, maar men kan ook samen dansen zonder elkaar aan te raken. Het phallisch karakter van den dans blijkt vooral uit de woorden van het liedje.

[2]) Jullie zweert [dat het niet waar is].

[3]) De hoofdpersoon, d. i. de man die den coitus uitvoert.

[4]) „Story-house song" (zie Inleiding). Het liedje doelt op een geitenhoeder die de aan zijn zorg toevertrouwde dieren doodt en opeet.

[5]) „Story-house song" (zie Inleiding). Een Don Juan heeft het wat bar gemaakt. De meisjes willen hem in de boeien slaan. Hij vraagt uitstel: hij zal zijn broer op Tortola om een losprijs schrijven.

[6]) „Story-house song" (zie Inleiding).

[7]) „Story-house song" (zie Inleiding). Een vrouw misdraagt zich met dronken mannen. Men vraagt haar eigenaar om haar aan 't werk te zetten in het suikerriet of haar te boeien.

C [1].

Bru *Charles*, awapi ju kā kri də steki kapmes da? Am sē: Bru Gotlof a gi mi di. Am sē a am: dan mi sa ki obu di [2].

CI.

Pinabikbla. Kuk di en goi en klen kanóp sout a di, bot no driṅk di het, lista i kout.

Kabritarotiṅ. Bi frai fo wani ju ka *strain* ju rigi. Kuk di woltə fan di.

Pinakopbla. As ju ha sterək pinakop, ju ka ne sizakabla. Frif di a ju han, du di abini en sakunestuk, nat di mi regnwatə. Dan bin ju kop.

Pukope. Ju šini di mi en mes. Ne alma fan di stikl af. Dan šini dri o fi stik. Goi di bini en komintji mi watə. So ju ful durst, driṅk di. Dan i kul di het wa bi nabiniši.

Sinpiwiri. Fo klēn kriōl wa ha wurum. Fo ma se pasê di wurum kri teki sinpiwiri, šini di hopo a twē, krou alma di grun slim it fa bo di. Dan šini di wit *part* fan bini. Dan spriṅkl en klen bitji fin sout abo di. Dan gi di a di kin.

Kašu. Di fel fa kašu mi frai fo kuk fo gilse.

Witkatunbōm. Di witkatunbla mi wel frai fo fulk wa ha rosfut. Pek dri bla fan di. Nat di mi regnwatə en las di ron ju fut en ban di *tight*. Di sa mā alga di swel sak.

Tukantinbla. Mi frai fo was ju lif wani ju ha muši fin het lo kom it it fa ju lif. Brēk tokontinbla, frif ju lif mi di wani ju lo was. Di sa trē we ēkērēn fan di hit it fa ju lif.

Worry-vine [3]. Di mi frai fo gilsē. Ju kuk də watu, ju driṅk di (ju kan driṅk di də helə dag) fo dri o feif frufru. Stam ju han ful, du di a watu, ta di stip, ēn glas ful, driṅk di dri frufru.

Rubobstok. Ju goi di a watu, driṅk hēlə dag fo dri frufru.

Gioubluminstji. Frai fo pin a bik.

Tubakbla. Ju nē də tubakbla, kuk di mi bitji hašiši, driṅk di. Di ma ju briṅ op.

Susakabōm. Di mi frai fo ma tou.

Primbla. Mi frai fo pin a bos.

Džakukalolo. Ju was ju kop mi di.

CII.

Wēwulf, džumbi, gēs. Di wēwulf, sini kan drai a di sot fa mani sini wel. Weni sini tete di kin, ši ma kā folo ši kin. So di kin ko

[1] „Story-house song" (zie Inleiding). „Bru Charles" wordt ervan verdacht een kapmes. gestolen te hebben.

[2] Dan zal ik dat onderzoeken.

[3] Welk gewas bedoeld wordt, ben ik niet te weten kunnen komen.

mischance [1]), so də ma no ka lo di hele fa ši mānt it fo briṅ ši kin weran hele. — Enestə folk weni sini kā dōt, sin gēs sini lo wapi sini ha famili fo lo gi sini *notice* sini kan lo. Weni ons kā dōt, ons bi da bini ēn ple wapi ons ha fo bli tē di trompet fan di here kā blās a di lastə dak. Dan alma də zil wa kā dōt bo di lant o wa kā dōt bo zēwatə (kā folo), sini alma ha fo ris a di lastə dak weni di trompet fan di here kā blās. Alma di hou bēn sini wa bi nabini di graf kā drāi leiki babaši, sini alma ha fo ris ko weran a sin liftit fo stan fo di ba fan də here fo bi *condemned* fo wet hoso sini a lo spandẽ sin tit, *whether* sini mi frāi o lelik. Alma də frāi sinu am sa du a di retši fa ši han. Di lelik sinu am sa du sinu a ši sliṅgu han. Dan di sinu wa am ha bini a ši retu han, am sa nē sinu a hewun me am. Bot di sinu wa am ka kias a ši sliṅgu han, am sa sti sinu a hel fo lo fin setan. Di sinu a frai gēs, sinu ma nit ēn faien a ju. Sinu bi da a en *garden* tē weni di here ko fo sini lo a hewun mi di here, bot di lelik sinu, ju ha fo fin sini alma a pat abini di bus. Fodima ju lo wandu a pat twaləf i mi eni weni ju kā fin op mi enestu a pat, widi kan ki sinu o widi no kan ki sinu, ju ka^{n} ful en sot fa mani a ju *feeling* so ju wēt a som lelik gut ju kā fin op met. — Mi kā ki ēn gēs leik mi ki ju sit abo də stul nou. Mi a sē di domne, di gēs sini sa stop am a pat weni am ri a duṅku lāt. Mi a sē am, di hou gēs sini sa stop am a pat. Am no a wel glōf mi. Weni sini a stop am, dan am a glōf mi, di a ha lelik gēs lo pasẽ tē nu. — Mi kan sē ju fan di *spirit* fa takantin fo hou af di gēs sini weni ju lo wandu a pat. Weni ju lo wandə, ju no fo lista juself ke lis [2]) astu ju gowén te juself fo wandə mi di. Weni ju lista di a hus, dan sini ha *all power* fo stop ju a pat [3]).

CIII.

Telwoorden: ēn, twē, dri, fi, feif, ses, sewun, ak, negən, tin, èləf, twaləf, dè^{r}tin, ve^{r}tin, feiftin, sestin, sewəntin, aktin, negəntin, twintik (twentik), ēnentwintik, twēentwintik, drientwintik, fientwintik, feifentwintik,

[1]) Wordt afgedreven. De „wéwulf" is van het mannelijk geslacht en doet dan ook de ongeboren mannelijke kinderen geen kwaad. Ook tweelingen van verschillend geslacht zijn veilig. Vooral in den tijd dat de suiker geplant werd, had men altijd veel last van het monster.

[2]) Raadselachtig woord; mogelijk verkeerd verstaan.

[3]) Andere middelen om de booze geesten op een afstand te houden zijn lavendel en zout. Kinderen die met de helm geboren zijn kunnen de geesten zien en met hen praten; zij hebben niets van hen te vreezen. Vooral met Paschen zijn de geesten in de weer; tot 40 dagen na Paschen kan men ze overal ontmoeten. Zij zien er — voor wie zij zichtbaar zijn — niet anders uit dan het lichaam dat zij bij den dood verlaten hebben. Ook gedurende den slaap gaat de ziel uit zwerven. Dieren worden na den dood geen džumbi's want „God heeft Adam levensadem en ziel gegeven, maar den dieren alleen levensadem". — Ontmoet men een geest dien men kent, dan moet men hem dadelijk met zijn naam aanroepen of anders zeggen: „ik zie je". Verzuimt men dit, dan krijgt men „fits" zoodra men thuisgekomen, spreekt.

sesentwintik, sewənentwintik, akentwintik, negənentwintik, dertik, ēnendertik *enz.*, fertik, feiftik, sestik, sewəntik, aktik, negəntik, ēhondut; ēhondut mi ēn *enz.*; ēstə, twēdə, dridə, fide, feifdə, sesdə, sewəndə, akdə, negəndə, tində, èləfdə, twaləfdə *enz. tot en met* negəntində.

Dagen van de week: māndag (k), disəndag (k), unsdag (k), dondədag (k), fridag (k), satədag (k), sondag (k).

WOORDENLIJST

Aangehaalde literatuur:

Grammatik der Creolischen Sprache in West-Indien [Kopie van dit geschrift door D. C. Hesseling; geciteerd als G. H.].

D. C. Hesseling, *Het Negerhollands der Deense Antillen.* Bijdrage tot de geschiedenis der Nederlandsche taal in Amerika, Leiden, 1905, [geciteerd als Hesseling, Negerhollandsch].

J. P. B. de Josselin de Jong, *Het Negerhollandsch van St. Thomas en St. Jan* (Mededeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, Afdeeling Letterkunde, Deel 57, Serie A, No. 3, Amsterdam, 1924 [geciteerd als De Jong, Negerhollandsch].

J. P. Knox, *A historical account of St. Thomas, W. I., and incidental notices of St. Croix and St. John*, New-York, 1852 [geciteerd als Knox].

[J. M. Magens], *Grammatica over det Creolse Sprog,* som bruges paa de trende Danske Eilande, St. Croix, St. Thomas og St. Jan i America. Sammenskrevet og opsat af en paa St Thomas indföd Mand, Kopenhagen, 1770 [Kopie van dit geschrift door D. C. Hesseling; geciteerd als G. M.].

C. G. A. Oldendorps *Geschichte der Mission der evangelischen Brüder auf den Caraïbischen Inseln S. Thomas, S. Croix und S. Jan*, herausgegeben durch J. J. Bossart, Barby, 1777 [geciteerd als Oldendorp].

C. Schuchardt, *Die Sprache der Saramakkaneger in Surinam* (Verhandelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam, Afdeeling Letterkunde, Nieuwe Reeks, Deel XIV, No. 6, Amsterdam, 1914 [geciteerd als Schuchardt, Saramakka].

C. Schuchardt, *Zum Negerholländischen von St. Thomas* [met naschrift van D. C. Hesseling] (Tijdschrift van Nederlandsche Taal- en Letterkunde, XXXIII, 123 vlgg.) [geciteerd als Schuchardt, Negerhollandsch].

Waar verwezen wordt naar plaatsen in de teksten noemt het eerste cijfer de bladzijde, het tweede den regel (van boven af geteld).

A

a_1 — naar, tot, tegen, in, aan, bij, voor [= *na*, vgl. ndl. *naar*].
a_2 — als (indien), dan (na compar.) [ouder: *as*].
a_3 = *an*(a^n) (en).
a_4 = *dat* (conj.).
a_5 — het volgende woord emphatiseerende partikel, tegenwoordig tevens echte copula [ouder: *da*, *na*, vgl. Schuchardt, Negerholl. 131—132; de Jong, Negerholl. 7 vlgg.].
a_6 = *ha* (hebben).
a_7, o — of [vgl. eng. *or*].
aastu — achter (adv.) [ouder *na aster*].
abidi (*abiti*, *abit*, *nabitiši*) — buiten, naarbuiten, uit (adv.) [ouder: *na* (*da*) *bittię*; het toegevoegde *ši* (zijde) verandert niets aan de beteekenis].
abini, *nabini* — in (eng. into), binnen, naarbinnen [ouder: *na* (*da*) *binne*].
abo, *nabo* — op, bovenop (praep.).
abobo, *nabobo* — naarboven, daarboven, boven (adv.) [ouder: *na* (*da*) *bobo*].
absolút — stellig.
adima — daardoor, daarom [ouder: *dadiemaak*, bet. lett. „dat is het wat maakt"].
adió — adieu.
adu — aarde.
af — af (en eng. off).
afo, *afor*, *nafo* — vooraan, vooruit (< *aastu*), vóór (praep.); *afo fan* blijkbaar naar eng. in front of [ouder *navoor*, volgens Magens (Gramm. 26) ook *navoorn*, vgl. ndl. *voor*, *naarvoren* en *daarvóór*].
aks — bijl.
aksl — „ezels en muilezels".
al — al, alle; *alda* emphat. vorm als *dida* naast *di*.
al obu — overal [vgl. eng. *all over*].
alẽ, *alẽn* — alleen.
alga — al, alle, allerlei [vgl. ndl. *allegaar*]; *alga fa sini* — zij allen, blijkbaar naar eng. all of them.
alma, *almāl* — alle; *alma ret* — all right; *alma di tit* — al dien tijd, den geheelen tijd.
altəvēl, *atəvēl*, *altəvē* — te veel, te zeer, te.
altit — altijd.
am, a^n, *ham* — hij, zij, hem, haar.
amél — tusschen [vgl. *medl*].
Ameriki, *Meriki* — Amerika.
amolẽ — beneden, naar beneden; *hi amolẽ* — hier beneden; *amolẽ da* — daar beneden [uit ndl. *naar omlaag*], vgl. Schuchardt, Negerholl. 135].
amsél — hij(zij)zelf, hem(haar)zelf, zichzelf.

*an*₁ — eng. on.
*an*₂ — aan.
*an*₃ — en.
Anānši, Anānsi — een spin, bekende mythische figuur en sprookjesheld [tši *Ananse*, vgl. Schuchardt, Saramakka s. v. *adjanassi*].
andə, andi, andu — ander; *andə wēk* — verleden week; *di andə ēn* — the other one; *ēn mit di andu* — met elkaar.
anstons — onmiddellijk, aanstonds.
anturt — antwoorden.
aobu — over (aan de andere zijde van).
apē̂, api — waar (adv. en conj.) [ouder *wat plek*, G. H.].
apəl, apl — appel.
apəlsina — sinaasappel.
arēsál — reeds [ouder *alreets*, G. M.].
*as*₁ — indien, wanneer; dan (na compar.); of (invloed van eng. if).
*as*₂ — daar, aangezien, omdat [vgl. eng. *as*].
asé — snel, onmiddellijk.
asəm, azəm — adem.
ašiši, hašiši, haši — asch, vgl. Hesseling, Negerholl. 97.
astə, astər, astəʳ, astu — achter; later; achteraan; nadat (invloed van eng. after); di dag astəʳ — the day after.
astəwot, astuwud, astuwod — afterwards.
astrán — brutaal [vgl. ndl. *astrant*].
astumēnda, astəmēnda, astumēⁿda — namiddag, in den namiddag.
atəvē(l) = *altəvēl.*
awa — wat, welke [ouder *da(na)wat*].
awama — waarom [ouder *da(na)watmaak*].
awi — wie (interrog.) [ouder *da(na)wie*]; ook komen voor de vormen *awidi* en *widi*; beide schijnen jong te zijn, *widi* is reeds gewoner dan *awi.*
az = *as.*
azin — azijn.

B

bā — voortdurend.
baba, boba, buba — modder, klei.
babaši — asch.
babún — aap.
bād — baard.
baf — blaffen.
bagin — bargain.
bai — baai.
*bak*₁ — terug, achteraan [eng. *back*].
*bak*₂ — kom, bord.
bakastā́n — licht het deksel op (imperat.) [?]

bakawā́l — „something that is separate from the rest"; ook: een zekere straat in de hoofdplaats van St. Thomas [ouder *bakafaal*, nl. in den door Schuchardt (Negerholl.) gepubliceerden brief van A. Magens: *mi ha drei op fo bakafaal* (loc. cit. 130) beteekent „ik draaide om en ging naar boven naar bakafaal"].
bakdo — achterdeur [*backdoor*].
bakfes — gebakken visch.
bakoba, bakuba — banaan (een fijnere soort nl.; de grovere soort heet *banana*, eng. horse-banana).
baks — vuist [eng. *box*?].
bal — danspartij.
bambai — „by-and-by". Hoogstwaarschijnlijk ook etymologisch hetzelfde woord, vgl. Schuchardt, Negerholl. 133—134.
baṅ — bang; bang zijn voor, vreezen (trans. en intrans.).
banana: zie *bakoba*.
baṅbaṅku — penis erectus.
baṅgalá, baṅglá — knots.
baṅki — bank.
bārək — groot zeilschip.
barikā́t — bolwerk.
bās — baas, meester, opzichter.
bastərt — bastaard.
bat — bad.
bata, batata, batita — een knolgewas.
batitastik — een stuk grond waarop b. geteeld worden.
batrí — suikerrietsap (zoolang het nog niet door koken is omgezet in suiker en strooperige afval: *malaši*; vgl. Oldendorp II 162—163).
bē = *bi*₁.
bed, bet — verzoeken, smeeken.
bēdē, bedi — bed.
bēdəl, bēdl — bedelen, verzoeken.
bedlman — bedelaar.
bel = *bil*.
*bēn*₁ — been (bot).
*bēn*₂ = *bint*.
benə = *bini*.
bere, bêrê — bed [= *bēdē*?].
bergi — berg.
bes — best.
bēs — beest.
bēšēt — dierenvoer.
bētəʳ, bētə, bētu, bētē — beter.
betji, bitji, bitši, biti — beetje; *betji betji* — bij kleine beetjes.
bēzəmstok — bezemsteel.
bəbóres — wreed [vgl. ndl. *barbaarsch*].

bəderəf — bederven (trans. en intr.).
bəgin, bigin — beginnen, begin.
bəspriṅəl — besprenkelen.
bəstél — zaken, „business"; *mi no ha bəstél mi di* — ik heb daar niets mee te maken.
bətā́l, bitā́l — betalen, betaling; ook *bitā́lə*, maar alleen in de beteekenis van betaling.
*bi*₁, *be, bē* vervangt alle verbogen vormen van het ww. „zijn" [onder *bin*], zie ook *bin* en *mi*.
*bi*₂ — bij (praep).
bidrā́g — gedragen [invloed van eng. behave ?].
bidrig — bedriegen.
big, bik — buik.
bikóm — worden [vgl. *ko(m)* en eng. *become*].
bil — bil, dij, achterpoot.
bin is de andere vorm van *bi*, die, klaarblijkelijk onder invloed van het eng. been tegenwoordig niet zelden gebruikt wordt in plaats van *wēs*, zie Hesseling, Negerholl. 110, de Jong, Negerholl. 61—62.
bini = *abini*.
biniši — binnenzijde.
bint, bin, bēn — binden.
birən — buurman.
*bit*₁ — bijten.
*bit*₂ — gebit.
bitā́l = *bətā́l*.
bitji, bitši, biti = *betji*.
bitiši — buitenzijde.
bitróu — vertrouwen (verb.).
bitu — bitter.
bju = *bru*.
blā — bladeren, gebladerte, struik, struikgewas.
blamḗ — belasteren: als synoniem werd genoemd *prāt skandā́l*; het komt tegenwoordig echter ook voor met de beteekenis van „de schuld geven, beschuldigen" [ouder *blameer*].
blaṅku — blanke.
blās — blazen.
blen, blin — blind.
*bli*₁ — blijven.
*bli*₂ — blij.
*bli*₃ gevolgd door kā + verbum (vgl. bijv. 46, 6): vermoedelijk een overblijfsel van de Deensche verb. constr. met *blive* als hulpwerkwoord.
blif — asjeblieft; de verkorting is waarschijnlijk wel bevorderd door het gebruik van het aequivalente eng. please.
blin = *blen*.

bliṅ — blinken, blinkend.
blit — bloeden [vgl. eng. *bleed*].
blōf — beloven.
blou — blauw.
bluminstji — bloesem.
blut — bloed.
bo, bu = *abo*.
boba = *baba*.
bobl — luchtbel.
bobo — op, bovenop (praep.); ook in samenstellingen, bijv. *bobove*ⁿ*stə* — bovenvenster.
bok — bok; opmerkelijk is de vorm *bokn* (25, 17), blijkens het volgende *senr* pluralis.
bokoto — emmer [vgl. eng. *bucket*].
bōm — boom.
bomba, bumba — opzichter over het werkvolk.
bombaskit — gebluf.
bono — op, bovenop (praep.) [vgl. ndl. *bovenop*].
bontši — boon.
bontšipudn — boonenpudding.
*bos*₁ — borst.
*bos*₂ — barsten, doen barsten, splijten; *bos kris* — uitbarsten in schreien.
boskap — boodschap.
bosl — borstel, kwast.
bot — maar [eng. *but*].
bōt — boot.
bōtə, bōtu — boter.
bou — bouwen.
bousplit — boegspriet [vgl. eng. *bowsprit*].
bök — bukken.
braideri — borduurwerk [vgl. eng. *embroidery*].
brambi — mier [ouder *branmier* vgl. Oldendorp II 121].
bran — heet, brandend; branden, bakken, braden; *bran af* — verbranden (trans.); *bran op a* — verbranden tot (trans.); *ši hat a ko bran* — hij werd kwaad.
branoli — petroleum.
brēk, brē — brèken.
brēt — breed.
brif — brief.
Briment — Bremen.
brin — bruin.
briṅ — brengen; *lo briṅ* — gaan halen; *briṅ lēf* — levend maken; *briṅ op* — braken.
broki — brok.
brōt — brood.

brōtkrom — broodkruimel.
brou — overkoken.
bru — broeder; geen individueele verwantschapsbenaming maar classificeerende aanspreekterm, vgl. *butji*.
bruk — broek.
brum, brun — broeden; de vertaling „brommen" (de Jong, Negerholl. 68) is dus onjuist.
bu = *bo*.
buba = *baba*.
bufēt — huishoudkast.
bukrá — blanke [vgl. Schuchardt, Saramakka s. v. *bakkra*].
bumba = *bomba*.
burika — muilezel.
bus — geboomte, maar vooral struikgewas [vgl. eng. *bush*].
busā́l — in Afrika geboren neger, onwetende neger.
butji, butši — broeder.
bwā — bewaren, behouden, opbergen.

D

dā$_1$, *da, tā* — daar (adv.).
da$_2$, *dā* = *dat*$_1$.
da$_3$ = *tā*$_2$.
dag, dak — dag; *di andə dag* — the other day; *ēn fa di dak* — een dezer dagen.
dagbrēk — het aanbreken van den dag [vgl. eng. *daybreak*].
daktaduldul — een plant die dienst deed bij het opsporen van een dief: *as ju dif enestə gut, sin* „string" *di bluminstji bo gārən, du di obu ēn bak mi rēgnwatər en ma ju du ju nek obu di daktaduldul; as ju dif di gut hiso, am* [de plant nl.] *sa* „choke" *ju tē ju toṅ kum it lalal;* welke plant bedoeld wordt, kon ik niet te weten komen; *dakta* is waarschijnlijk *dokter*.
damsél — meisje [vgl. fr. *demoiselle* en eng. *damsel*].
dan$_1$ — dan, toen (adv.), evenwel.
dan$_2$ — dan (na compar.).
daṅki — dank, dank je; *muši daṅki* — dank je wel (veel dank).
dans, da^n*s* — dans, dansen.
danshus — huis waar men aan 't dansen is.
darm, derəm — darm.
dat$_1$ — dat, (pron. demonstr.).
dat$_2$ — dat (conj.).
dē — door (praep.); door (adv. in de bet. van: steeds door, recht door).
défo — durven.
délo — dikwijls [vgl. ndl. *dikkels*].

demidjan — buikige glazen kruik met korten, nauwen hals, in vlechtwerk van riet gehuld.
*den*₁ — toen (adv.), vgl. ook *dan*.
*den*₂ — tin.
Dēn — Deen, Denen.
derəm = *darm*.
desbi — dichtbij.
də = *di* (lidw.).
dəpėn bō — vertrouwen op [vgl. eng. *depend upon*].
dəsándədák — den volgenden dag [vgl. ndl. *desanderdaags*].
di — de, die, het (art. en pron. demonstr., ook zelfstandig); *dida* emphatisch [vgl. ndl. *die daar*].
dibəl — duivel.
dif — stelen.
difi — duif.
difman — dief.
dik — dik.
dikl — dompelen, duiken [vgl. ndl. *duikelen*].
din — dun.
dink, ding, din — denken.
dinkō — zich herinneren [vgl. ndl. *denken aan*, eng. *think on (of)*].
dip — diep.
dis = *džis*.
disleik — niet willen weten van, laten loopen [eng. *dislike*].
diso — deze, dit (met nadruk), vgl. het emphat. *hiso* [*hierzoo*].
distu, distutit — schemering [vgl. ndl. *duister*].
dit in plaats van *di* komt eens in de teksten voor (33, 26). Ik weet zeker, dat ik den verteller niet verkeerd verstaan heb, want ik heb hem den zin speciaal om dit woord laten herhalen: wellicht een jonge versmelting van *di* en eng. *that*.
dō, dōr — deur.
doktu — dokter.
doktufēgəl — kolibri; als eng. namen gaf men op „doctor-bird" en „humming-bird" [in de oudere taal *runkertje*, zie Oldendorp II 90: het Zeeuwsche *roenkertje* (meikever) is door de ndl. kolonisten blijkbaar ook als benaming voor de kolibri gebruikt].
dom — dom.
domnē, domni — predikant, zendeling.
don — eng. *down*.
dondo — lieveling.
dondu — donder.
dongot — eng. *down-gut*: naar beneden door een door afstroomend water gevormde geul.
dōp — doopen.

dōpmā́ — stiefmoeder: blijkbaar wordt de term tegenwoordig wel gebruikt voor „niet-echte moeder".
dos — dorst hebben, dorstig.
dōt — sterven, dood (adj.).
dōthus — lijkkist.
dou — dauw.
*drā*₁, *drāg, drāk* — dragen, brengen, meenemen.
*drā*₂ in *drā it* — een lijn trekken [vgl. eng. *draw*].
drāi — veranderen (trans. en intr.); worden (bijv. *drāi matrṓs* — matroos worden), terugkeeren, terugkomen, zich omdraaien, terugsturen, omkeeren (trans.); *drāi abini* — veranderen in (trans.); *drāi ko* — terugkomen (eig. „keeren komen"); *drāi obu* — omkeeren, omdraaien (trans. en intr., vgl. eng. „turn over").
drep — neervallen [vgl. eng. *drop*].
drimāl — driemaal.
driṅk, driṅg, driṅ — drinken.
Driṅgfrāi — Drinkgoed.
drok, drōk — droog.
drom — droomen, doen droomen.
dromakakəlaka — een soort kakkerlak [eng. *drummer-cockroach*].
dröpl — druppel.
*druṅ*₁ in *kā druṅ* — verdronken.
*druṅ*₂, *druṅk* — dronken.
du — doen; dikwijls aequivalent aan eng. „put", bijv. *du fo slap* vert. met „put to sleep"; de vertellers gaven dan ook dikwijls „put" als de eng. vertaling: *du di hon astər am* — „put the dog after him", *du am fo pasó kabrita* — „put her to look after goats"; in sommige letterlijk uit het Eng. vertaalde idiomatische uitdrukkingen is het = eng. „do": *i nōit sa du* — „that will never do", *du no mā ēn gut fan di* — „don't make anything of it" (maak er geen drukte over); *du an* — opzetten (bijv. een hoed), aantrekken (bijv. een broek); *du op* komt voor met de bet. van „opmaken, opstellen".
dugu = *duku*.
duksak — zak, draagzak.
duku — kleeren, dekens, beddegoed, lappen.
duldul = *daktaduldul*.
duṅku, duṅki — avond, nacht, duisternis.
durst — dorst, vgl. *dos*.
džako — aap.
džakukalolo — een plant: de blaren worden fijngewreven in koud water, dat dan slijmerig wordt; ook maakt men wel een aftreksel van de schors: voor haarwasschen; *calelu* is volgens Oldendorp (II 174) een uit *gingambo* bereid, kleverig gerecht.
džaṅkṓl — een gewas dat verbouwd wordt; Oldendorp (II 176) ver-

meldt „Indiankohl" als een gewas welks bladeren als spinazie gebruikt worden en dat weinig verschilt van de „tannier" [zie ook onder *tania*].

džidžambu, džindžambu — gember [vgl. ndl. *gember* en eng. *ginger*]; dit woord heeft hoogstwaarschijnlijk niets te maken met *kingambu, gingambu,* waarmee ik het (Negerholl. 58—59) gecombineerd heb: zie *kiambo*.

džis — juist [vgl. ook eng. *just*].

džomp, džum — springen; sprong [eng. *jump*].

džoṅk — „a good, big piece" [vgl. eng. *junk*, amerik. eng. *chunk* (brok, homp), misschien ook Saramakka *djonkū, jonkū* dat blijkbaar Afrikaansch is: zie Schuchardt, Saramakka s. v.].

džumbi, žumbi — geest, spook.

džumbikalīla — džumbikraal: zoo noemt men de zaden van Abrus precatorius.

ēdər — liever [vgl. ndl. *eerder*].

ēgē, ēkē = *elkēn*.

eigən, ēgən — eigen.

eigəna — eigenaar.

eiu — ei; in *ēn hōp mi eiər* (26, 29) is wellicht de ndl. pluraalvorm bewaard gebleven.

ēkē = *elkēn*.

ēkēgut — alles; „anything"; ook adverb. met de beteekenis van „geheel en al, in alle opzichten" [vgl. ndl. „niets", eng. „nothing" in den zin van „in het geheel niet, volstrekt niet"].

ēkərēn, ekeren, ēkērēn — elk, iedereen.

elkēn, ēgē, ēkē — elk, elke (uitsluitend adjectiv. gebruikt).

em = *am*.

emal = *ēnmāl*.

en, an — en.

ēn — een (lidw. en telw.).

ēnandə, ēnandu — een ander (adjectiv. gebruikt).

ēnəstə, ēnēstu, ēnēstə — eenig, eenige, alle mogelijke; in vele gevallen geheel aequivalent aan eng. „any"; *nu ... ēnēstu ple* — nergens.

eṅgēs — zich verloven met [vgl. eng. *engage*].

ēngut — iets; *nii ēngut* ook adverb. in den zin van „volstrekt niet" [vgl. het overeenkomstig gebruik van ndl. „niets" en eng. „nothing, not anything"].

ēnmāl, emal — eenmaal; het wordt ook gebruikt in den zin van „onmiddellijk" [vgl. eng. „at once"].

ēntēn — geen, niets [dikwijls voorafgegaan door een negatie; etymologisch = Deensch *ingenting*, in beteekenis blijkbaar sterk geïnfluenceerd door eng. „any, anything"; *ēntēnfuluk* beantwoordt geheel aan het eng. „anybody"].

erəf — erven.

erəm — arm (het lichaamsdeel).

ērstə, ēstə, ēstu — eerste; eerst (adv.); *ērstə ēn* — „first one".
es = *as*₁.
ēt = *it*.

F

*fa*₁ = eng. *for*: *frā fa* (17, 15-16) — ask *for*.
*fa*₂ = *fan*; *fa am* — zijn eigen, *fa mi* — mijn eigen; *fa ēn mi dı amdə* — van elkaar, uit elkaar.
fā́dam — vadem.
fā́də — vader (alleen als status-, niet als verwantschapsterm gebruikt).
faian, faien — moeielijkheden, „trouble".
fāl — vallen [phonet. invloed v. eng. *fall*].
falei — dal [ndl. *vallei*].
fam — van; dit woord heb ik eens gehoord (38, 28), vermoedelijk een verbastering van eng. *from*.
famili — familie.
fan, faⁿ, fa — van.
fań — vangen; *fań di pat* — op weg gaan.
fanaduńku — vanavond.
fandá, fandā́ — vandaag.
fanja, faria — maïsmeel [port. *farinha*, zie Schuchardt, Saramakka s. v. *fanija*].
fáred — brutaal [vgl. eng. *forward*].
farəfbosl — verfkwast.
faria = *fanja*.
fas — vast; vasthouden, beetpakken; vastkleven (intrans.); *fas ši han* (34, 4) waarschijnlijk voor *rak ši han fo fas di* (33, 2-3).
fat — vatten, pakken.
fawe — ver weg [phonet. invloed van eng. *far away*].
fegete, figiti, figitē, fikiti — vechten; zich inspannen, zich uitsloven.
fekán — orkaan [verwarring met ndl. *vulcaan*?].
fel — vel; villen.
fēl — veel.
fəlḗgən — volgende [in *fəlḗgən wēk* (58, 38); verwarring met ndl. *verleden*?].
fēn = *fin*.
fer, fe, fē, fê — ver.
fergi — varken.
feri — fee [eng. *fairy*].
ferkikin — big.
fərkó, frokó, frukó — verkoopen.
fes, fis — visch; visschen (verb.).
fet — vet.
fi — vuur; *du a fi* — in brand steken; *set fi a* — in brand steken [vgl. eng. „set fire to"].
fig, fik — vegen.
figiti = *fegete*.

fik — fuik.
fikiti = *fegete*.
fikopdibəl — vijfkoppige duivel.
fil — vuil.
filgeit — vuiligheid, afval.
fin$_1$ — fijn.
fin$_2$, *fen* — vinden; *fin it* — ontdekken, uitvinden; *fin it me*, *fiñ op mi* (*met*) — ontmoeten, aantreffen.
fiṅgu — vinger.
fiple, *fiplē* — stookplaats.
fjup! — weg!
flag — vlag.
flegn — vleugel; poot van een waterschildpad.
fleis, *flēs* — vleesch.
flig — *vliegen*.
fligi — vlieg.
flōiu — vloo.
flu — vloer.
fluk — uitschelden; vloeken.
fo$_1$, *fu* — voor, om: veelal invloed van eng. constructies met „for", bijv. *ret fo* (13, 33), *flig fo hus* (13, 34), *skrēw fo help* (12, 8), *lō lō fo di me*^{n}*ši* (14, 17).
fo$_2$, *fu* — om te, te: vooral in de constr. *ha fo* — moet, gevolgd door verb.; in plaats van *ha fo* wordt ook *fo* alleen gebruikt. Eenmaal *for*.
fo$_3$ — want [eng. *for*].
fo$_4$ — eerst [vgl. eng. *before*].
fo$_5$ — voor (conj.), voordat.
fodetma, *foditma*, *fodima*, *foma* — omdat [ouder: *vordetmaak*].
fodrá — gesteld zijn op, te maken willen hebben met [vgl. ndl. *verdragen*].
foflúk, *forflúk* — sluw, doortrapt [vgl. ndl. *vervloekt*].
fogḗt, *frugḗt* — vergeten.
folək$_1$, *folok*, *folk* — volgen.
folək$_2$, *foluk*, *folk*, *fulək*, *fulok*, *fuluk* — volk, menschen, persoon.
foló — verliezen: komt in de teksten enkel voor in perfectsche constructie (bijv. 66, 33) [vgl. ndl. *verloren?*].
foma = *fodetma*.
forən — voor (praep.); geslachtsorgaan.
forflúk = *foflúk*.
fort — fort.
fortrou — zich verloven (*mi*).
fosikəl, *fosikl*, *fosiku* — geweldig, enorm (adj.) [vgl. ndl. *verschrikkelijk*].
fostó — verstaan.
foték — betrappen (? komt eens in de teksten voor: 60, 16).
fout — fout.
frāg, *frā* — vragen.

frãi — goed, mooi.
frakót — deftige zwarte jas [vgl. eng. *frock-coat*].
frakstet — rokpand (= *sajastet*).
fref, frif — wrijven.
fren, frin — vriend.
fri$_1$ — vrij; bevrijden.
fri$_2$ — vrijen naar, het hof maken (= *fri fo trou*).
frif = *fref*.
frin = *fren*.
friṅ — wringen.
fripampi — vrijbrief.
fristə, fristu — vrijster; vrijerij: *du fristu a . . . fo trou* — het hof maken, dingen naar de hand van.
frokó = *fərkó*.
frokós — maal, feestmaal [vgl. Deensch *frokost:* ontbijt].
frot — verrotten, vergaan.
frou, fru — vrouw [vgl. ndl. *vrouw* en Deensch *frue*].
froufulək — vrouwvolk.
frouple — vulva.
fru$_1$ = *frou*.
fru$_2$ — vroeg.
frufru — ochtend.
frufruko — markt.
frugẽt = *fogẽt*.
frukó = *fərkó*.
fu = *fo*$_{1,2}$.
ful$_1$ — vol; vullen.
ful$_2$ — voelen.
fulək, fulok = *folək*.
funtji — gerecht uit maïsmeel; onder den naam *funtši* ook elders in den Antillischen Archipel bekend; Oldendorp (II 176) spelt *funje*.
fut, futu — voet.

G

gã = *kã*.
gaimás — een soort zaklinnen.
galdrí — galerei.
galóp — galoppeeren.
*ga*ⁿ*s* — gans.
gãp — gapen: *gãp bo* — aangapen.
gãrən — draad [ndl. *garen*].
gat — gat.
gẽl — geel.
genipi — een boom van welks bladeren men wel thee trekt.
gẽnz — tegen [eng. *against*].
gera — ruzie; ruzie maken, twisten, opspelen; *faṅ gera* — ruzie krijgen

[sp. *guerra*, vgl. Hesseling, Tijdschr. v. Nederl. Taal- en Letterk. XXXIII, 141].

geség, gesé, gəsí, gəsé — gezicht.

gēs — geest.

gəbórən — maagdelijkheid (?): komt, zoover ik weet, alleen voor in de uitdrukking *am ha ši gəborən* — zij is maagd; vgl. ook *gibṓ*.

gəhêl — geheel: schijnt uitsluitend voor te komen in de uitdrukking *na (nu, no) in gəhêl* — in het geheel niet; vgl. ook eng. „not at all".

gənú — genoeg.

gəsí = *geség*.

gəwén, gwén — zich gewennen, zich aanwennen; *kā gəwén* — is (zijn) gewoon.

gi — geven; *gi op* — opgeven, uitleveren; overeenkomstig Soedaneesch taalgebruik om de componenten eener samengestelde handeling door afzonderlijke verba weer te geven en naamvalsbetrekkingen door middel van verba uit te drukken, fungeert *gi* dikwijls als datiefpartikel, bijv. *fań som fligi gi mi* — vang mij wat vliegen.

giambo = *kiambo*.

gibṓ — geboren; vgl. ook *gəborən*.

gilsē — geelzucht.

gioubeie — guava-bes [vgl. ndl. *beiers*].

gioubluminstji — guava-bloem.

giskít — geschieden.

gistu — gisteren.

gizín, kizin — neef: de eng. vertaling luidde „cousin".

*glik*₁ — gelijken, lijken (schijnen).

*glik*₂ — geluk.

glō — gelooven.

glos — vraatzuchtig, inhalig, begeerig [vgl. ndl. *gulzig*].

gobét, gobéd — gebed.

gobi, gubi — kalebasschaal, gebruikt voor huishoudelijke doeleinden; ook: penis erectus, vgl. *kaləbas*.

*goi*₁ — gids [eng. *guide*].

*goi*₂, *gui, gōi* — gooien; *goi op* — omspitten.

gorogoro — gorgelen.

got — god.

gou — gauw.

goudif — gauwdief.

gout — goud.

goutriń — gouden ring.

govənḗ — gouverneur.

graf, grāf — graf; begraven, begraven worden, zich laten begraven.

grafple, grafplek — graf; begraafplaats.

grani — grootmoeder [vgl. eng. *granny*].

grās — drukte, rumoer [ndl. *geraas*].

greina — slijpsteen [vgl. eng. *grind*].
grin — grijnzen.
grof — grof.
groma — gulzig, begeerig [vgl. eng. *glutton*?].
gron — grond; veld; aarde (tegenover „hemel"); *a gron* — op den grond.
grōpupā — grootvader.
grosondag — Kerstmis.
grōt, grōtō — groot; *grōstə* — grootste.
grōtā — grootvader.
grōtkin — kleinkind.
grōtmumā — grootmoeder.
grōtnom — profeet; zie ook *nom*.
grōtstrāt — markt.
grou — grauw, grijs.
grun — groen.
gui = *goi*₂.
gumbē̂ — trom.
guṅgu — groot.
guri — groeien.
gut — ding.

H

*hā*₁ — haar, haren (subst.).
*hā*₂ — ha! (interj.).
*hā*₃, *a* — hebben; ook verbale partikel met praeterit. beteekenis; *di a ha, da a ha, di ha, da ha* — er was eens (het begin van een verhaal), er is; *di fo ha* — er moet zijn [hier *fo ha* in pl. van *ha fo ha*]; *i na ha* — ér is niet.
hād — hardop.
hagzit — houten waterreservoir [vgl. eng. *hogshead*?].
hāi — haai.
hal — zaal.
hāl — halen, trekken, weghalen; *hāl ē̃n lúsifer* — een lucifer afstrijken; *hāl a ši* — terzijde gaan [vgl. eng. „draw aside"]; *hāl af* — ophouden; *hāl a* — ophalen, aanhalen.
haləf — half; helft.
halfwē̂ — halverwege.
ham = *am*.
hāmbu — hamer.
han — hand.
haṅ — hangen, ophangen; *a kā haṅ* — hing.
hanbak — waschkom.
hanibēs — horenvee.
hankuri — voortdurend.
hansko — handschoen.

harás — (wederk.) zich aftobben (*amself, miself*) [vgl. eng. *harass*].
haripa — pannekoek.
haʳt, hat, hāt — hart.
hāsti — haastig, prikkelbaar.
hei — hel (kromme of platte spraak die men graag sprookjesfiguren in den mond legt; vgl. *bju* voor *bru*).
hekn, hekən — hek.
hel$_1$ — in *a hel*, bijv. *brē ši nek a hel* [vgl. Deensch *ihjel*?].
hel$_2$ — hel.
hēl$_1$, *ēl* — zeer.
hēl$_2$ — aanroepen (bijv. een schip); *hēl it* — uitgalmen [vgl. eng. *hail*].
hēlə, hēlē, hele — heele, gansche; geheel (subst.) bijv. *də hēlə fa di roto* (29, 38); gaaf, volgroeid.
help — hulp; helpen.
helt — held.
hemete — hemd.
heṅgəs — hengst.
heṅka, heṅku — anker.
here — Heer (God).
heriṅ — haring.
hēt, hit — heet; hitte; uitslag.
hēwun, hiwun — hemel.
hi — hier.
hil — hiel.
himun, himul — hemel.
his op — ophijschen, opnemen.
hiso — hier (met nadruk).
hiⁿ! — interjectie.
hindu — beletten, verhinderen.
hit = *hēt*.
hiwun = *hēwun*.
ho — hoe.
hō — oor; hooren; voor het verbum is ook *hōr* nog in gebruik.
hofi — tuin.
hogis — hoogste.
hogo — oog.
hogokika, ogokika — bril.
hōk — hoog.
holosi — klok, horloge.
hon, hont — hond.
honta — rijzweep.
hōp$_1$ — hoop, massa.
hōp$_2$ = *hōpō*.
hōpō$_1$, *hopo* — open; openen; opengaan.
hōpō$_2$ — opstaan; opstijgen; *hopo tan op* — opstaan.

hōr = *hō*.
horən — horen.
hoso = *huso*.
hospitāl — hospitaal.
hotú, *hotə́* — toebehooren (met *fa*, *fan*).
*hou*₁ — bewaren, onder toezicht houden, behouden; onderhouden; afgaan op [vgl. ndl. *aanhouden op*]; *hou hus* — huishouden; *hou op* — ophouden; *hou it* — uithouden.
*hou*₂ — oud.
*hou*₃ — veldhouweel.
houstu — oudste.
houtu — hout; houten; boom (speciaal: oude boom).
houtulus — houtluis („wood-lice").
houtuworəm — houtworm.
huk — aanhaken [vgl. eng. *hook*].
hulkán — orkaan.
hundu — hoen, hen.
hunduhān — haan.
hundukrēw — haangekraai.
huńgu — hongerig.
huńgusḗ — hondegezicht (scheldwoord).
hu — coire [vgl. ndl. *hoer*?].
hus — huis.
huso — hoe.
hut — hoed.
huvēl, *huwēl*, *huwē* — hoeveel.

I

*i*₁ — uur.
*i*₂ = *di*, bijv. *alma i tit* (28, 11) — den geheelen tijd; *i stek* (31, 14) — het stuk, per stuk; *i na ha* (30, 3) — er is niet.
imātal, *imātalə* — een wezen dat meer kan dan een gewoon mensch, een bovennatuurlijk wezen [eng. *immortal*].
in — in: komt alleen nog voor in de uitdrukking *no*, (*na*, *nit*) *in gəhēl* — in 't geheel niet.
ińgis — engelsch.
ini — in (met de bet. v. eng. „into"); komt eens in de teksten voor (15, 22).
intin = *ēntēn*.
islik — afschuwelijk, ijselijk.
it, *yt* — uit; uitdoen (het licht).
izəl — boei [ndl. *ijzer*].
izomāl — roestvlek.
izu — ijzer.

J

jā₁ = *jār.*
jā₂ = *ja.*
jaia, joia — rood (kromme spraak, vgl. *hei*).
jak, jāk — jacht; jagen.
jamus — yam (zie Oldendorp II 180).
jār, jā — jaar.
jen, jin, jiⁿ, jinə, jini — jullie [ouder *jender*].
jēt, jit — eten (verb. en subst.).
jə, ju — je, jij.
Jitfrāi — Eetgoed (eigennaam).
juṅ — jongen; jong.
juṅkin — zoon.
juṅman — jonge man.

K

kā₁, ka = *kan₁.*
kā₂ — verbale perfectische partikel, actief en passief; *a kā*: plusquamperf.; *sa kā*: zou hebben . . ., behoorde te hebben . . . [eng. „should have" . . .]. Enkele voorbeelden: *am kā lei a gron* — hij heeft zich op den grond gelegd (hij ligt op den grond); *ši grōtā ha kā set fo di dō* — zijn grootvader had zich neergezet voor de deur (zat voor de deur); *as . . ., am nōit sa kā kri di* — indien . . ., [dan] zou hij die nooit gekregen hebben; *am nōit sa kā gi di a . . .* — zij had die nooit aan . . . moeten geven; *di pos wa kā plan a zēwatə* — de paal die in zee is geplant; *kā stikúi* — verborgen; *kā tu* — gesloten, dicht. Zie ook Hesseling, Negerholl. 107 vlgg.
kābā — eindigen; klaar zijn; klaar.
kabái — paard.
kabán — mat.
kabəl — kabel.
kabrita — geit.
kabritarotiṅ — een gewas (66, 5); Knox 241 vermeldt „goatweed" (capraria biflora).
kāk, kak — kaak, wang.
kaka, koka — drek; zich ontlasten.
kakani — coire.
kakatés — hagedis; vgl. Oldendorp II 95.
kakəlaka — kakkerlak; vgl. Oldendorp II 115.
kálara — cholera.
kaləbás, kalbás — kalebas; penis erectus; *kaləbasdarum* — kalebasvleesch (wordt op een wond gelegd); *kalbás fan di kop* — schedel; *am ha ši kaləbas* — zij is geen maagd meer.
kalfi — kalf.

kalk — kalk.
kalkún — kalkoen.
kaloši, karoši — wagen, rijtuig.
kam — haarkam; kammen.
kāmbu — kamer.
kambus — keuken [ndl. *kombuis*].
kamina — veld, akker; de menschen die op den akker aan het werk zijn.
kan$_1$, *ka*^{n} — kunnen.
kan$_2$ — plegen, gewoon zijn te.
kan$_3$ — dicht bij (praep.).
kan$_4$ — tegen [vgl. eng. *against*].
kanēl — kaneel.
kanintši — vaatwerk [vgl. ndl. *kannetje*].
kanó — kano.
kanóp = *konóp*.
kantenklā — kant en klaar.
kap — kappen, hakken; *kap af* — afhakken, afslaan; *kap we* — wegkappen; *kap op* — in stukken hakken, slachten.
kapitein — kapitein (van een schip).
kapman — beul; vgl. Oldendorp II 393.
kapmes — kapmes; een werktuig van dezen vorm ; met zijde a werd de grond bewerkt, met zijde b sneed men het suikerriet; de moderne eng. benaming is „cane-bill".
kapoto — schort.
kapún — castreeren.
karbús — kap, muts.
karoši = *kaloši*.
kas — vat (alleen voor vloeistoffen).
kās$_1$ — kast.
kās$_2$ — kaas.
kasáw — cassave (jatropha manihot).
kaší — kist.
kašu — een vruchtboom (66, 15); Oldendorp II 170, Knox 231 (anacardium occidentale).
katún — katoen; *merkin katun* — „american cotton"; *sēkatun* — „silk-cotton"; *witkatun* (= *kreōlkatún*) — „white cotton".
kawet — zweep [ouder, maar nog niet geheel buiten gebruik is de vorm *kabwet*, in den brief van Magens (Tijdschr. v. Ned. Taal- en Letterk., XXXIII, 129) gespeld *kab-uett*; blijkbaar door consonantenwisseling ontstaan uit „cart-whip"].
ke = *ki*.
kēl — keel.
kerk, kerək — kerk.
kēróm — omkeeren (trans.).
kēs — kaars.

kêsstok — kandelaar.
kētəl, kitl — ketel.
ketiṅ — ketting; boeien (verb.).
ki, kik, ke — zien, kijken; *ki a* — zien; *ki bo, bono* — kijken naar; *ki fo* — uitzien naar; *ki astu* — zorgen vóor, vgl. eng. „to look after"; *ki* komt ook voor met de bet. van „bezoeken", evenals het eng. „to see".
kiambo, giambo, kingambo, kinkambo — „ochro": een peulvrucht, vgl. Knox 238, Oldendorp II 174.
kias — kiezen.
Kifrāi — Ziegoed (eigennaam).
kikindif — kuikendief, eng. „chicken-hawk".
kikintši — kuiken.
kin — kind.
kini — knie.
kiniṅ — koning.
kiniṅkin — koningskind.
kis — kussen (verb.).
kisintši — kussen (subst.).
kitl = *kētəl.*
kizin = *gizin.*
klā — klaar; *kri klā* — slagen; klaar krijgen; klaar komen (in deze bet. volkomen aequivalent aan het eng. „to get ready"); *klā* (*klār*) *it* — schoonmaken.
klāg — aanklagen, zich beklagen over.
klēn, klēntji — klein.
klēt — kleeden; *klēt amself* — zich kleeden; *kā klēt* — is gekleed.
klim — klimmen.
kliṅkə — klinker (baksteen).
klip — klip.
klok — klok.
kō, kom — komen; worden; gebeuren; tot stand komen. Dikwijls heeft *kō* in verbale constructies naar Soedaneesch model de waarde van een adverb. met de beteek. van „hierheen", bijv. *briṅ di difman kō* — breng den dief hier. De beteek. „worden" heeft zich wellicht deels onder invloed van het eng. „become" ontwikkeld; enkele voorbeelden: *am a kā kō hou* — hij was oud geworden; *am a kō ēn grōt nēgə'* — hij werd een groote neger; *kō lēf* — levend worden; *kō dōt* — dood gaan. Het fungeert thans ook als adhortatief hulpwerkwoord en is dan volkomen gelijkwaardig aan *tā*, bijv. *kō ons lō a hus* = *tā ons lō a hus* (laten wij naar huis gaan). *Ko mi* komt voor met de beteekenis van „komen aan, bemachtigen", bijv. *hoso am kā ko mi ši dri kin nām* — hoe hij aan de namen van zijn drie kinderen gekomen is (d. w. z. hoe hij die te weten gekomen is). Den vorm *kom* heb ik alleen in samenstellingen aangetroffen: *kom it* —

ergens uit of vandaan komen, uitkomen (in vervulling gaan); *kom ān* — bemachtigen [vgl. ndl. *aankomen*].
kofi — koffie.
kohó — hoesten, kuchen.
kōk, kuk — koken.
koka = *kaka*.
kokəlus — een schelpdier (eng. „whilk").
kōkflēs — gekookt vleesch.
koki — keukenmeid, kok.
kokumakak — stok met touw erdoor, politiestok.
kōl — houtskool.
kom = *kō*.
komadu — peetmoeder [vgl. spa. en port. *comadre*].
komintji — kommetje.
kompadu — peetvader [spa. en port. *compadre*].
kompos — kompas.
konét — sluw; *wel konêt* — sluw.
konfórt — houtskoolpot [vgl. ndl. *komfoor*].
konóp, konóbə, kanóp — knoop.
kontrí — kameraad [vgl. ndl. *kornuit*].
konu — hoek [vgl. eng. *corner*].
kop, kōp — hoofd, kop.
kōp — koopen.
kopi$_1$ — drinkkop.
kopi$_2$ — maïskolf.
kopman — hoofdman.
kopu — cent; koperen suikerpan.
korówəs — pretmaken, feestvieren [vgl. eng. *carouse*].
koruk — kurk.
ko^{r}*t, kot* — kort.
kos — kosten.
košĩ^{n}*ši* — geduld [*consjiensie*].
kot — hok.
kotles, kotlis — kapmes [vgl. eng. *cutlass*].
kotší — een buiging maken (gezegd van vrouwen) [vgl. eng. *curtsey*].
kou — kauwen.
kout — koud.
krabostikl — stekel van een zeekreeft; met een zoutwaterafkooksel daarvan gorgelt men tegen keelpijn.
krabu — krab, kreeft.
krām — bevallen (baren).
kren — kraanvogel.
krēp — wieg.
krēw = *skrēw*.
kri (zelden *krig*) — krijgen; nemen, pakken; ook = eng. „to get" in al

zijn beteekenissen; overeenkomen, afspreken; *kri fo lō* — vooruitkomen, „to make headway".
krim — misdaad.
kriǒl — kleine kinderen; gewoonlijk *klēn kriǒl*.
kris — schreien [vgl. ndl. *krijschen* en eng. *cry*].
$krom_1$ — kruimel.
$krom_2$ — krom.
krou — krabben; vegen.
kryb — kruipen.
kubi — kippenhok [vgl. eng. *coop*].
kui — koe, rund, vee.
kuki — koek.
kulẽ — kleur.
kuraši — dapper.
kuri — hard loopen; draf; stroomen (gezegd van water).
kwakwa — cacao.
kwāt — kwaad.
kwati — vierdepart [vgl. ndl. *kwartier*].

L

lādən, ladin — laden.
ladiṅ — lading, last.
lak — lachen.
lamp — lamp.
lamuntši — citroen.
lan, lant — land.
laṅ — lang; *di laṅgis* — het langste (bijw.).
lanši — landzijde.
lap — klap.
las — wikkelen; binden.
lās, lāst, lāstə, lāstu — laatste.
lastān, lāstā, listā, stā — achterlaten, overlaten, in den steek laten, verlaten; achterblijven, overblijven; toestaan; *listā kout* — koud laten worden; zie ook $tā_2$.
lāt — laat.
le_1 — licht (subst.).
le_2 — licht (niet zwaar; gemakkelijk).
le_3 — leeren.
lēf, lif — leven (verb.); leven (subst.); levend; levensonderhoud; *briṅ lēf* — levend maken.
lei — liggen; leggen; gaan liggen; *kā lei* — liggende (gelegen zijnde).
leik, leiki, liki, lek, li — gelijk, als; alsof; *leiki* en *džis leik* komen ook voor met de beteek. van „zoodra, op hetzelfde oogenblik dat".
lekə — lekker.

lelik, lēlək, lilik — leelijk; slecht.
lēn, lin — leenen.
lep — springen [vgl. eng. *leap*].
lēs — lezen.
li = *leik*.
lif$_1$ = *lēf*.
lif$_2$ — lijf.
liftit — leven (subst.).
lik$_1$ — likken.
lik$_2$ — liegen; leugen.
liki = *leik*.
lilik = *lelik*.
lin = *lēn*.
listā = *lastān*.
listə, listu — luisteren; hooren (trans.); *listə a* — luisteren naar.
lōp, lō, lu — 1. gaan (als zelfst. werkw.); *lōpán* — voortgaan, doorloopen; *lo na gras* — zich even verwijderen (om aan een natuurlijke behoefte te voldoen); 2. (uitsluitend in den vorm *lō, lu*) hulpwerkw. van het duratieve praesens; 3. (uitsluitend *lō, lu*) hulpwerkw. van het futurum; 3. adverbium met de beteekenis „hiervandaan, weg" (vgl. *kō* — hierheen); *flig a lo* in pl. v. *flig lo* „wegvliegen" (13, 31) is wellicht onder phonetischen invloed van het eng. „away" ontstaan. Enkele voorbeelden van *lō* in zijn verschillende functies: *am ha lo ret abini* — hij ging recht naarbinnen; *mi lo ki am nu* — ik zie hem nu; *di andə wēk am lo mā ēnandə bal* — de volgende week zal hij weer een danspartij geven; *am ha flig lō* — hij vloog weg; *lo lo briṅ di* — ga hem halen; *mi lo lo mata am* — ik ga (zal) hem vermoorden; vgl. de Jong, Negerholl. 68—69.
loi — lui.
los — losmaken; loslaten; loskomen.
lōt — lood.
lotḗ — belasteren [vgl. ndl. *onteeren*?].
lúsifer — lucifer.

M

mā$_1$ — maar.
mā$_2$ — moeder.
mā$_3$, *māk* — maken; doen; *mā leiki* — doen alsof; *mak it* — uitmaken, begrijpen; gedaan krijgen; rondkomen, geldmaken.
maho — een boom van welks bastvezels men touw maakt, vgl. ook Oldendorp II 197.
mais — *maïs*.
māk = *mā*$_3$.
makutú, makút — mand.

māl — maal (keer).
malaši — molasse.
mama — moeder (aanspreekterm).
man — man, echtgenoot.
manman — mannelijk, flink; *ha altəvēl manmanskapgēt* — blufferig zijn.
mān — maan; maand.
mani — manier; aard, karakter.
mańkandə, mańkandu, mańkan — samen, gezamenlijk; *du kop mańkandə* — de hoofden bij elkaar steken; de beteekenis „elkander" is nog bewaard in *tesən mańkandu* — onder elkaar.
mańkê — noodig hebben, willen hebben, willen; moeten, (voorafgegaan door een negatie en gevolgd door een werkw.:) niet behoeven te; *mańkê fo* (gevolgd door infin.) — willen . . ., noodig hebben te . . . [ouder: *mankeer;* op de beteekenisontwikkeling heeft klaarblijkelijk vooral het eng. „to want" invloed gehad].
mansak — zak, draagzak.
mânple — mannel. geslachtsorganen.
mantšap — man, persoon [vgl. ndl. *manschap*].
maritšimāt — een vogel; Oldendorp II 87 vermeldt de „*Maritjemaat* oder *Madenfresser*": Crotophaga Ani. De eng. benaming is „black witch", vgl. ook Knox 220 die een korte beschrijving geeft.
maro — wegloopen, vluchten; wild (adject.).
masbondo — een insect [vgl. ne. *malebonsse, mar(a)bonsoe, marabunta* uit mbundu *ma-rimbondo* „wesp": Schuchardt, Saramakka XIX; Oldendorp II 121 vermeldt *marbuner*].
māta — maat, kameraad.
mata$_1$ — maalsteen [waarsch. eng. *mortar*; misschien is evenwel ook te vergelijken amerik. spaansch *metate* dat van indiaanschen oorsprong is].
mata$_2$ — dooden [spa. port. *matar*].
mē$_1$ = *mi*$_1$.
mē$_2$ — ook [vgl. ndl. *mede*].
mē$_3$ — meer; *mē a mē* — meer en meer.
medl, midl, mel — midden (adv.).
medlat = *midnat*.
medlwif — vroedvrouw [vgl. eng. *midwife*].
melək, milək — melk; melken.
meltāf — doen wegsmelten.
men — heelen [vgl. eng. *mend*].
me^n*s* — mensch.
mēnši, mē^n*ši, mi*^{n}*ši* — meisje.
mē^n*šikin* — dochter.
merək — merken (een merkteeken geven).
mêri — merrie.
Meriki — Amerika.
mes$_1$ — bijna; nauwelijks (bijna niet); zie ook *tumes*.

mes$_2$ — mes.
méskene, méskənə — manager.
meskrām — miskraam.
mēstə — meeste.
mēstər, mēstu, mēstə — meester, baas.
met, mit, mi — met; mee, bijv. *fo trou met* — om mee te trouwen.
mēt — meten.
mi$_1$ = *bi*$_1$; men gebruikt het echter nooit wanneer er eenige nadruk op valt, vgl. de Jong, Negerholl. 61—63.
mi$_2$ — ik; mij; mijn.
mi$_3$ = *met*; dit *mi* wordt ook vaak gebruikt met de beteekenis van „en"; de vollere vormen *met* en *mit* hebben deze zwakkere beteekenis zelden of nooit.
midi — midden (subst.).
midl = *medl.*
midnat, medlat — middernacht.
mil — meel.
miļək = *meļək.*
mi^n*ši* = *mēnši.*
misél — mijzelf.
miši, muši — muis.
mit = *met.*
mo = *mut.*
mogắs — suikerriet in gemalen toestand; Oldendorp II 161 vermeldt *macass* [vgl. ne. *makkisa, massika* — stukwrijven, verbrijzelen, spa. *machacar*, port. *machucar* (Schuchardt, Saramakka 85)].
mōi, mui — mooi.
mol — hoopje aarde.
molē — onder, beneden (in samenstellingen, bijv. *molē venstə* — ondervenster).
mon, mun — mond, bek, snuit.
moństa — monster.
monti — mortier.
montistok — vijzel.
mo^r*d* — moord.
morək, moruk — morgen (adv.).
mos — bevuilen [vgl. ndl. *morsen*].
mošəl — oester [vgl. ndl. *mossel*].
moskít — muskiet.
mu — moe; moe worden; *mi kā mu* — ik ben moe; *kri mu* — moe worden; *mu mi* — moe van (vgl. eng. „tired with").
mulấ, mula — malen; molen; molenaar.
mumấ — moeder.
mumpi — het insect dat in 't eng. „sand-fly" heet. Oldendorp II 123 vermeldt „Sandfliegen oder *Mapieren*".

muši$_1$ — veel.
muši$_2$ = *miši*.
mut, mo — moet.

N

na$_1$ = *a*$_1$.
na$_2$ = *nə a* (zie *a*$_5$).
na$_3$ = *nə a* (zie *a*$_6$).
na$_4$, *nə, no, nu* — niet.
naastu = *aastu*.
nabini = *abini*.
nabiniši — binnen; vgl. eng. „inside".
nabo = *abo*.
nabono — op.
nafo = *afo*.
nagəl — nagel.
nāi — naaien.
nāl — naald.
nām — naam; heeten.
naši — natie.
nat — nat; bevochtigen.
naundu = *ondə*.
nē$_1$, *ne* = *ni*.
nē$_2$ — neer.
nē$_3$, *nē*^{m}, *nē*^{n} — nemen; meenemen; zich begeven; zich zetten tot, beginnen te; enkele voorbeelden: *di mā a nē afo am* — de moeder ging vóór hem [loopen]; *am a nē astə am* — hij ging hem achterna; *nē bo amself* — ondernemen, wagen; *nē amself fo sla* — aan het slaan gaan (64, 5); invloed van het eng. „to take" in verschillende beteekenissen is onmiskenbaar.
nēgəman — neger.
nēgər, nēgu — neger.
nek — nek.
nēn — neen.
nes$_1$, *nēs* — neus.
nes$_2$ — nest.
nēstuk, nestuk, nistuk — zakdoek; hoofddoek; doek [ndl. *neusdoek*]; zie ook *sakunestuk*.
net — net (subst.).
nə = *na*$_4$.
nistuk = *nēstuk*.
nit, ni — niet.
niw — nieuw.
no = *na*$_4$.
nōdi, nodi — noodig hebben; waardevol, noodig, onmisbaar: *am mi*

nodi fo wa ju lo bitā́l am — hij is noodig voor wat je hem betaalt (hij is de beste dien je voor dat loon kunt krijgen).
nōit — nooit.
noli — ezel.
nom — oom; maar ook: iemand die meer is of meer kan dan anderen.
notši — noordzijde.
nou_1 — smal.
nou_2, *nu* — nu.
nu_1 = na_4.
nu_2 = nou_2.
numḗ, *numẽ* — niet meer; slechts.
nuṅgal — nog in 't geheel niet [waarsch. uit spa. *nunca* en ndl. *al*].

O

o = a_7.
obəsi — opzichter [vgl. eng. *overseer*].
ōbən, *ōbn*, *ōvn* — oven.
obra — overal.
obu — over; ook in de bet. van „uit, afgeloopen"; *fal obu* — over den rand heen vallen; *obu so* — ten zeerste: blijkbaar een versmelting van *obu* in constr. als *obu-sari* [= eng. „*over-sorry*"] en eng. „ever so".
okā — ook [ouder: *ookal*].
oli — olie.
oṅ = *ons*.
ondə, *ondu*, *undə*, *undu* — onder.
ons, *oⁿs*, *oṅ* — wij; ons; onze.
op — eng. „up".
oʳdə — bestellen [eng. *order*].
oʳdu — orde; *hou a oʳdu* — in orde houden.
Ōstendə — East End (een nederzetting op het eiland St. Jan).
ótkwēk — aardbeving [eng. *earthquake*].
ōvn = *ōbən*.

P

$pā_1$ — eng. *pure*.
$pā_2$ — paar.
padún — pardon, genade.
paliṅ — paling.
paᵐpí — papier.
pan — pan; pot.
parat — papegaai [vgl. eng. *parrot*].
pasé — passeeren.
paska — Paschen.
pasó — oppassen; hoeden (bijv. schapen).

pat — weg; *a pat* — onderweg.
patakón — oorspr. een Spaansche zilveren munt: *patacón* ter waarde van 8 zilveren realen („reál de á ocho"), tegenwoordig gebruikt voor „dollar"; vgl. ook Oldendorp II 245: *patagons* ter waarde van 8 realen.
patí — verdeelen.
patiklá, putiklá — voorzichtig [vgl. eng. *particular*].
patpat — eend.
pehe — een visch; het werd vertaald met „shod" (waarschijnlijk = eng. „shad": elft) [vgl. spa. *peje*, port. *peixe*].
pek, pik — plukken; pikken; oprapen; *pekpek* — voedsel zoeken (komt op één plaats in de teksten voor : 27, 15, waar sprake is van een varken).
pelikān — pelikaan.
pēn — een vrucht (40, 5: *maro pēn* — wilde ananas?), vgl. *pinapəl*.
pḗpu — peper.
pētant — deftig rijtuig [ndl. *tweespan*?].
pi — zuiver [vgl. ndl. *puur*].
pik = *pek*.
pin — pijn; pijn doen.
pinabik — buikpijn.
pinabikbla — buikpijnbladeren; een aftreksel ervan neemt men in tegen buikpijn; de eng. naam („bitter bush") wordt op verschillende gewassen toegepast.
pinakop — hoofdpijn.
pinakopbla — hoofdpijnbladeren (66, 3).
pinapəl — ananas [eng. *pine-apple*].
pinstu — Pinksteren.
pintán — tandpijn.
pipa — tabakspijp.
pipi — urineeren.
pisporək — een visch, volgens Oldendorp II 99: „ostracion" [vgl. ndl. „koffervisch"?].
pistā́kəl — spektakel.
pit — put, wel.
plag, plā — „trouble".
plan$_1$ — plan.
plan$_2$, *plant* — plant; planten.
plań — plank.
planšat — omheining.
planta — planter.
plantái — plantage.
plantsún — jonge aanplant.
plat$_1$ — samenzwering, complot.
plat$_2$ — vlechten [vgl. eng. *plait*].

plāts, plās — plaats.
plek, ple — plaats.
plesí — verheugd, blij; tevreden; aangenaam; lekker.
plim₁ — pluim.
plim₂, prim — pruim.
plimbu, plimbo — gevangenis.
pobidžak — stokvisch. Oldendorp II 260: *poverjack*, A. Magens (Tijdschr. v. Nederl. Taal- en Letterk. XXXIII, 129): *powerdjäck* [vgl. eng. *poor-john*].
pobitši — baby.
pobu, pubu — arm.
pok — duwen, stooten [vgl. eng. *poke*].
poletjí — jonge hen.
polísman — politie-agent [eng. *police-man*].
pon — pond.
popā́, pupā́ — vader.
pos — paal [vgl. eng. *post*].
poshes — gauw [vgl. ndl. *spoorslags?*].
pot, put — pot.
potji — kruik.
prak — voedsel.
prāt — praten.
prəsêní — geschenk.
príklpē, príkupē, púkope — „prickly pear" (opuntia vulgaris).
prim = *plim₂*.
progaši — medicijn [vgl. ndl. *purgatie*].
pruf — proeven.
pubu = *pobu*.
púkope = *príklpē*.
pupa — pap.
pupā́ = *popā́*.
pus, puz — duwen; *pus abít ši toń* — zijn tong uitsteken [vgl. eng. *push*].
puši — kat.
put = *pot*.
putiklá = *patiklá*.

R

rabu — roover.
rak — aankomen; bereiken (vooral *rak a*); uitsteken (bijv. de hand) [vgl. ndl. *raken* en voor de beteekenis ook eng. „reach"].
rambl — afloopen, achtereenvolgens bezoeken [vgl. eng. *ramble*].
rapṓ — oprapen, opnemen, nemen, verzamelen.
rāt — raad (advies).
rêbən — begeerig; gulzig [vgl. eng. *ravenous?*].
redə — liever [vgl. ndl. *eerder* en eng. *rather*, de Jong, Negerholl. 59].

regn, rign — regen.
reil — ruil; ruilen; veranderen (trans.)
reitáf — onmiddellijk, zonder omslag [uit eng. *right* en ndl. *af*: vgl. voor de beteek. eng. „right away"].
rek — recht; zie ook *ret*.
rektə — rechter (bijv. hand); zie ook *ret*.
rēl — opvoeden, grootbrengen.
rēnbak — regenbak.
res — rust; rusten; in *a res sinu sel* (58, 1) is ongetwijfeld een vertaling te zien van eng. „rested themselves".
ret, retu — recht; rechter.
retši — rechterzijde.
rezə — reuzel.
ri — rijden; *ri də kabái* — paardrijden.
ribi — rib.
rigi — rug.
rigibēn — ruggegraat.
rign — regen.
rik — ruiken.
rikabai — rijpaard.
Rikfrāi — Ruikgoed (eigennaam).
ril — klos [eng. *reel*].
rim — roeien [vgl. ndl. (*roei*) *riem*].
riṅ — ring.
rip — rijp.
ris$_1$ — optillen; optrekken, ophijschen; *ris op* — optillen; opstijgen [vgl. ndl. *rijzen* en eng. *raise*].
ris$_2$ — rijst.
riva — rivier [vgl. ndl. *rivier* en eng. *river*].
rō — rood.
rol — rollen (trans. en intr.).
Rolfrāi — Rolgoed (eigennaam).
ront, ron, run — rond.
rosfut — elephantiasis.
rötbōnši — gedroogde *snibōnši*.
rötl, rutl — zich hevig verzetten, worstelen.
roto — rat.
ru — geweer, kanon [ndl. *roer*].
ru op — vernielen [vgl. eng. *root up?*].
rubob — rabarber [vgl. eng. *rhubarb*].
rui — roeiriem.
run = *ront*.
rup — roepen; noemen; *rup fo* — uitschelden voor; vgl. voor de beteekenis eng. „to call".

S

sa$_1$ = *so.*
sa$_2$ = *sendr.*
sa$_3$ = *sal.*
sabán — weide, grasvlakte.
sābəl — zwaard, sabel.
saja — vrouwerok [port. *saia*].
sajastet — rokpand.
sak$_1$ — afdalen; neerlaten.
sak$_2$, *saku* — zak.
sakunestuk — zakdoek.
sa kā — (gevolgd door verbum) wordt gebruikt in de verschillende beteekenissen van eng. „should have" en „would have" gevolgd door part. perf.
sal$_1$, *sa* — zullen (alle vormen).
sal$_2$ — zadel.
salduku — zadellap.
san — zand.
saṅ — gezang, lied.
sapatā̃ — schoen [port. *sapato*].
sari — eng. „sorry".
sāt — zaad.
se$_1$ = *sendr.*
se$_2$ — zien.
se$_3$ — zeggen.
se$_4$, *sē* — zeer (pijnlijk).
seən — sleepnet [vgl. ndl. *zegen*].
seit — zuiden.
seitši — zuidzijde.
sel$_1$ — zij (3^e pers. plur.) [ndl. *zullie, zellie*].
sel$_2$ — zelf.
selbu, seldə, seldu — zelfde.
self, seləf — zelfde; zelfs.
sendr, senr, sinr, senə, sinə, seni, sini, sinu, zinə, si, se, sa — persoonl. voornaamw. 3^e pers. meerv., zoowel zelfstandig als enclitisch (als meervoudsteeken achter substantiva); ook als posses. gebruikt.
servet, serbet — servet.
seskopdibəl — zeskoppige duivel.
set — zetten; zitten; gaan zitten; *a kā set* — was gezeten; *hopo set* — overeind gaan zitten.
setan — satan.
səropi — stroop.
ši$_1$, *si, ži* — pronom. possess. 3^e pers. sing.
ši$_2$ — zijde; *a ēn ši* — terzijde.

sikferki — zeug.
siki — zeker.
šikl — schudden.
siṅ — lied, gezang; zingen.
šini — snede; snijden.
siṅman — zanger.
sinpiwiri — een aloe-gewas (zie 66, 11); Knox 231: *sempervive*, Oldendorp II 227: *semper vivum* (aloe vulgaris).
sins — sinds.
šip — zweep.
siself, *šisel* — zichzelf.
šiši — zuster.
sit — zitten.
sito — hierheen [spa. *cito*].
sizaka = *susaka*.
skam — bang; *kri skam fan* — bang worden van.
skap — schaap.
skē$_1$ — schaar.
skē$_2$, *ske* = *skēr*.
skēpiún — schorpioen.
skē^r — scheren.
skēr, *sker*, *skē*, *ske* — scheuren; *ske op* — verscheuren.
skerp — scherpen.
skiriṅ — pak slaag; Oldendorp II 392; *skuering* [van het ndl. *schuren?*].
skit — schieten; wegwerpen; *skit we* — wegwerpen.
skōl — school.
skon — schoonmaken; *skon op* — schoonmaken; *skon skon* — zonder iets over te laten, bijv. *jit skon skon* — schoon opeten; *skē skon skon* — totaal verscheuren.
skonbutji — zwager.
skondu — mooi.
skonkin — schoonzoon.
skonpupa — schoonvader.
skontā — schoonvader.
skop$_1$ — bewerken.
skop$_2$ — schoppen; schop; spade.
skot$_1$ — schorten: *wa skot ju?* — wat schort je?
skot$_2$ — schoot.
skou — schouder.
skrek, *skrik* — verschrikt.
skrēw — schreeuwen; schreien; *skrēw it* — uitroepen.
skrif — schrijven.
skrik = *skrek*.
skun — schoen.
skwē — winkelhaak [eng. *square*].

skweril — eng. *squirrel.*
slā — slaan; kappen; stooten; slag; slaag; *slā kuri* — op den loop gaan.
slak — slap worden [vgl. eng. *slack, slacken*].
slaṅ — slang.
slap — klap [vgl. eng. *slap*].
slāp — slapen.
slāvun, slāun — slaaf.
sle — slecht.
slēp — sleepen.
slim$_1$ — slijm.
slim$_2$ — heel slecht (eng. „too bad"); nog sterker is: *frāi slim.*
sliṅgu — linker.
slip — slijpen.
slipstēn — slijpsteen.
slok — verslinden.
slot op — opsluiten.
smak — smaken.
smōk — rook.
snāl — slak [vgl. eng. *snail*].
snibōnši — een soort boonen [etym. = *snijboontjes*].
so$_1$ — daarop, toen; zoo, aldus; dus; in vele gevallen een aanvangswoord dat evengoed weggelaten kan worden; dit gebruik van het woord is wellicht ten deele ontstaan onder invloed van het Deensche „saa"; *a so mā* — „that's why".
so$_2$ — indien.
sodat — zoodat.
sofa — rustbank.
sok — zacht.
šolát — soldaat.
som — sommige, eenige, eenig, wat; beantwoordt geheel aan het eng. „some".
somgut, soṅgut — iets; eng. „something".
son — zon.
sondə, sondu — zonder; zonder dat: tenzij; anders [ndl. *zonder*].
sop — soep.
sopi, supi — rhum [vgl. ndl. *zoopje*].
sorək — redden; het komt in deze beteekenis eens in de teksten voor (25, 5) [vgl. ndl. *zorgen*].
sorop — inslikken [vgl. eng. *swallow* en misschien ook ndl. *slokken*].
sōt — soort.
sougut — iets zouts, d.w.z. gezouten vleesch.
sout$_1$ — zout.
sout$_2$ (in *nə ha sout fo du mi di* dat moet beteekenen „waag het niet eraan te komen": 25, 1) is mij raadselachtig.
sovēl, sowēl, suwē — zooveel.

spandẽ — besteden [ndl. *spendeeren*].
spek — spek.
spel — speld.
spēl — spel; spelen.
spigəl — spiegel.
spiku — spijker.
spoṅkšas — buskruit.
spôr — spoor.
sporək — spaak.
sprat — sprot; zie Oldendorp II 110.
spriṅ — springen.
šruf — schroef.
stā = *lastān*.
stal — stal.
stāl — staal.
stam — stampen; fijnstampen; slaan.
stān, *tan* — staan; blijven staan; gaan staan; bestand zijn (met *gēnz* — eng. *against*); *stān op* — opstaan.
stek, *stik*, *steki*, *stiki*, *teki* — stuk, brok; stuk grond met het daarop groeiend gewas, bijv. *steki blā* — stuk grond met struikgewas; *sukustik* — veld met suikerriet; *i stek* — het stuk, per stuk; *stiki stiki* — in stukken.
stēk — steken.
stem — stem.
stēn, *stin* — steen; steenigen; *grōt stēn* — rots.
stēndifi, *tendifi* — „steenduif"; de eng. benaming is „ground-dove"; zie ook Oldendorp II 90.
stēndōt — morsdood [vgl. eng. *stone-dead*].
stérē — ster.
sterək — geweld; sterk.
stēt — staart.
sti, *ti* — sturen.
stibn — stuipen.
stibo, *stibu*, *stibə* — geld [ndl. *stuiver*, *stuver*; Oldendorp II 245 vermeldt *stüber*; op St. Eustatius rekent men nog in *stivers*, waarmee men thans dollarcenten bedoelt].
*stik*₁ = *stek*.
*stik*₂ — steken.
stikl — stekel.
stikoi, *stikui*, *stokui* — verbergen; zich verbergen; *kā stikui* — verborgen.
stil — stil.
stiman — stuurman.
stin = stēn.
stok — stok; mast.
stokdruṅ — stomdronken.

stokui = *stikui*.
*stomp*₁ — kort.
*stomp*₂, *tom* — stomp (subst.) [ndl. *stomp*, eng. *stump*].
stop, *top* — blijven staan; doen ophouden.
strāt — straat.
strom — strooming; golven.
strop — strop, strik.
stul — stoel.
sudži, *sutji* — zachtjes; langzaam [vgl. ndl. *zoetjes*].
suk — zoeken.
suku — suiker, suikerriet.
sukustik — stuk grond waarop suikerriet staat of pas heeft gestaan.
supi = *sopi*.
susaka, *sizaka* — zuurzak: een vrucht (annona muricata), Knox 231, Oldendorp II 173.
susu — komt alleen voor in: *fo susu* — voor niets (gratis).
sut — zoet (aangenaam).
sutji = *sudži*.
suwē = *sovēl*.
swā, *swē* — zwaar.
swak — zwak.
swampi — moeras.
swārdjēt — moeilijkheden, „trouble" [vgl. ndl. *zwarigheid*].
swat — zwart; duister; duisternis.
swatkōl — houtskool.
swatnis — duisternis.
*swē*₁ = *swā*.
*swē*₂ — zweren.
swel — zwellen; zwelling.
swēt zweeten.
swoip — houw, snee [vgl. eng. *swipe*].

T

*tā*₁ = *dā*₁.
*tā*₂ — vader.
*tā*₃, *dā* — laten: adhortat. hulpwerkw. [uit *lastān*].
taful = *tavul*.
*tai*₁ — vader.
*tai*₂ — hard [ndl. *taai*].
tak — tak, twijg.
takantin, *tokontin*, *tukantin* — terpentijnboom (Knox 232: bursera gummifera).
tal — eng. *at all*; *taltal* (voorafgegaan door negatie) — volstrekt niet(s).
tam — touw om mee te slaan.

tamarin, tamərin, tamrin — tamboerijn.
tamrind — tamarinde.
*tan*₁ = *stān*.
*tan*₂ — tand.
tania — een knolgewas (Knox 233 vermeldt: *tanier* — caladium esculentum).
taventit — avond; in den avond.
tavul, tawul, taul, taful — tafel.
*tē*₁ — totaan; totdat.
*tē*₂ — thee.
teki = *stek*; *tekilin* — touwtje [ndl. *stukkie lijn*].
Tekoma — een spin, bekende mythische figuur en sprookjesheld [tši *Ntikuma*, vgl. Schuchardt, Saramacca VI].
tel — tellen.
templ — tempel.
tenā — dienaar.
tēndifi = *stēndifi*.
tesən — tusschen; behalve (exclus. en inclus); bij, nabij (of: tot bij) [ndl. *tusschen*].
tete — zuigen; uitzuigen; speen, uier.
tetsi, tetši — teen [vgl. ndl. *teentje*].
Tətola — Tortola (een der Virgin Islands).
ti = *sti*.
tit, tid — tijd; *ēn tit* — eens (in: er was eens); *ēn fa bo ēn tit* — eens op een keer.
tilt obu — omvallen [eng. *tilt*].
tiṅwap — helaas? Komt in één verhaal tweemaal voor: 36, 17 en 36, 23.
tisám — medicijn [vgl. spa. en port. *tisana*].
titā — vader.
tobo, tubu — tobbe.
tokontin = *takantin*.
tom = *stomp*₂.
toma — coire [spa. en port. *tomar*].
tomés, tumes — misschien [vgl. het oudere *altemets* — misschien, Hesseling, Negerholl. 170]. Wellicht is *mes* (bijna) hetzelfde woord.
tompi — (in: *Tompi Ben* — Kleine Ben) *duimpje*?
ton, tono — vat, ton (voor niet-vloeibare stoffen).
*ton*₂ — eng. *turn*: *ton to* — „turn to" (beginnen te).
*toṅ*₁ — tong.
*toṅ*₂ — „dry dirt" [vgl. eng. *dung*].
tono = ton.
*top*₁ — het bovenste gedeelte van het suikerriet, waaruit stekken gesneden worden; vgl. ook Oldendorp II 157.
*top*₂ = *stop*.
tou — touw; rank, liaan.

trak — spoor; *du bo di trak* — op de hoogte brengen, „to put on the *track*".
traktē̂ — doen, verrichten; behandelen.
tramil — sleepnet [vgl. eng. *trammel*], in beteek. = *seən*.
trap₁ — trede; ladder.
trap₂ — strik, val [eng. *trap*].
trašināf — pak slaag [loc. eng. *thrashing off*].
trē — trekken; halen; te voorschijn halen, aftrekken.
trektəʳ — trechter.
tret — recht [vgl. eng. *straight*].
trompet — trompet.
trou — trouwen (trans. en intrans.); *trou a (mi)* — trouwen met; *fo trou met* — om mee te trouwen.
tšakful — stikvol [eng. *chock-ful*, ndl. *tjokvol*].
tšėke — „guinea bird"; Oldendorp II 86 vermeldt „Guinea — oder Schickee — Perlhühner"; zie ook Schuchardt, Tijdschr. v. Nederl. Taal- en Letterk. XXXIII 8; Saramakka 110 (s. v. *tokkrò*).
tu₁ — te zeer, al te [eng. *too*].
tu₂ — sluiten; bedekken; *kā tu* — gesloten, ingesloten; *tu obu* — bedekken; *tu op* — opbergen, bedekken.
tubak — tabak.
tubu = *tobo*.
tukantin = *takantin*.
tumbl — werpen; vallen; ontworstelen [vgl. eng. *tumble*, wellicht ook ndl. *tuimelen*].
tumės = *tomės*.
tutu — groote schelp die men als trompet gebruikt.
twēkopdibəl — tweekoppige duivel.

U

undu, undə = *ondə*.
undusaja — onderrok.

V

valis — handtasch, valies.
veⁿstəʳ, veⁿstə, venstu, weⁿstə — venster.

W

wa, wat — wat; welke, wat voor; die, dat (relat.); *wa fa ēn* — wat voor een.
wā₁ — waar (adj.); *wāwā* — werkelijk waar; *fo wāwā* — zeker, voorwaar.

wā$_2$ — waar (adv.); *wā eke* — waar ook, vgl. eng. „wherever".

wa api — waar (conj.); uit deze constructie blijkt, dat men de beteekenis van *api* niet duidelijk meer voelt.

wāi — waaien.

waita — bespieden; kijken.

wak — wachten; wacht; *hou wak fo* — bewaken, bespieden; *wak fo* — wachten op.

wākə, waku — wakker; wakker worden; opstaan.

walgēt = *wārgeit.*

wamā — waarom, waardoor [ouder: *watmaak*].

wandə, wa^n*də, wandu, wa*^{n}*du* — loopen; wandelen; wandeling.

wandubōnši — een soort doperwten („pigeon-peas").

wanə, wenə, weni, wen — toen (conj.), wanneer (conj.) [vgl. ndl. *wanneer* en eng. *when*].

wārgeit, wargēt, walgēt. — waarheid.

wakman — waker, bewaker.

wapiši, wepiši — waar (conj.), zie ook *api* en *wa api.*

wark = *werək.*

was — wasschen.

wat = *wa.*

watər, watu, watə — water.

watəpanə — zweep (hiervoor werden namelijk gebruikt twijgen van de „*Waterbananne* oder *Waterpanne* ", Oldendorp II 217).

watətapman — watertapper.

watumelán — watermeloen.

wawara — hooi.

wē$_1$ — weg, heen [vgl. eng. *away*].

wē$_2$ — veel.

wēk — week (subst.).

wel$_1$ — wel (adv. en interj.).

wel$_2$ — willen; wenschen; houden van; liefhebben, dikwijls aequivalent aan het eng. „to like" bijv.: *ju wel də kabái?* — do you like the horse?; *ons wel fo ki di* — we like to see it.

welt, wilit, wil — wild (adj.).

wen$_1$ = *win*$_1$.

wen$_2$, *wenə, weni, wini* = *wanə.*

wens, we^n*s* — wenschen.

we^n*stə* = *ve*^{n}*stə*^{r}.

wepiši = *wapiši.*

wērán, wērā̃ — weer; nog; wederkeerig [vgl. ndl. *weerom*].

werək, wark — w^{ə}rk; werken; behandelen.

werəkman — arbeider.

werən — wereld.

we lik, wilik — bliksem, weerlicht.

werm, werəm — warm; warmte.

wēs, wis — de in verbinding met de verbale partikels *(h)a, ka en sal* gebruikte vorm van het werkw. „zijn"; ook imperatief en infinitief.
wet = *wit.*
wēt — weten; kennen.
wēwulf — een demonisch wezen [vgl. ndl. *weerwolf*]; zie boven p. 66-67.
widi = *awi.*
wif — echtgenoote.
wil$_1$, *wilit* = *welt.*
wil$_2$ = *wel*$_2$.
wil$_3$ — wiel, rad; draaien [vgl. ndl. *wiel* en eng. *wheel*].
wilik = *we'lik.*
wîn — wijn.
win$_1$, *wen* — wind; adem; *fañ wen* — adem scheppen.
win$_2$ — winnen; overwinnen (trans).
wini = *wen*$_2$.
wis$_1$ — wijs; wijzen.
wis$_2$ = *wēs.*
wit$_1$ — wijd.
wit$_2$, *wet* — wit, blank.
wizád — heks [vgl. eng. *wizard*].
wolk — wolk.
woltə — wortel.
wōn, won, wun — wonen.
wōrt, wo'\t, wo'd — woord.
wul op — inwikkelen [vgl. ndl. *woelen*].
wuluwuluk — wolf.
wun = *wōn.*
wurum — worm.

Y

yt = *it.*

Z

zē — zee.
zeil, zeilə — zeilen; varen.
zeilduk — zeil, zeildoek.
zēkaroši — stoomschip („zeekaros").
zelva — zilver.
ži = *ši*$_1$.
zil — ziel.
zinə = *sendr.*
zon — zon.
zwem, zwim — zwemmen.
zwel — evengoed [vgl. ndl. *zoowel*].

EXTRACTS.

I.

A mother is living alone with her boy, Tišas. When he is 18 years old, she takes him to the temple and wants him to raise a stone. He is not strong enough. Nor does he succeed two years later. But when he is 22 years old, he raises the stone and finds a pair of shoes and a sword. His mother tells him to go and find his father across the mountains. He goes and kills everything he meets until he finds his father, with whom he stays for 6 months. His father is bound to deliver over 7 boys and 7 girls to a king, Filjas, who intends throwing them to a monster. Tišas accompanies them, is locked up, but set free by the king's daughter, and kills the beast. He takes the boys and girls and the king's daughter back to his father, who dies.

II.

A bad old king is prophesied that he shall die by his grandson's hand. Though he keeps his daughter locked up under the ground, she gives birth to a boy, Prisjas. He puts her and her child into a case and shoves it off into the sea. After floating for 5 days the case strikes land. Mother and child are saved by an old man, Jusiəs, who adopts them as his daughter and grandson. When Prisjas is grown up, he becomes a sailor and leaves his mother with Jusiəs. During his absence Jusiəs' brother, who is king and has taken all the land, so that Jusiəs has to live by fishing, takes the woman and makes her a slave in his house. Prisjas stays away 7 years. Once, in a dream, he sees a woman, Atinja, who tells him to go home where a great task awaits him. He comes home, frees his mother and knocks the king down, but is not allowed to kill him. He puts his mother into the temple, where she is safe. He again goes to sea for 7 years. When he comes back, the king gives a feast at which every young man has to bring something. Prişjas has nothing to give, but promises to bring the Džogjans' head. He calls upon Atinja for help. Atinja appears and gives him a goatskin to put over the Džogjans' head (else he shall turn into stone) and he also gets a sword and a pair of winged shoes squeaking like chickens. He is not allowed to take leave of his mother and Jusiəs. He flies away and meets with 3 sisters possessing only one eye, which they use in turns. Prisjas, by taking away their eye, compels them to tell him how he can find the Džogjans. He is sent to the „imps", who show him the way to the strong man who

is keeping heaven and earth apart. This man gives Prisjas a „hat of darkness" by means of which he can make himself invisible and requests him to come back after killing the Džogjans, because he (the strong man) wants to turn into stone in order to get rest. Prisjas finds the Džogjans, cuts off his head, and returns to the strong man, who looks at the head and turns into stone. On his way home Prisjas finds a fettered girl, waiting to be eaten by the „sea-god". Prisjas turns the sea-god into stone by showing him the Džogjans' head and takes the girl to her parents. He wants to marry her, but her parents want him to wait one year. The girl has a fiancé already, and this young man, assisted by his friends, wants to fight Prisjas. He changes them into stones, marries the girl, and returns home with her. The king and his followers turn into stones and Jusias is made king. Finally Prisjas goes to his grandfather. Young men are playing a certain game. Prisjas joins them and by accident kills the old man. Thus the prophecy has come true.

III

A rabbit puts on his trousers and goes to town to fetch food for his master. His master does not give him any of it and sets the dog after him.

IV.

Puss in boots. A miller has 3 sons. One inherits the mill, one the house, and the youngest a cat. The cat asks his master for a pair of shoes, goes out hunting, and carries his booty to the king as a present. When asked who is his master he says: „Master of the Kerebi". And then follow the well-known episodes: the king's visit, the bathing-scene, the killing of the giant who has turned into a mouse.

V.

A boy kills his mother's small horse by trying to ride it.

VI.

„Die Bremer Stadtmusikanten" without any variation worth mentioning.

VII.

A woman is living bij herself. To her astonishment she gives birth to a boy, who, before he is one day old, begins to talk and carries her basket for her. Next day he tells his mother that he has to leave her: he is going to look for strong men. First he arrives at a town where he gets a cannon as a walking-stick. Then he meets with a man who is able to remove mountains. He quarrels with this man, strikes off one

of his ears with his cannon and takes him along. He successively finds two more strong men, who also accompany him after having likewise lost one of their ears, and a tenheaded devil who slips into a hole with only 9 heads left. The hero is let down into the hole by his companions. Down there he finds 3 king's daughters, abducted by the devil. He chops off the other 9 heads, the 3 girls are hoisted out of the hole, but he himself is treacherously left behind. The three companions take the girls to their father, pretend to have killed the devil, and are accepted as fiancé's. Meanwhile the hero is befriended by doves, who finally fly out of the hole with him. He goes to the king's house and is engaged as a cook. One day he is seen wiping his face with a handkerchief of one of the girls. He is interrogated by the king, shows the 3 traitors' ears and the 10 tongues of the devil and everything comes out. The traitors are killed.

VIII.

Little Red Riding-hood. When the wolf is going to swallow the girl, she cries murder and is heard by her father, who kills the wolf. For the rest Grimm's well-known version.

IX

A young man, travelling with a sack of money, which he has earned in the service of an old miller, is assaulted by a robber, who takes the money and keeps him as a servant. One day the robber has invited a fellowthief to dinner and the young man is ordered to roast two chickens. He cannot resist the temptation to eat them both. When the guest arrives, he warns him that his host, who is heard sharpening a knife, intends cutting off one of his ears. The guest runs away, terrified. The young man tells the robber that his friend is running away with the two chickens. The robber pursues him and the young man seizes his money and takes to his heels. He returns to the old miller.

X.

A mutilated version of „Der gescheite Hans" (Grimm nr. 32). Hans is sent to his grandmother. The first time he receives a pot of butter and puts it on his head. When he arrives home, the butter has melted away. His mother: „you should have carried it in your hand". Next time he receives a needle, which he likewise puts on his head. When he comes home, the needle has gone. His mother: „you should have wrapped it up and put it in your pocket". Next time he is given a little dog, which he crams into his pocket. When he comes home, the dog is dead. His mother: „you should have led it by a rope". Finally he gets a piece of

meat and drags it along by a rope. It is eaten by the dogs. His mother: „you should have wrapped it up and carried it in your hand". Hans promises to behave better in future.

XI.

„Hans im Glück" (Grimm nr. 83). In this version pig and goose are replaced by sheep and pig. The scissors-grinder has become a man who is grinding stones and who makes Hans believe that he can get money out of stones by breaking them in this way. For the rest like Grimm's tale.

XII.

„Einäuglein, Zweiäuglein, Dreiäuglein" (Grimm nr. 130).

XIII.

A mutilated version of „Tischchen deck dich, Goldesel, und Knüppel aus dem Sack" (Grimm nr. 36). An old man snares a crane, who ransoms himself by giving his captor a magical sack. When one says: „two out of the sack", two black boys jump out with a table and a copious dinner. In order to make the boys and their belongings disappear one has to say: „two into the sack". On his way home the old man visits a woman with two daughters and regales them. After dinner, whilst he is taking a walk with the mother, the two girls hide his sack and put a common sack in its place. When the old man comes home, he discovers that the sack does not work any more. The crane tells him what has happened and gives him another sack out of which jump two black boys who whip him until he says: „two into the sack". By means of this new magical sack he recaptures the first.

XIV.

A personal remembrance of informant Prince. He tells how, as a boy, he got a thrashing because his father had to wait for him.

XV.

Prince's father was manager of an estate. His master allowed him to keep some of the sheep for himself.

XVI.

Prince's father catches one of the slaves in the act of stealing a turkey. The culprit prefers a thrashing to being sent to the „fort".

XVII.

Prince remembers an earthquake and a cholera epidemic about 1871.

XVIII.

Tekoma is daily stealing on his uncle's estate, but the watchmen cannot catch him. They resort to a stratagem: Tekoma is told that his uncle has died and that he ought to come and see him before the burial. Tekoma, staying outside at the window, remarks that a dead man should break wind. His uncle pretends doing so. Tekoma sees through the ruse and runs away.

XIX.

Turtle and Cock have to race to the „governor's" house. The one who arrives first shall marry the governor's daughter. Turtle wins with the assistance of his young ones and Cock commits suicide.

XX.

A sow is asked by her piglings why her snout is so long. She tells them that they will find out when they shall be like her.

XXI.

Anānši has hidden his stolen meat (a pig, a goat, and a dog) under the ground. Rabbit discovers it, steals all of it, and hides it in the same way somewhere else, negligently leaving a goat's horn sticking out of the ground. Anānši, immediately understanding who is the thief, goes about looking for Rabbit and repeatedly strikes his foot against the goat's horn. He angrily strikes it with a stone until the goat cries out with pain. Now Anānši digs up everything and goes home, calling Rabbit a thief all the time. Rabbits hears it and says: „one thief is calling the other a thief".

XXII.

A man, assisted by a friend, is digging a grave for his dead mother. When they have finished digging, they take up the corpse and just throw it into the hole. One of them [the son?] falls into the hole, dead, while the dead woman gets up and runs away. She is never seen again.

XXIII.

Anānši and Tekoma are looking for meat. They find a white man's herd of cattle. Anānši enters the anus of a big bull and cuts out enough

of the animal's fat to fill his sack. When he comes out again, he offers half of the fat to Tekoma, who, greedily, wants more and enters the bull in his turn. Against Anānši's advice he cuts the bull's heart and kills it. Now he cannot get out again. The bull is flayed and cut up and Anānši, knowing where Tekoma is to be found, turns the large intestine inside out in the sea-water. Tekoma gets out and kicks up a tremendous row, saying that he is going to complain to the king because Anānši has dirtied him with cow-dung while he was taking his bath. Anānši has to entreat for mercy, as people want to take him to the fort. Cp. LXII.

XXIV.

Cat's cheese and lard are stolen by Rat, who, when interrogated, feigns ignorance. Cat lays up fresh provisions, but Rat, assisted by two friends, steals them again. Now Cat plans killing all the rats. He invites all of them to a dancing-party. They come, attired in their very best. When the dancing has been going on for some time and many of the rats are drunk, Cat closes the door and the windows and all the rats are murdered save one small one who escapes through a hole under the door.

XXV.

A gang of slaves was working in the field. One of them was sent off to fetch drinking-water. At the pit he found a merry company of 5 „stone-doves" enjoying themselves with music and dancing. He put down his tub and joined in the dance, forgetting all about his commission. The driver sent off another man to look for him — with the same result. Two more men were despatched, but as they did not return either, the driver went himself, armed with a whip. When he reached the revellers, he threw away his whip, joined in the feast, and kept dancing and drinking until he was dead drunk. Meanwhile the thirsty gang lost patience, came to the pit, and followed his example. At mid-day not a single labourer was left in the field. The manager and the overseer now came down to the pit and driver and gang were locked up. The driver got fourteen blows, the labourers seven each.

XXVI.

How the St. Jan people are living nowadays. In the South the people are exceedingly poor. The impoverished estate-owners cannot give them any work. So they have to make their living by burning charcoal and fishing. But most of the fish cannot be sold. The people in the North are a little better off: they cultivate bananas and tuberous plants. When the island was still Danish, many people found a living on the sugar estates. They were regularly paid and properly fed. Also they were

allowed to cultivate potatoes on fallow sugar fields. They were silly enough to expect that the Americans would bring them food for nothing, and so they voted for America. But the Americans have treated them so badly as not even to allow them their drink of rhum. This is the reason that many of them have died.

XXVII.

A short rhyme.

XXVIII.

Anānši had hidden something in the ashes. When he came to look for it, he mistook it for eyes and cried out: „the ashes have eyes".

XXIX.

The dog's „free-paper" was torn up by the rat. The dog accused the cat, but the cat knew better and so from that time the dog has been running after the cat and the cat after the rat. [The narrator added that this event also explains why the dog is not free but must always follow man].

XXX.

Rabbit wants to kill Tekoma. Tekoma promises to behave well and Anānši tells Rabbit that he is not to kill Tekoma unless he does not behave himself.

XXXI.

Rabbit, Anānši, and Tekoma are not to be mistaken for present-day animals.

XXXII.

Anānši has been stealing and is caught. He tells people to put him in a sack and throw him through the window. He comes down on his feet. Another time, when he has been caught and put in a sack again, he makes somebody take his place by telling him that he will go to heaven in that sack. The victim is killed. Cp. Andersen's „Store Claus og lille Claus".

XXXIII.

Very short version of XXXXI, told by another informant.

XXXIV.

A girl marries a snake and is swallowed by it. She calls upon her brother for help. He kills the snake and frees her.

XXXV.

Rabbit steals food from his father. When caught, he cries out, „my father is dead". Then people let him go.

XXXVI.

Tekoma steals food from his mother. When his mother accuses him, he says that he has taken one piece only. His mother says: „who has taken the rest?"

XXXVII.

Reminiscences about the hurricane of 1916.

XXXVIII.

Another version of XXIV, told by another informant. Cat invites the rats in order to show them what the word „trouble" means. While dancing, they are all killed save one little one.

XXXIX.

Day after day a monkey is stealing a man's meal which his daughter is taking out to him. When the father hears about it, he watches the monkey and shoots it.

XXXX.

Tekoma makes Anānši believe that he ought to cook his yams before planting them. During the night he digs up the yams and eats them. When Anānši wonders why they do not come up, Tekoma says: „rats have been digging them up". Cp. XXXXVII.

XXXXI.

„Katze und Maus in Gesellschaft" (Grimm, nr. 4) with Anānši and Tekoma as actors. Tekoma is assisting Anānši in the field and feigns to be called away to baptize his bastards. The three names are: „I have just begun", „Just in the middle", and „Finished". At dinner time Anānši finds excrements instead of the meal which he had prepared before they went to work. When Tekoma is interrogated, he proposes that Anānši

shall tie him up and beat him until he says: „that's enough"; afterwards he shall do the same thing to Anānši. When he has received about 3 blows, he says: „that's enough" and is untied. But when Anānši in his turn says: „that's enough", Tekoma asks: „where in the world have you heard a negro who is beaten by a white man say „that's enough"? He goes on beating until Anānši is dead. Cp. also LXVII, XXXIII.

XXXXII.

Tekoma is left behind in a džumbi-house, where he has been thieving with Anānši, because he has forgotten the formula by means of which one can make the house come down or go up. He hides himself under the ashes, but his eyes, which are protruding, betray him when the džumbi's come home. He is thrown through the window and escapes. Cp. XXXXV.

XXXXIII.

A version of the tar-baby story. Anānši gets hold of Tekoma by means of the tar-baby and burns him to ashes.

XXXXIV.

It has been arranged that when Tekoma's father-in-law, Anānši dies, Tekoma shall be buried together with him. Anānši dies, but Tekoma does not feel like keeping his word and consults Lizard. Lizard will be sitting on a tree near the grave and talk to the people. When the time for the burial has come, Lizard appears to be asleep. Tekoma keeps throwing stones at him until he wakes up and cries out: „the living cannot be buried with the dead". Tekoma is saved.

XXXXV.

The same tale as XXXXII, but narrated more in detail by another informant.

XXXXVI.

A man hears a sound like drum-beating in his newly-built house and is afraid to go in. He first consults Lizard, who, however, cannot do anything for him. Then he asks Cock. Cock enters the house and finds a big „drummer-cockroach", which he swallows.

XXXXVII.

The same tale as XXXX, but now Anānši is the deceiver. After eating all the yams he remarks to Tekoma that, though being an old planter, he never heard of people cooking yams to make them grow.

XXXXVIII.

A young man, Džak, is caught by the devil, who instructs his mother to prepare Džak for his dinner. The old woman makes Džak pound salt. When she bends over the mortar, he kills her with the pestle. He puts on her clothes, cooks the old woman açcording to the instructions of the devil with regard to himself, and dishes her up when the devil comes home. After dinner he tells the devil that he has been eating his mother and runs away.

XXXXIX.

Owing to a magical trick of the devil 3 king's daughters get into Hell. Džak learns from „Old Tom", overseer in Hell, that the girls have been married to the sixheaded, the fourheaded, and the twoheaded devil. He manufactures a long rope and has 3 assistants let him down into Hell. Each of the girls gives him a present: the first a pocket-handkerchief, the second a bracelet, and the third a ring. Before ordering his assistants to pull the girls up he touches their shoulders in order to prevent them from talking about what has happened. He himself is treacherously left behind by his assistants. He escapes though. When he arrives at the king's house, he removes the spell by touching the girls' shoulders again, shows the 3 presents, and everything comes out. The impostors are shot. Cp. VII.

L.

Lion wants to eat Pig. He says to Pig that he himself will go into the oven first. When he begins to feel hot, he says: „brother, my eyes are getting very red". He is pulled out and now Pig goes in. Lion does not mind Pig's saying: „brother, my eyes are getting very red", but roasts him. Cp. LXIX.

LI.

A story of the same type as L: Anānši cooks monkeys in a kettle.

LII.

„Black witch" (a bird) and „Stone-dove" have planned a fasting-competition. Stone-dove wins. He finds Black witch dead and makes a flute out of one of his legs. Chicken-hawk hears him play and asks for the loan of the flute. He gets it and flies aways with it, leaving his tail in Stone-dove's claw. He gives the flute to his mother, telling her that he has bought it and that she is not to give it to anybody but the young man whom he will send to fetch his meal at ten o'clock. Stone-

dove, who has overheard the conversation, presents himself at ten o'clock next day and receives the meal and the flute. When Stone-dove's servant comes, the flute is gone. Stone-dove is angry with his mother. He now tells her of his theft and puts a burning match into the nest where she is brooding. She flies out of the nest, saying: „yes, you shall be a thief until you die".

LIII.

A king's daughter goes to her lover while her father is not at home. When he finds her and wants to take her home, she changes her lover into a river and herself into a duck. On the way to the young man's people she warns him that he is not to allow anybody to kiss him, otherwise he shall forget what has happened between them. When they arrive, however, he is kissed by his mother and forgets all about his sweetheart. He chooses another bride. The deserted bride buys two parrots and trains them to talking together about everything that has happened between her lover and herself. This makes the young man remember things. The woman whom he is about to marry is sent back to her mother and he marries his real bride instead.

LIV.

A little boy is treated badly by his stepmother. She tells him, if he wants to be treated like her other children, he must bring her a „little finger" of one of the lions. The boy sets out, playing on his flute. He arrives at a small house, where the keeper of the lions is living: an old man, who is delighted with the boy's playing and enjoys a good dance. He gives the boy a knife and tells him that he will find 10 lions under a tamarind-tree, the tenth of which is to lose its little finger. The boy finds the lions and is pursued by them. One of them sticks out its tongue and a piece of it is cut off by the boy .... [The narrator had forgotten the rest of the tale].

LV.

A king is not willing to give his daughter in marriage to anybody who is not able to construct a boat that can sail on land as well as in the water. A suitor comes who succeeds. While sailing to the king he successively meets with „See-well", „Eat-well", „Roll-well", Smell-well", and „Drink-well" each of whom he takes along in his boat. When they arrive, the king makes new conditions. First the suitor must eat an enormous quantity of food: Eat-well does, and is still hungry. Then he is to mash up a heap of prickly pears: now Roll-well mashes them up and Eat-well makes them disappear. Next he must drink up a spring,

which is easily done by Drink-well. The king, however, sends an old woman who makes Drink-well asleep. Half an hour before the spring must be dry, See-well discovers what is going on. Smell-well smells where they are and Blow-well [not mentioned before] blows the old woman away and puts Drink-well to work again, so that the spring is emptied in time. Now the king is at his wit's end and does not resist any more. Cp. Grimm's „Sechse kommen durch die ganze Welt" (nr. 71).

LVI.

A king has 3 daughters, whose names are secret: suitors are not accepted unless they find them out. The king's shepherd, a boy, hides in a plum-tree and throws plums down when the three girls are walking by. While talking about the plums they pronounce each other's names. The king hears the boy playing the names on his flute. He has to tell how he found them out and receives one of the girls and half of the king's „crown".

LVII.

A young man, Džak, is going to sell a cowhide when he sees a gang of robbers counting money. He scares them by throwing his cowhide down on them and they run away, leaving the money behind. Džak comes home with the money and is warned by his mother that his two brothers are planning to kill him and rob his money. Džak now takes his mother's money and gives his to her. The two brothers, seeing that their mother has got money, murder her and bribe Džak to keep silent about it. Džak fixes up his mother's corpse between a cistern and a pit-wall and asks a doctor to cure his mother's tooth-ache. When the old woman does not answer the doctor's questions, Džak advises him to slap her face. The doctor does so, the corpse falls down, Džak accuses the doctor of murder and is bribed again to keep silent. Now he is caught by his brothers and put in a sack. His place is taken by an old man, whom he tells that he will go to heaven in that sack, and Džak goes home with the old man's sheep. The old man in the sack is drowned by Džak's brothers. Džak makes them believe that he found those sheep in the water and is requested to drown them too. Džak does so and takes their money. Cp. Andersen's „Store Claus og lille Claus" and nr. XXXII.

LVIII.

Tekoma earns food, money and a cow by cutting down a lot of brushwood for a king without killing any mosquitoes or scratching himself. In butchering the cow he is assisted by Anānši, who appropriates three quarters of the animal and also half of Tekoma's quarter. Afterwards, when discovering that Tekoma has also got food, he takes most of that too.

LIX.

A boy accidentally discovers that his brother-in-law, when singing a certain song, changes into a boar. He tells his sister, who does not believe it. He proves it by singing that same song in the presence of his brother-in-law, his sister, and his father: his brother-in-law cannot help becoming a boar again and is shot by his wife's father.

LX.

Džak makes a creditor believe that his (Džak's) mother's cooking-pot makes water boil without fire. The creditor buys the pot, but, after getting home, finds out that the thing does not work. He returns to Džak, who tells him that he must first wash the pot with cold water. Next day the creditor comes back again, but in the meantime Džak has been planning another trick. He pretends knocking down his mother and then bringing her back to life by blowing into her ear and nose through his flute. The creditor buys the flute, slays his wife in order to try it, and finds out that the flute is no good.

LXI.

A girl finds a bull's gold drinking-gourd near a water-pit and appropriates it. When the bull does not find his gourd, he bellows a certain song, which is repeated by the gourd. [The girl now throws away the gourd]. The bull tramples it to pieces and says that he does not want the gourd but the one who has stolen it. He repeats the same song several times and every time one of the girl's belongings answers: her napkin, bread, wooden dish, head-cloth, hair, petticoat, apron, breasts and vulva. All those things are thrown away by the girl and trampled to pieces by the bull. Then the girl meets with an old man, who cohabits with her and then washes his sexual organs in a watermelon. When the bull bellows again, the old man's sexual organs answer him, but instead of throwing them away, the old man throws away the water-melon. The bull tramples it and now at last goes away.

LXII.

The same tale as XXIII, told by another narrator.

LXIII.

Lion, who is playing a tambourine, meets with Goat. Goat says that he can play better than Lion and is allowed to show it. Now Goat plays: „yesterday I killed fifty, to-day I only see ten". Lion gets afraid

and sends away one of his cubs to look for his wife. The cub does not return. Goat, again, plays: „yesterday I killed fifty, to-day I only see nine". Lion sends away another cub, which likewise stays away. So it goes on until all the cubs are gone and Goat sings: „yesterday I killed fifty, to-day I just see one". Then Lion runs away and stays in the forest for three days. He sends one of his cubs to look whether he can safely go home. The cub sees a cat on the roof of his father's house and tells his father that Goat threatens to eat all of them if they return home. After some time Goat meets with Lion again and tells him that he is going to eat a stone first and Lion afterwards.

LXIV.

A dog is urging his master's goat to hurry on home because a lion is coming. But every now and then the goats stops to wait for the dog. Finally, just as she reaches her master's gate, the lion gets hold of one of her feet. The goat makes him believe that it is a gate pole and the lion lets it go.

LXV.

Anānši, who has been stealing on his father-in-law's (Tekoma's) estate, hides himself and his wife (a goat) in a hole under the ground when Tekoma is looking for him. Tekoma stubs his foot against one of the goat's horns, which is sticking out of the ground. He belabours it with his chopper until the goat cries out with pain. Then he digs her out and butchers her. Anānši escapes through a „back door" under the ground. Çp. XXI.

LXVI.

The same tale as XXXXIV, told by another narrator.

LXVII.

A slightly different version of XXXXI, told by another narrator.

LXVIII.

A party of young men see the reflection of the moon in the water. They mistake it for a half cheese and dive for it several times.

LXIX.

The same tale as L, told by another narrator: in this version the actors are Anānši and Pig.

LXX.

Turkey and Duck conspire against Cock because they are always the worse for his greediness. They succeed in killing him.

LXXI.

A few lines about a man who is so rich that he does not care when his house burns down.

LXXII.

Anānši is going about saying that the king has sent him to warn people against the hurricane that is coming and to tie them to big trees. Tekoma walks into the trap and is bound to a tree. Then Anānši flogs him to his heart's content with a cart-whip and leaves him tied to the tree. Tekoma is freed by Rabbit, who pursues Anānši. Anānši climbs into a big tree and throws down pepper into Rabbit's eyes. While Rabbit is occupied with cleaning his eyes, Anānši escapes.

LXXIII.

The king wants Tekoma to dig another water-pit for him as his old pit is dry. He chooses a certain spot, though Tekoma prophesies that the water will not be good there. When the pit is ready, the water proves to be salt and bitter and the cows refuse to drink it. Now Tekoma is ordered to choose a spot himself. He digs another pit, which gives excellent water. In order to prevent Anānši, who has been assisting Tekoma, from robbing him, the king does not tell him how much he is going to pay Tekoma, and Tekoma pays Anānši only half of his due.

LXXIV.

A detailed narrative about how Tekoma and Anānši are working several days for the king, digging up his batates, and how they are treated and rewarded with the utmost generosity by their employer: [A product of the narrator's personal fantasy, which he keenly enjoyed himself].

LXXV.

Tekoma and Anānši are employed by the king for harvesting and working the crop of a sugar cane field. [A tale of the same type as the foregoing; interesting, not only from a psychological point of view, but also on account of the rather detailed description in the vernacular of the sugar-making process].

LXXVI.

Anānši and Tekoma are courting two girls. Anānši tells the girls that Tekoma is his father's riding-horse. Tekoma hears about this and calls Anānši to account. Anānši denies the charge and declares himself willing to be confronted with the girls. But when they are about to start, Anānši shows a heavily bandaged foot and pretends being unable to walk. Tekoma is willing to carry him „for the sake of truth" and unthinkingly allows himself to be harnessed as a riding-horse. So they appear before the girls, Anānši making Tekoma galop by means of his spurs and riding-whip. He dismounts and ties Tekoma to a tree. While he is talking with the girls inside the house, Tekoma breaks away and goes home.

LXXVII.

Cinderella. Evidently the narrator did not exactly remember all the details of the story.

LXXVIII.

Tekoma and Anānši are diving for fish, that is to say: Tekoma really dives, but Anānši only pretends doing so, and tries to steal Tekoma's fishes, while the latter is below the surface of the water. He does not succeed, however, in deceiving Tekoma.

LXXIX.

Tekoma and Anānši are employed by the king to prepare a piece of land for cultivation. They are paid very liberally. Cp. LXXIV and LXXV.

LXXX.

The king orders Tekoma and Anānši to bury a dead cow of his to prevent people from eating the meat. They do so, but during the night they dig it up again and salt the meat for their own use.

LXXXI.

A party of men are fishing with a trammel. They happen to catch a shark, which is killed and left on the beach. Eight days afterwards one of them notices that the shark's mouth is full of flies. He tells his friends that the shark, when he passed it, tried to bite him.

INHOUD

